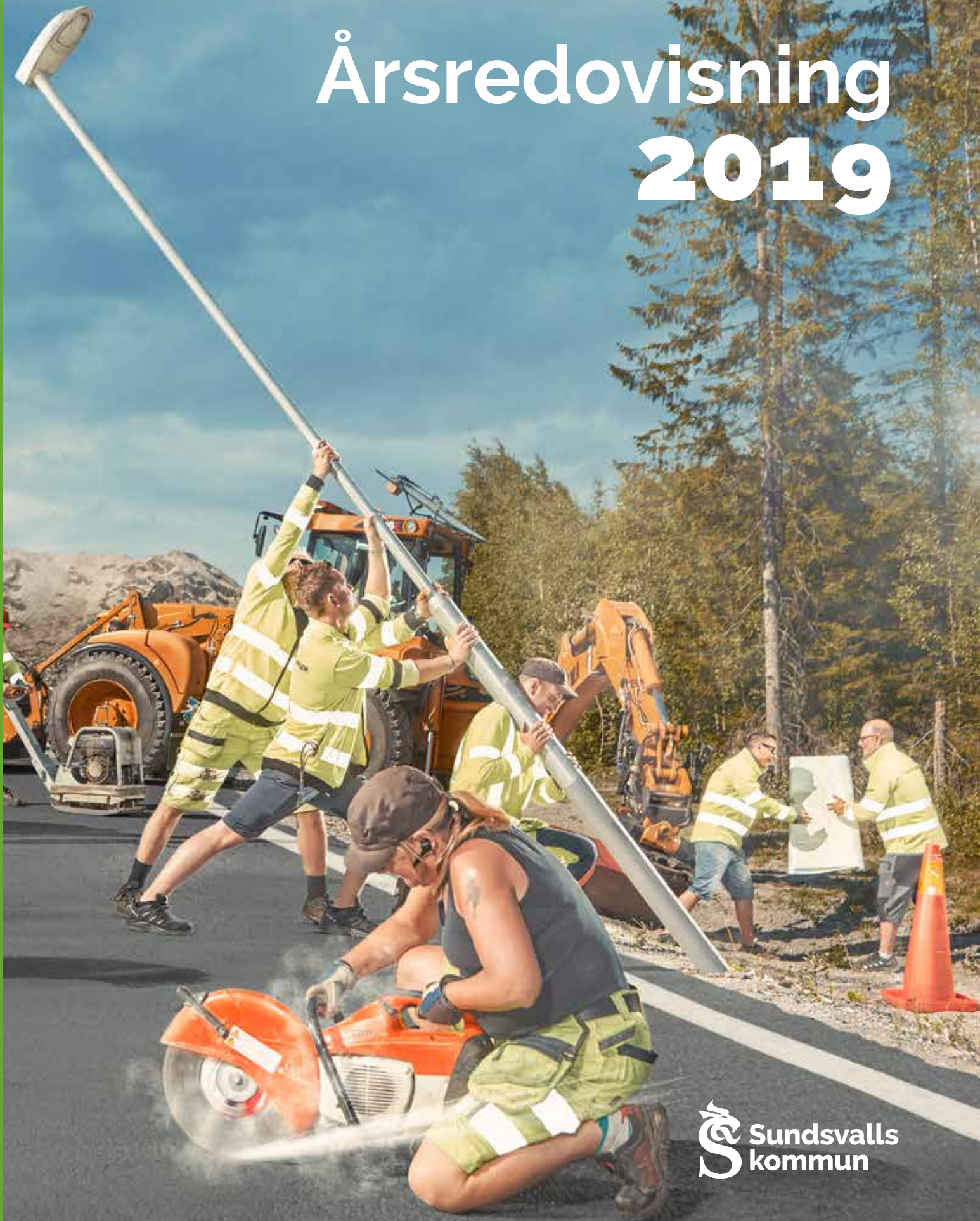

Årsredovisning 2019

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande.....	4
Kommunens ekonomi (sammanfattning).....	6
Förvaltningsberättelse.....	7
Översikt över verksamhetens utveckling.....	8
- Fem år i sammandrag.....	8
- Kortfattad analys.....	8
Den kommunala koncernen.....	10
- Kommunens organisation.....	10
- Uppdragsföretag.....	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	13
- Omvärldsanalys.....	13
- Risker.....	13
Händelser av väsentlig betydelse.....	17
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	18
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	22
Balanskravsresultat.....	46
Väsentliga personalförhållanden.....	47
Förväntad utveckling.....	53
Räkenskaper.....	54
Resultaträkning kommun/koncern.....	55
Balansräkning kommun/koncern.....	56
Kassaflödesanalys kommun/koncern.....	58
Noter kommunen/koncernen.....	59
Redovisningsprinciper.....	75
Driftredovisning.....	80
Investeringsredovisning.....	82
Nämnder, bolag och kommunalförbund.....	84
Kommunstyrelsen.....	85
Barn- och utbildningsnämnden.....	89
Socialnämnden.....	96
Kultur- och fritidsnämnden.....	103
Nämnden för vuxenutbildning arbetsmarknad och integration.....	106
Stadsbyggnadsnämnden.....	111
Miljönämnden.....	115
Överförmyndarnämnden Mitt.....	118
Lantmäterinämnden.....	121
Valnämnden.....	123
Kommunrevisionen.....	124
Stadsbacken- koncernen med tillhörande bolag.....	126
Bolag och kommunalförbund.....	134
Medelpads Räddningstjänstförbund.....	134
Scenkonst Västernorrland AB.....	135
Svenska Kommun Försäkrings AB.....	136
Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB.....	136
Norra Kajen Exploaterings AB.....	137
Redovisningsprinciper med mera.....	139
Förklaringar och förkortningar.....	139
Ekonomiska begrepp.....	140
Revisionsberättelse.....	142

Tillsammans för ett hållbart Sundsvall

Sundsvall fortsätter att växa och utvecklas, vilket bland annat syns genom att vi under 2019 blivit fler sundsvallsbor. Kommunen ökar med hela 599 invånare. En av utmaningarna med en växande kommun är behoven av investeringar i infrastruktur, inte minst för att klara bostadsförsörjningen. Tyvärr har det medfört en del kostnader av engångskaraktär som belastar kommunens resultat för 2019. Det i en tid när dessutom kommunens verksamheter sammantaget för andra året i rad redovisar ett negativt resultat. Det är givetvis inte en hållbar utveckling.

Därför har kommunfullmäktige under 2019 fattat beslut om att inför beslut om budget för 2021 och framåt ska ett underlag presenteras med förslag på hur kommunens

förvaltningsorganisation ska kunna sänka sina kostnader med 300 mnkr och de kommunala bolagen sammantaget ska öka sina resultat med 100 mnkr kronor till utgången av 2021. Fokus är nu att vända det ekonomiska underskottet, och det går inte att sticka under stol med att det kommer att märkas. En ekonomi i balans är dock en förutsättning för att Sundsvalls kommun även framöver ska kunna erbjuda välfärd av hög kvalitet och att alla sundsvallsbor ska ha likvärdiga förutsättningar att kunna leva ett bra liv.

För ser man till resultaten av verksamheten och nyttan för sundsvallsborna så finns det en hel del att glädjas åt. Särskilt kan äldreomsorgen lyftas fram där resultaten förbättrats sedan 2018 och där kvaliteten även

i en nationell jämförelse håller en hög nivå. För att det även framåt ska vara gott att leva, verka och bo i Sundsvall så har vi under 2019 fortsatt investera i förskolor, skolor, boenden, fritidsanläggningar, vägar, med mera.

Det var också under 2019 som den nya digitala strategin för Sundsvalls kommun började omsättas i praktisk handling. Allt fler använder sig av kommunens e-tjänster och framåt behöver vi utveckla såväl nya former av kommunal service som smarta arbetsätt där digitala verktyg är en viktig del i det arbetet. Det kommer också kunna bidra till en mer tillgänglig, likvärdig och effektiv kommunal service.

En positiv utveckling för Sundsvalls kommun förutsätter även framåt medarbetare som levererar välfärd till oss kommunmedborgare. Utan tvekan är personalen kommunens allra viktigaste resurs och därför är det viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda anställningsvillkor. Kommunens medarbetare ska må bra på och av sina jobb. Ett glädjande bevis på det är att sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare fortsätter minska och nu är på en betydligt lägre nivå än för några år sedan.

Ett stort tack till alla som under 2019 har bidragit till att skapa förutsättningar för välfärd och utveckling i Sundsvall.

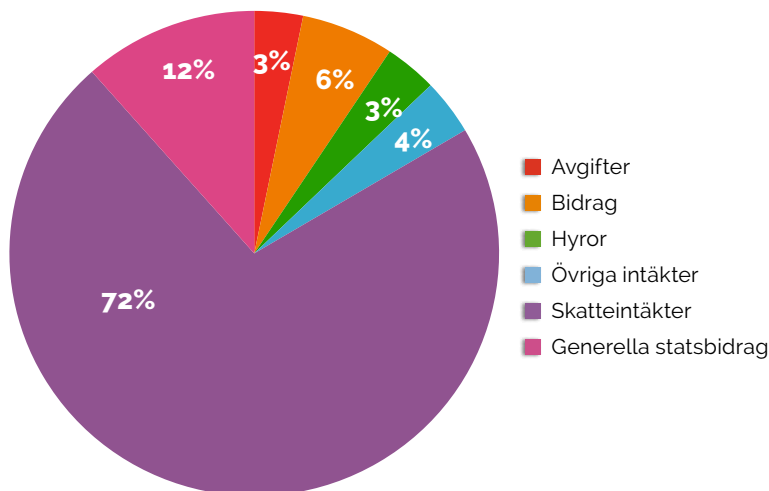
Peder Björk (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunens ekonomi

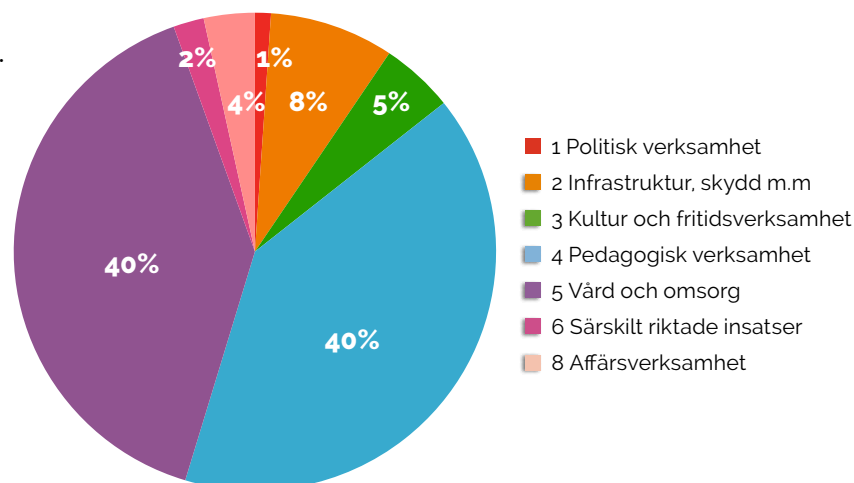
Varifrån kommer pengarna?

Kommunen omsätter cirka 7,3 miljarder kronor 2019. Av dessa är 6,1 miljarder kronor skatteintäkter och statsbidrag. Resterande intäkter är främst avgifter, bidrag och hyror.

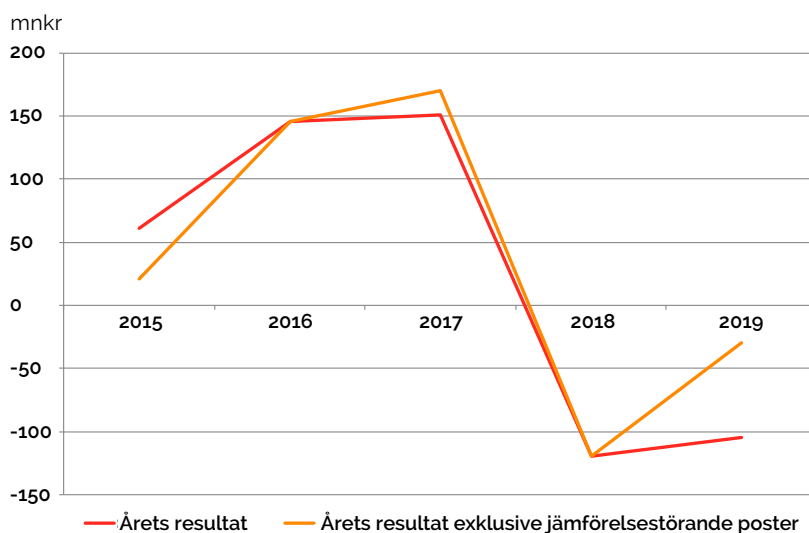
Vad används pengarna till?

Av de 7,3 miljarderna går cirka 3,0 miljarder kronor till skola och förskola och lika mycket till äldreomsorg och socialt stöd. Till infrastruktur, bland annat vägar och räddningstjänst går 0,6 miljarder kronor, 0,4 miljarder kronor går till fritid och kultur medan särskilt inriktade insatser, till exempel arbetsmarknadsåtgärder och flyktingverksamhet kostar 0,2 miljarder kronor. Resterande kostnader utgörs av affärsverksamhet, vilket bland annat utgörs av kollektivtrafik, och politisk verksamhet.

Ekonomiskt resultat 2015-2019

Kommunen har de senaste två åren haft negativa resultat, medan resultatet under 2015-2017 var positiva. Det är viktigt att kommunen har ett positivt resultat och därmed en ekonomi i balans exempelvis för att ha större handlingsfrihet vid oförutsedda händelser. Kommunens målsättning är att ha ett resultat på minst 3% av skatteintäkter och statsbidrag vilket motsvarar ungefär 180 miljoner kronor.

Förvaltnings berättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Kortfattad analys över den kommunala verksamhetens utveckling

Kommunkoncernens resultat uppgår till -57,8 miljoner kronor vilket är en liten försämring med 7,8 miljoner kronor jämfört med föregående år. Resultatet försämras dock kraftigt av nedskrivningar av exploateringsfastigheterna i Norra

Kajen Exploaterings AB. Räknas dessa jämförelsestörande poster bort är resultatet positivt 9,7 miljoner kronor. Detta resultat är dock fortfarande för lågt och fullmäktige har som mål att koncernens resultat 2020 ska vara minst 4 procent av skatteintäkter och statsbidrag det vill säga cirka 250 miljoner kronor.

Orsaken till det försämrade resultatet de två senaste åren är framförallt kommunens försämrade resultat där alla de stora verksam-

Fem år i sammandrag	2019	2018	2017	2016	2015
Invånare och skattesats					
Folkmängd 31/12	99 449	98 850	98 810	98 253	97 633
Total skattesats, %	33,28	33,28	33,28	33,28	33,28
- varav kommunal skattesats, %	22,59	22,59	22,59	22,59	22,59
Koncernen					
Intäkter, kostnader och resultat					
Årets resultat/ skatteintäkter och generella statsbidrag, %	-1,0%	-0,4%	4,0%	4,7%	2,2%
Verksamhetens intäkter, mnkr	3 008,1	2 969,0	3 071,7	2 936,7	2 715,7
Verksamhetens kostnader, mnkr	-8 390,2	-8 174,2	-7 870,8	-7 600,0	-7 209,2
Skatteintäkter, utjämning, generella statsbidrag, mnkr	6 051,9	5 808,2	5 683,9	5 468,0	5 215,5
Finansnetto, mnkr	-56,1	-98,2	-102,6	-81,1	-87,4
Resultat efter finansnetto exklusive jämförelsestörande poster, mnkr	9,7	-50,0	232,9	231,3	123,0
Resultat efter finansnetto, mnkr	-57,8	-50,0	213,3	231,3	163,1
Tillgångar, skulder och eget kapital					
Tillgångar, mnkr	16 336,7	15 353,6	14 574,7	13 926,4	13 032,4
Skulder, avsättningar, mnkr	13 464,3	12 039,9	11 222,3	10 787,5	10 124,2
Eget kapital, mnkr	3 256,0	3 313,7	3 352,4	3 138,9	2 908,2
Betalningsförmåga och stabilitet					
Soliditet, %	19,9	21,6	23,0	22,5	22,3
Soliditet inklusive pensionsåtaganden, %	7,1	7,4	7,5	5,9	3,7
Balanslikviditet, %	141	142	137	153	171
Investeringar					
Nettoinvesteringar, mnkr	1 421,1	1 251,2	1 320,9	1 170,6	1 379,7
Nettoinvesteringarnas andel av avskrivningarna, %	235	225	240	238	270
Egenfinansiering av investeringar, %	47,2	42,5	70,0	54,4	34,0
Medarbetare					
Antal tillsvidareanställda	8 099	8 128	8 151	7 925	7 848
Löner och ersättningar exklusive sociala avgifter, mnkr	3 332,9	3 287,4	3 187,4	3 069,2	2 971,8

heterna (äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, grundskola och gymnasieskola) har haft kraftiga kostnadsökningar.

Kommunens soliditet är fortsatt låg vilket till stor del beror på den negativa resultatutvecklingen de senaste två åren. Samtidigt har även stora investeringar gjorts både inom bolagssektorn och inom kommunen vilket medfört att kommunens sedan tidigare höga låneskuld har ökat ytterligare. Kommunens nettolåneskuld

har sedan 2015 ökat med 1,2 miljarder kronor vilket är nästan en fördubbling.

Kommunfullmäktige har dock beslutat att kommunstyrelsen ska ta fram förslag på sänka kostnader i kommunen på 300 miljoner kronor och öka resultatet med 100 miljoner kronor i Stadsbacken-koncernen. Det är nödvändigt för kommunen att genomföra besparingar i den storleken för att både komma i balans samt också möta de utmaningar som kommunen står inför inom de närmaste åren.

Kommunen	2019	2018	2017	2016	2015
Intäkter, kostnader och resultat					
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	-1,7	-2,1	2,6	2,7	1,2
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 279,9	1 226,1	1 281,4	1 231,7	1 137,8
Verksamhetens kostnader, mnkr	-7 124,9	-6 874,8	-6 532,5	-6 328,8	-6 128,7
Skatteintäkter, utjämningsbidrag, generella statsbidrag, mnkr	6 051,9	5 808,2	5 683,9	5 468,0	5 215,5
Finansnetto, mnkr*	67,7	22,4	10,1	24,6	32,3
Resultat efter finansnetto exklusive jämförelsestörande poster, mnkr	-29,5	-119,7	170,2	145,7	21,1
Resultat efter finansnetto, mnkr	-104,5	-119,7	150,6	145,7	61,2
Tillgångar, skulder och eget kapital					
Tillgångar, mnkr	14 050,9	12 875,2	12 225,5	11 620,7	11 156,4
Skulder, avsättningar, mnkr	11 292,8	10 012,7	9 233,1	8 779,0	8 460,4
Eget kapital, mnkr	2 758,0	2 862,5	2 992,3	2 841,7	2 696,0
Nettolåneskuld	2 714	2 386	1 813	1 710	1 514
Nettolåneskuld/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	44,8	41,0	31,9	31,3	29,0
Betalningsförmåga och stabilitet					
Soliditet, %	19,6	22,2	24,5	24,4	24,2
Soliditet inklusive pensionsåtaganden, %	4,9	5,6	6,3	4,9	2,9
Balanslikviditet, %	172	167	156	180	176
Investeringar					
Nettoinvesteringar, mnkr	627,7	660,1	632,9	564,1	612,2
Nettoinvesteringarnas andel av avskrivningarna, %	206	229	228	213	232
Egenfinansiering av investeringar, %	53,5	9,6	75,7	43,2	23,0
Medarbetare					
Antal tillsvidareanställda	7 323	7 362	7 322	7 346	7 294
Löner och ersättningar exklusive sociala avgifter, mnkr	3 000,6	2 951,1	2 863,8	2 759,9	2 682,1

Nyckeltal för år 2019 har räknats om på grund av ny redovisningsprincip i och med ny redovisningslag (LKBR) 2019.

*exklusive jämförelsestörande poster.

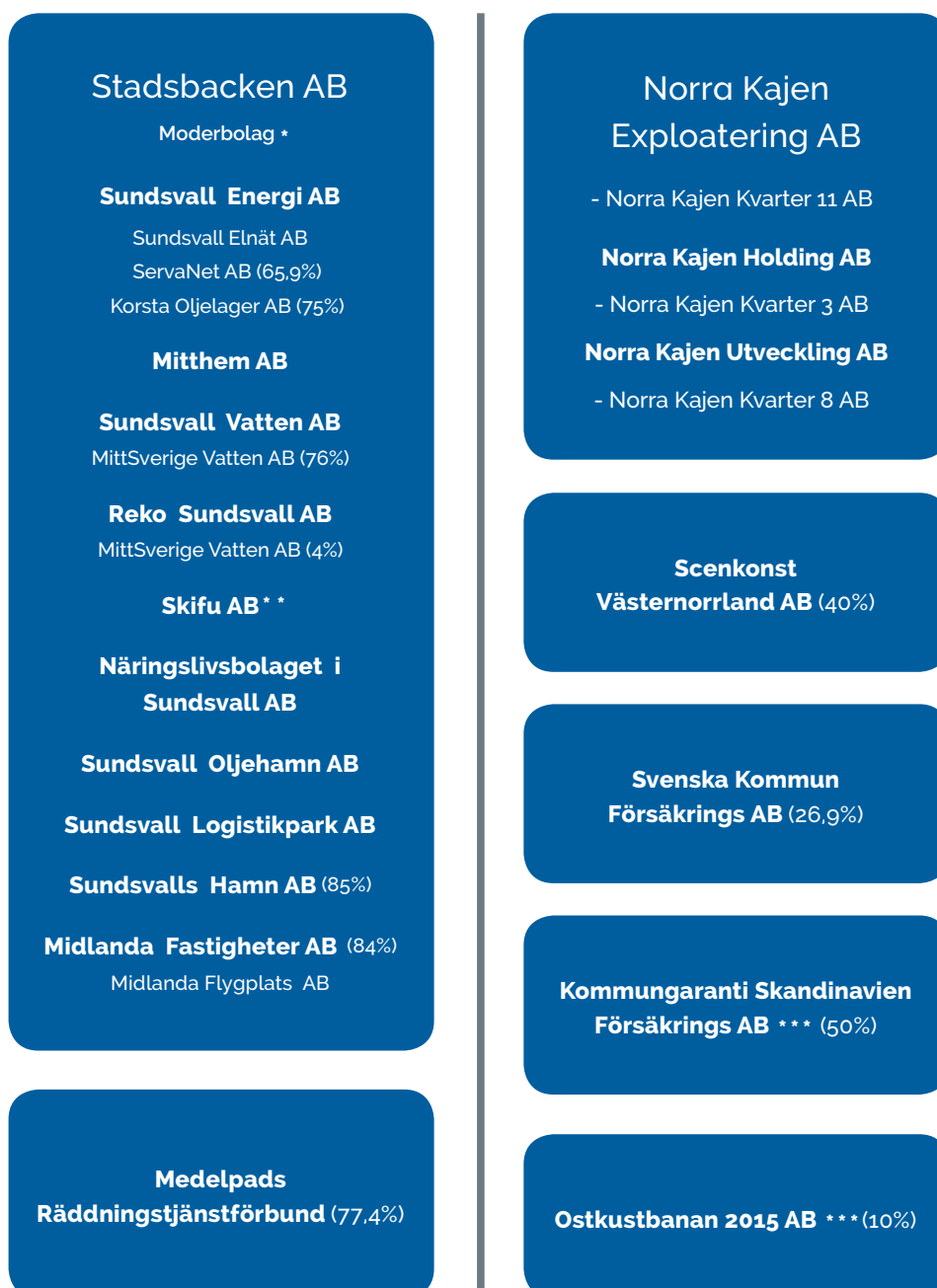
** exklusive avgiftsdelen, individuell del.

*** inklusive jämförelsestörande poster.

Nämnder och förvaltningar

Bolag och kommunalförbund

- * Sundsvalls kommun äger Stadsbacken AB till 100 procent. Stadsbacken äger och förvaltar aktier i de bolag som kommunen använder till sina verksamheter
- ** Sundsvalls kommuns Industrifastighetsutveckling AB
- *** Ingår inte i den sammanställda redovisningen

Kommunala uppdragsföretag

Samägda företag utan betydande inflytande

Kommunalförbundet kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Kommunala entreprenader

(över 5 mnkr)

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

Byberg & Nordin Busstrafik AB	Skolskjuts och andra persontransporter
Personalkooperativet Trädet	Förskole- och elevplatser
Kollektivtrafikmyndigheten	Skolskjuts och andra persontransporter
Personalkooperativet blå draken	Förskole- och elevplatser
X-läns Taxiservice AB	Skolskjuts och andra persontransporter
Spelevinkens förskola personalkooperativ	Förskole- och elevplatser
Optimus personalkooperativet	Förskole- och elevplatser

Socialnämndens verksamhetsområde

Ersta diakonisällskap	Hemtjänst
Västernorrlands Utveckling & omvårdnad AB	Boende LSS/Äldreomorg/SoL
Drakstaden omsorg AB	Hemtjänst
ES Hemservice AB	Hemtjänst
Lystra personlig assistans	Personlig assistans
Hemtjänst Ditt Liv AB	Hemtjänst
Frälsningsarméns stödboende och härbärge Klippangården	Missbruksvård
Mellannorrlands Hospice AB	Vård i livets slutskede
MJK Trading ekonomisk förening	Hemtjänst
Västernorrlands Utveckling & omvårdnad AB	Missbruksvård
Humana assistans AB	Personlig assistans
Västernorrlands Logistik AB (Riksbud)	Matdistribution hemtjänst

Övriga kommunala entreprenader

- Skolskjuts
- Förskola
- Vård i livets slut
- Boende SOL/psykiatri
- Boende LSS
- Vård barn och unga
- Personlig assistans
- Vård barn och unga, flykting
- SOL / psyk
- Missbruksvård
- Vård barn och unga
- LSS
- Hemtjänst
- Boende äldreomsorg
- Korttidsboende barn och unga LSS
- Fritidsgårdsverksamhet
- Vuxenutbildning
- Tolk
- Arbetsmarknad
- Yrkeshögskola
- Kalkning
- Livsmedelsanalys
- Behandling och service mätdata luft
- Gator, vägar parker

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Den konjunkturella avmattningen som inleddes under 2018 har fortsatt även under 2019. Det finns tydliga indikationer på att 2020 kommer att bli ett år med lågkonjunktur i Sverige. Arbetslösheten har ökat och antalet i arbetsför ålder har minskat i relation till den totala befolkningen. En effekt av detta är en lägre tillväxt av skatteintäkter vilket innebär en ekonomisk utmaning för ett stort antal av Sveriges kommuner.

Samtidigt har den demografiska utvecklingen inneburit ett ökat tryck på mer resurser inom vård-, skola och omsorg vilket leder till ökade behov av personal och lokaler. Behoven för att upprätthålla välfärden ökar snabbare än ökningen av skatteintäkter. Även stora samhällsförändringar som genomförs inom Arbetsförmedling och Försäkringskassan ställer utökade krav på kommunerna att ta ansvar för arbetsmarknadsfrågor samt ett utökat ansvar för personer med funktionsnedsättningar.

Samma trend finns för Sundsvalls kommun som för riket i stort. Det finns dock omständigheter som påverkar Sundsvall i större omfattning i form av såväl befolkningstillväxt som demografisk utveckling. Under flera år har Sundsvalls kommun tappat elevunderlag till såväl nystartade som utökande friskolor. Under 2019 utökade Engelska skolan sin verksamhet med 450 elever inom grundskolan vilket innebar en omfattande minskning av antal elever i den kommunala grundskolan. Kommunfullmäktige beslutade i oktober 2016 att göra en översyn av barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration. Utifrån genomförd översyn beslutade fullmäktige den 23 april 2018 bland annat att utreda förändringar av nämndorganisationen som berörde NAVI och socialnämnden. Under 2019 har förberedelser för en ny organisation genomförts och från och med 1 januari 2020 ingår verksamheterna inom individ- och familjeomsorg samt socialpsykiatri i Individ- och arbetsmarknadsnämnden (IAN). Socialnämnden uppdrag har omformats till Vård- och omsorgsnämnden (VON).

De ekonomiska resultaten var kraftigt negativa för såväl 2018 som 2019. Som en konsekvens av de två senaste årens ekonomiska resultat och den utvecklingen som är beskriven ovan är det av yttersta vikt att se över den ekonomiska situationen i kommunen. Som en konsekvens av detta fattade kommunfullmäktige i juni 2019 ett beslut om att reducera kommunens kostnader med 300 miljoner kronor fram till utgången av 2021. Ett utredningsarbete pågår och kommer att läggas fram för beslut till kommunfullmäktige i samband med den ordinarie budgetprocessen vilken beslutas under juni 2020.

Verksamhetsrisker

Befolkningsprognosen för dem i arbetsför ålder (19-64 år) pekar på en fortsatt mycket liten tillväxt. Det får negativa konsekvenser för skatteintäkternas tillväxt och för kompetensförsörjningen. Prognosen visar även på att antalet yngre äldre (65-74 år) också minskar, vilket även det är problematiskt eftersom den här gruppen är viktig ur ett kompetensförsörjningsperspektiv – då pensionsåldern kommer att höjas.

I första hand medför den snabba ökningen av äldre över 85 år att kostnaderna för äldreomsorgen kommer att stiga kraftigt. Eftersom befolkningen i arbetsför ålder inte kommer att öka, kommer dessutom kommunens intäkter att växa långsamt.

Kompetensförsörjning har länge varit en utmaning. Den är nära kopplad till den demografiska utvecklingen: när andelen sundsvallsbor i yrkesverksam ålder minskar, ökar förstås konkurrensen om arbetskraften. Risken är stor att delar av den arbetskraft kommunen behöver i framtiden inte finns att tillgå.

Finansiella risker

Finanspolicyn för hantering av finansiella risker har fastställts av kommunfullmäktige och gäller för kommunkoncernen. Risker som regleras är bland annat:

Risk	Riktlinjer	Kommentar
Finansieringsrisk	Högst 50 procent av skulden får förfalla inom 1 år. Den genomsnittliga kapitalbindningen för skulder ska ligga inom intervallet 2-4 år.	Uppfyllt
Ränterisk	Den genomsnittliga räntebindningen för skulder ska ligga inom intervallet 1,5-4 år. Andelen ränteförfall inom 12 månader får inte överstiga 50 procent.	Uppfyllt
Likviditetsreserv	Kommunkoncernen ska ha en god betalningsberedskap. Likviditetsreserven ska minst vara lika stor som de skulder som förfaller inom 12 månader (100 procent).	Uppfyllt
Motpartsrisk	Kommunen ska ha en god spridning av sin finansiering mellan olika motparter. Samtliga motparter ska ha en hög kreditvärdighet i enlighet med de finansiella riktlinjerna.	Uppfyllt

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk vid upplåning menas risken att kommunkoncernen vid varje tillfälle inte kan erhålla likvida medel till finansiering samt att likvida medel inte kan lånas upp utan påtaglig kostnadsökning.

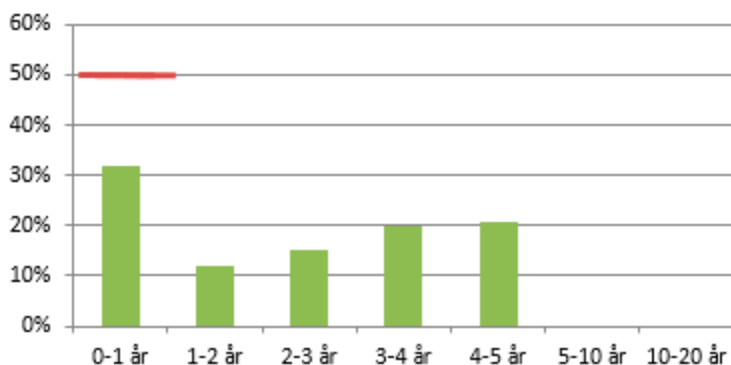
Finansieringsrisken ökar om Sundsvalls kommuns kreditvärdighet försämras eller blir alltför beroende av en finansieringskälla samt om hela eller en stor del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enskilda tillfällen.

Även under 2019 har det varit betydelsefullt med en bra rating om AA+ för Sundsvalls

kommuns nyupplåning och vid omsättning av befintliga obligationer och certifikat. Standard & Poor's bedömning av Sundsvalls kommuns ekonomi och återbetalningsförmåga skapar en större trygghet för investerare samt en fördel mot andra låntagare/kommuner som inte har en rating.

Den genomsnittliga kapitalbindningen för kommunens finansiella räntebärande skulder¹ per den sista december 2019 uppgår till 2,3 år² (2,3 år), kan ses i diagram 2. Det är i linje med gällande riktlinjer.

Diagram 2. Kapitalbindning, fördelning i procent mellan intervall

1 Exklusive den finansiella leasingen av avfallsförbränningsanläggningen Korsta.

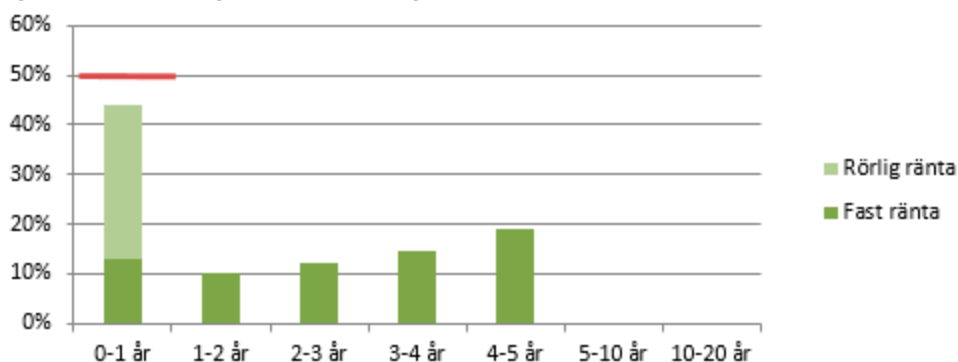
2 Exklusive kreditavtal och lånelöften.

Ränterisk

Ränterisk är ett uttryck för det belopp med vilket kommunens resultat (räntenetto) förändras vid en viss given förändring av marknadsräntan. Vid upplåning begränsas ränterisken genom en god spridning av räntebindningen över tiden.

Spridningen av räntebindningen för kommunens skulder per den sista december 2019 kan ses i diagram 3.

Diagram 3: Fördelning av räntebindning för kommunens skulder 2019-12-31

Andelen räntebärande skulder (inklusive ränteswappar) med en räntebindningstid mindre än ett år var 44 procent per den 31 december 2019 (40 procent). Andelen ligger därmed under gränsen på 50 procent.

Lån med rörlig ränta utgör 31 procent av låneportföljen (30 procent).

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens finansiella räntebärande skulder har under 2019 pendlat mellan 1,9 år och 2,3 år. Den genomsnittliga räntebindningen per 31 december 2019 uppgick till 1,95 år (2,1 år) och ligger därmed inom riktlinjerna.

Räntebindningen kan förändras med hjälp av ränteswappar. Volymen ränteswappar per den 31 december 2019 var 6 325 miljoner kronor (5 650 miljoner kronor).

Kommunen är inne i en period med stora investeringar. Det finns för närvarande inga möjligheter för kommunen själv att kunna finansiera samtliga investeringar. Detta innebär att kommunen måste lånefinansiera en viss del av investeringarna. Nettolåneskulden har av denna anledning ökat sedan 2013. I jämförelse

med andra jämförbara kommuner när det gäller långfristig nettolåneskuld per invånare ligger Sundsvalls kommun högre än snittet.

Detta ökar risken för kostnadsökningar vid stigande räntor. Det är därför viktigt att kommunen kan förbättra sitt resultat för att öka självfinansieringsgraden och på sikt börja amortera på skulderna.

Historiskt lägsta upplåningsräntan

Den genomsnittliga upplåningskostnaden per den 31 december 2019 var 0,66 procent (0,74 procent). Den lägre genomsnittliga räntan är en följd av att flera derivat, i form av ränteswappar, samt obligationer satts om till lägre räntor under året.

Ingen valutarisk

Sundsvalls kommun har ingen valutarisk på de finansiella skulderna då alla lån är i svenska kronor.

Pensionsförpliktelser

Pensionsåtagande, mnkr	Kommunen 2019	2018	Koncernen 2019	2018
Pensionförpliktelse				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	387,6	346,7	470,2	418,6
Ansvarsförbindelser, pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland avsättningar	2 064,8	2 141,0	2 103,2	2 180,6
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	118,0	121,6	149,6	154,6
Pensionsförpliktelse som tryggats med pensionsstiftelse	-	-	-	-
Summa pensionsförpliktelse	2 570,4	2 609,3	2 723,0	2 753,8
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde				
Totalt pensionsförsäkringskapital	172,1	167,9	212,7	207,0
- varav överskottsmedel	14,3	14,0	19,3	18,6
Totalt kapital pensionsstiftelse	-	-	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	-	-	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	172,1	167,9	212,7	207,0
Finansiering				
Återlånade medel	2 398,3	2 441,4	2 510,3	2 546,8
Konsolideringsgrad	7%	6%	8%	8%

Kommunkoncernen har ett stort pensionsåtagande där den största delen ligger inom kommunen. Kommunens åtagande har dock minskat något från 2018 och uppgår till 2 570,4 miljoner kronor vid årsskiftet vilket är en minskning med cirka 39 miljoner kronor. Orsaken till minskningen är främst att den del som ligger som ansvarsförbindelse numer minskar för varje år och ska vara borta inom

cirka 20-30 år eftersom inga nya pensioner tillkommer och de gamla betalas ut under denna tidsperiod. Nya pensioner betalas ju istället ut till extern förvaltare som den anställda själv förfogar över.

Kommunen har återlånat större delen av pensionsförpliktelsen och endast en mindre del har tryggats i pensionsförsäkring.

Händelser av väsentlig betydelse

Försäljning av Kommungaranti Reinsurance S.A

Sundsvalls kommun äger sedan 2010 Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB tillsammans med Gävle kommun. Syftet med bolaget har varit att genom ianspråktagande av insatt kapital, minska topparna i pensionsutbetalningarna under 2010-2040. För att skapa en försäkringslösning så köptes ett Luxemburgsbaserat garantiförsäkringsbolag in som benämndes Kommungaranti Reinsurance S.A.

Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att avveckla kommunens engagemang i bolaget, eftersom det framkommit kritik mot kommunens ägande i ett Luxemburgsbaserat företag. Gävle kommun beslutade vid ett senare tillfälle att också avveckla sitt engagemang i bolaget. Detta har lett till att Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB har sålt bolaget Kommungaranti Reinsurance S.A till en extern part under 2019.

Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB äger nu endast räntefonder och likvida medel och ingen försäkringsverksamhet bedrivs längre i bolaget. Under 2020 kommer bolaget att avvecklas. Exakt hur denna avveckling kommer att ske är ännu inte beslutat.

Organisatoriska förändringar av nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration samt socialnämnden

Under 2018 beslutade kommunfullmäktige att förändra organisationen av nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning (NAVI) och socialnämndens verksamhetsområden. Beslutet innebär att inrätta en ny nämnd, Individ- och arbetsmarknadsnämnden, från och med 1 januari 2020. Nämnden har ansvar för individ- och familjeomsorgen exklusive särskilda boende, psykisk ohälsa, sysselsättning inom stöd och omsorg, arbetsmarknadsverksamhet, vuxenutbildning samt flyktingsamordning. Socialnämnden ombildas till Vård- och omsorgsnämnden med ansvar för vård och omsorg, stöd och omsorg exklusive sysselsättning, särskilt boende för psykisk ohälsa samt hälso- och sjukvård. De positiva effekter som förväntas av omorganisationen är:

- Bättre förutsättningar att anpassa vilka arbetsmarknadsinsatser som behövs utifrån individens möjlighet till egen försörjning. Detta gäller även målgruppen med psykisk ohälsa med beslut om sysselsättning.
- Bättre förutsättningar för sammanhållen syn på integration genom att ensamkommande barn och över 18 år ingår i samma nämnd som tillhandahåller utbildning och sysselsättning.
- Förbättrade förutsättningar för extern samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Västernorrland och Migrationsverket.
- I den nya nämnden lyfts målgrupperna för insatser från individ- och familjeomsorgen fram tydligare.

Arbetet med att förändra organisationerna har pågått under hela 2019 och den nya organisationen sjuöppades planenligt 1 januari 2020.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

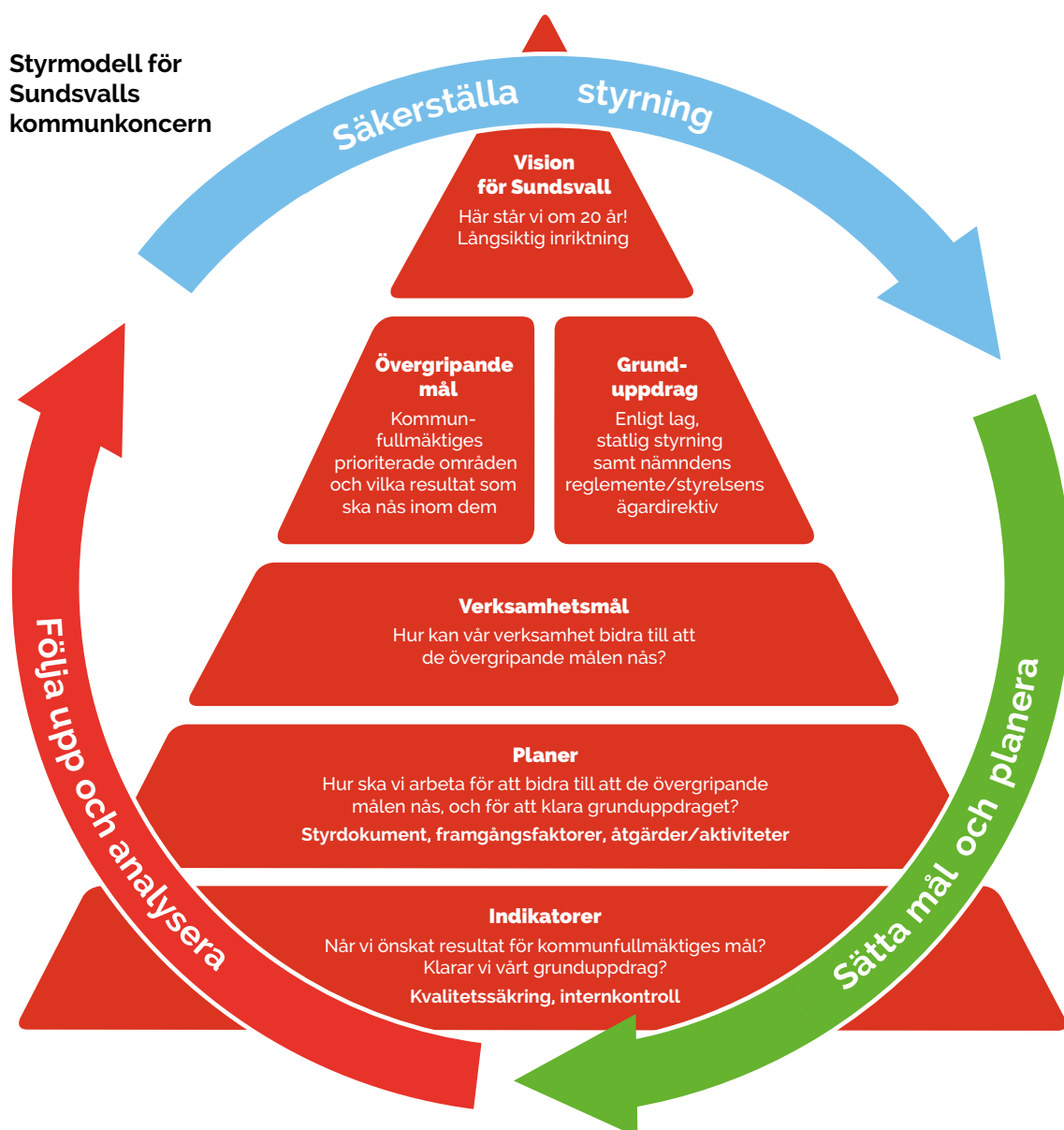
Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för kommunens verksamheter. Nämnder och styrelser, som utses av fullmäktige, ges i uppdrag att ansvara för verksamheterna genom reglementen, delegation eller andra beslut.

Grunduppdragen inom de olika sakområdena regleras både i lagstiftning och av beslut som fattas i kommunen. För de kommunala bolagen finns ägardirektiv som beslutas av fullmäktige. I övrigt finns även en ägarpolicy som gäller som ett övergripande styrdokument för bolagen.

För hela kommunkoncernen finns ett antal centrala styrdokument, som exempelvis

- Styr och ledningsmodell för Sundsvalls kommunkoncern
- Mål- och resursplan (MRP) (fyra år)
- Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning
- Program med mål och riktlinjer för uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utförare
- Internt kontrollreglemente

Styrmodell för Sundsvalls kommunkoncern

Styrpyramiden illustrerar vilka komponenter som behövs för att kommunkoncernen ska styras och följas upp på det sätt som krävs för att utföra sina grunduppdrag samt uppfylla målen:

- vision för Sundsvall,
- övergripande mål,
- grunduppdrag,
- verksamhetsmål,
- planer och indikatorer.

Styrnurrarna gör verkstad av styrpyramiden. Här finns tre steg, som tillsammans beskriver en återkommande process.

Styrmodellen fastställdes av kommunfullmäktige 2017, och implementeras stegvis fram till 2021. Varje steg utvecklas i samråd med tjänstemän och förtroendevalda samt testas och utvärderas löpande. Detta för att kvalitetssäkra delaktighet och följsamhet avseende styrning och arbetsätt.

Mål och resursplan (MRP) – fullmäktiges flerårsbudget

I arbetet med att ta fram fullmäktiges flerårsbudget, MRP kommer i ett första skede *Analysera och planera*. Ett antal analysdokument och eller moment ingår i analysfasen som sker året före budgetåret.

- Ekonomiska planeringsförutsättningar
- Arbetsgivarpolitiska planeringsförutsättningar
- Behovsanalys av investeringar
- Kommunövergripande analys
- Sekretariatstöd till partigrupperna

De ekonomiska planeringsförutsättningarna innehåller bland annat ramar till nämnderna. Tidigare beslut beaktas och därutöver tillämpas regler och praxis inom området och förslag på ändrade anslag för demografi, kapitalkostnadsersättningar med mera som inarbetas i dokumentet. För tillkommande lönekostnader (inklusive arbetsgivaravgifter) under planperioden görs en beräkning utifrån Sveriges kommuner och regioners bedömning av lönernas utveckling.

De arbetsgivarpolitiska planeringsförutsättningarna innehåller ett antal områden som exempelvis arbetsgivarpolitik, jämställdhet och mångfald, kompetensförsörjning och lönepolitik.

Det görs bedömningar över behovet att göra investeringar. En ny organisation med förvaltningarna och dess lokalstrategier genomför kontinuerligt inventeringar på behovet av lokaler.

I den kommunövergripande analysen ska det vara två grundläggande utgångspunkter för analysen:

1. Fokus på effekt för sundsvallsborna.
2. Hållbarhet; social, ekologisk och ekonomisk.

Både *fakta/nuläge, antaganden om vad som kan påverkas (förändringsteori)* och *möjliga handlingsalternativ* ska belysas. Rapporten som överlämnas till de politiska partierna kommer att ha specifika fokusområden som kan variera över tid.

I den flerårsbudget som fullmäktige beslutar om så fastställs övergripande mål och tilldelade resurser som nämnderna ska utarbeta verksamhetsplaner utifrån. Verksamhetsplanerna för nämnderna och de helägda kommunala bolagen för nämnderna och de helägda kommunala bolagen kan innehålla mål för verksamheten samt ska innehålla uppgift om hur nämnden eller bolaget avser att följa upp att grunduppdraget fullgörs samt att man arbetar i enlighet med kommunfullmäktiges mål. Beträffande fullmäktiges mål så är det den politiska majoriteten som formulerar dessa. Även förändrade anslag jämfört med den framskrivning som kontoret tar fram processas och beslutas av majoriteten.

Uppföljning

Det är av största vikt att alla nivåer i organisationen löpande följer sin verksamhet och vidtar åtgärder vid avvikelser. Såväl verksamhetsresultat som ekonomiska resultat ska följas upp mot verksamhetsplanen.

Nämnder i kommunen lämnar samtliga månader (förutom juni) en rapportering till kommunstyrelsen. Tre gånger per år (april, augusti och december) är denna rapportering fördjupad och innehåller både ekonomi och verksamhet och då överlämnar även bolagen rapporter till kommunstyrelsen. Vid dessa tillfällen överlämnar också kommunstyrelsen delårsrapporter och årsredovisning till kommunfullmäktige.

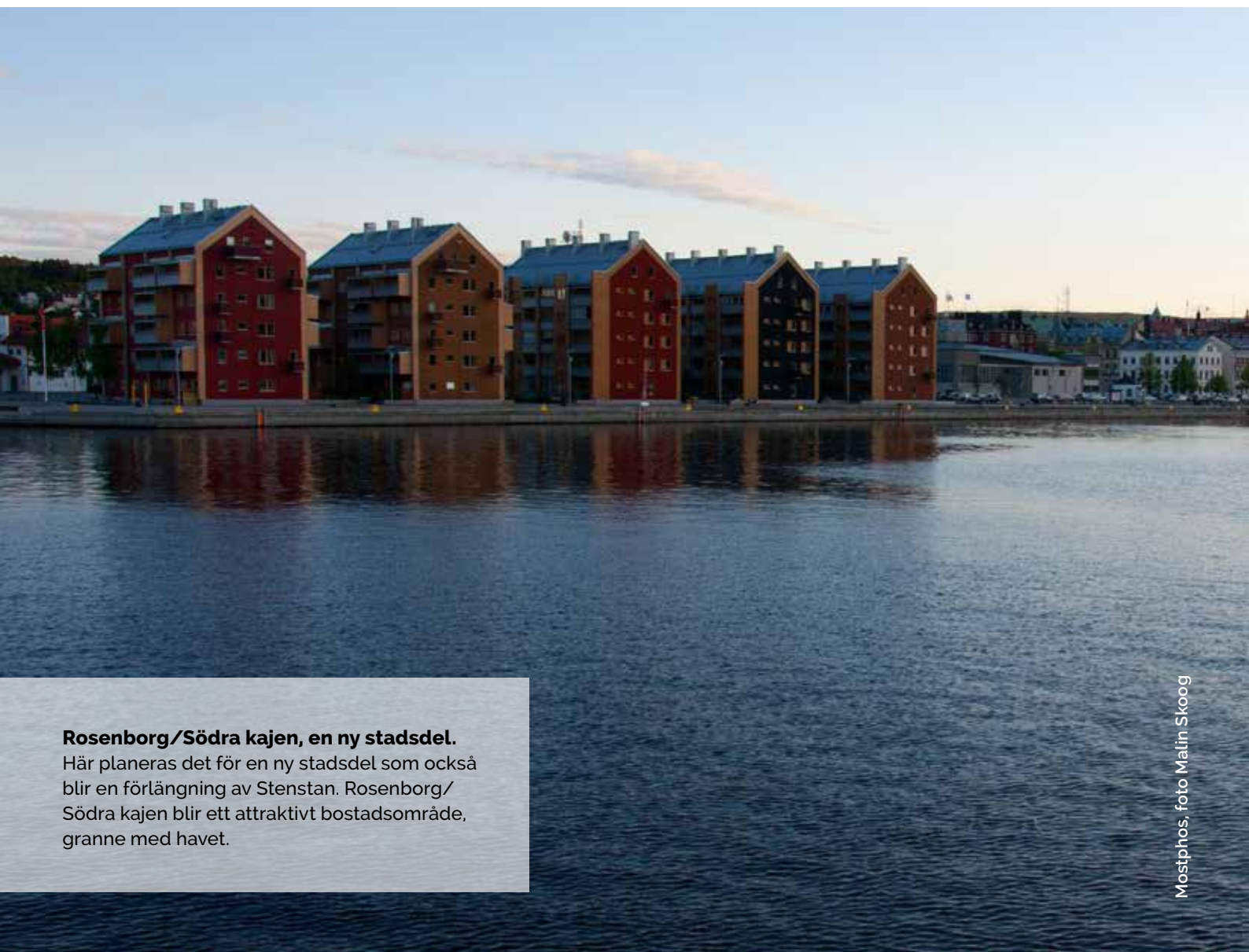
Resultatet från uppföljningen ska vara att åtgärder vidtas utifrån de avvikelser som framkommit vid analysen i rapporteringen.

Intern kontroll

Kommunstyrelse utövar sin uppsiktsplikt främst genom gängse uppföljningar enligt ovan. Därutöver har kommunstyrelsen en uppsiktsplan inom ramen för den interna kontrollen.

Arbetet med den interna kontrollen följer strukturen i reglementet. Förvaltningen/bolaget tar fram en bruttolista med förslag på risker som kan finnas i organisationen. Riskerna bedöms ur ett sannolikhets- och konsekvensperspektiv. De risker som har hög sannolikhet och höga konsekvenser blir nämndens/styrelsens punkter på den interna kontrollplanen. Vid tertialen görs en statusrapportering över

hur väl organisationen arbetar med kontrollplanen. Vid årets slut rapporteras hur arbetet har fortlöpt och utfallit. Avvikelse bedöms, vid behov föreslås förändrade rutiner. Förvaltningschefen/VD gör en självskattning i den självdeklaration som ska utgöra ett metodstöd för bedömningen över hur den samlade interna kontrollen fungerar. Utfallet av deklARATIONEN kan vara ett inspel till nästa års bruttolista. Eller för områden som behöver en översyn av något slag. Om flera förvaltningar bedöms ha samma utvecklingsområden kan det bli aktuellt med en gemensam ansats.

Rosenborg/Södra kajen, en ny stadsdel.

Här planeras det för en ny stadsdel som också blir en förlängning av Stenstan. Rosenberg/Södra kajen blir ett attraktivt bostadsområde, granne med havet.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen i budgeten närmare ange och definiera mål respektive riktlinjer för ekonomin samt för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Detta ska gälla även gälla verksamhet som bedrivs i andra juridiska personer.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Varje nämnd och helägt kommunalt bolag har i sina mål och resursplaner för 2019 beslutat om ett antal mål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål. Där det har varit möjligt har den hållbara tillväxtstrategin och landsbygdsprogrammet beaktats.

Bedömning av måluppfyllelse

På de närmast följande sidorna redovisas en bedömning av måluppfyllelse för de tre perspektiven verksamhet, ekonomi och personal. Bedömning har gjorts om målet har uppnåtts 2019. Följande status redovisas för bedömningen av måluppfyllelse:

	Målet är uppnått 2019
	Målet är inte uppnått 2019
	Bedömning kan inte göras

Dessutom indikeras trenden för indikatorerna med följande riktningsvisare:

	Positiv förändring
	Ingen eller liten förändring
	Negativ förändring

Verksamhet

Huvudprioritering

Mål: De sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna ska utjämnas.

Önskat resultat 2020: De sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan bostadsområden i Sundsvall ska ha minskat.

Önskat resultat 2022: En tydlig nedåtgående trend vad gäller de sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan bostadsområden i Sundsvall ska kunna uppvisas

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
-------------	-------------	-------------	-------------	-------

Inga indikatorer finns framtagna för målet

Kommunens huvudprioritering handlar om att alla sundsvallsbor ska ha likvärdiga förutsättningar för att leva ett bra liv. Den socioekonomiska kartläggningen som gjordes 2018 visade på skillnader i levnadsvillkor idag beroende på bland annat om du är man eller kvinna, vilket bostadsområde eller del av kommunen du bor i eller vilken skola du går på.

För att kunna nå målet om att de sociala

skillnaderna ska utjämnas beslutade kommunstyrelsen den 15 april att anta en plan för hur arbetet skulle fördelas. Enligt planen kommer inte det resultatet av arbetet att följas upp förrän i mars 2021 vilket innebär att någon uppföljning av målet inte kommer att göras i delårsrapporter och årsredovisningar förrän tidigast årsredovisningen för 2020.

En likvärdig skola

Mål: Alla flickor och pojkar i Sundsvall ska vara behöriga till något nationellt program på gymnasiet när de slutar grundskolan.

Önskat resultat 2020: Minst 85 procent av flickor och pojkar i Sundsvall ska ha uppnått gymnasiebehörighet året de slutar grundskolan.

Önskat resultat 2022: Minst 90 procent av flickor och pojkar i Sundsvall ska ha uppnått gymnasiebehörighet året de slutar grundskolan.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Gymnasiebehörighet, samtliga elever, samtliga huvudmän	83,6%	82,1%	81,6%	↗
Gymnasiebehörighet, flickor, samtliga huvudmän	84,9%	82,6%	84,4%	↗
Gymnasiebehörighet, pojkar, samtliga huvudmän	82,4%	81,7%	79,0%	↗

Om man räknar med alla elever i Sundsvalls kommun oavsett om de går på kommunal skola eller friskola så finns en viss förbättring de

senaste åren. Andelen med gymnasiebehörighet har ökat har ökat från 80,4 till 83,6 procent vilket tyder på att trenden totalt sett går åt rätt

håll. Sundsvall ligger dock knappt efter rikssnittet som uppgår till 84,3 procent behöriga till gymnasiet.

Andelen elever i Sundsvalls kommunala skolor som nått gymnasiebehörighet uppgår till 78 procent efter vårterminen 2019 vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Räknar man med resultatet efter sommarskolan (som inte finns med i den officiella statistiken och därmed inte kan jämföras) kan man se en fortsatt förbättring jämfört med tidigare år. Sammantaget leder uppföljningen av den kommunala skolans mål och den handlingsplan för att uppnå dessa inte till en entydig slutsats angående hur pågående insatser påverkar kommunfullmäktiges mål för behörigheten till gymnasiet och andelen examina i gymnasiet, även om man kan se en viss förbättring.

I uppföljningen kan man inte dra säkra slutsatser däremot upplevs av organisationen att ett framgångsrikt arbete mot målen har kommit igång under året, med ledarplaner och systematiskt uppföljningsarbete.

För att nå målet 2020 krävs att andelen som når gymnasiebehörighet ska överstiga 85 %. Det verkar inte omöjligt med hänsyn taget till den trend som finns för närvarande men det krävs att resultaten fortsätter att förbättras. Det finns också oroande indikationer om man ser på kunskapskraven i årskurs 8 i den kommunala skolan där det inte finns några tecken på förbättrade kunskaper. Det är naturligtvis fullt möjligt att dessa resultat kan förbättra sig till årskurs 9 men det är ändå en indikation på att kommunfullmäktiges mål kan vara svårt att nå.

Mål: Alla flickor och pojkar som studerar på gymnasium i Sundsvall ska inom fyra år fullfölja sin utbildning med gymnasieexamen eller yrkesexamen.

Önskat resultat 2020: Andelen flickor och pojkar med gymnasieexamen eller yrkesexamen inom fyra år ska vara över riksgenomsnittet.

Önskat resultat 2022: Andelen flickor och pojkar med gymnasieexamen eller yrkesexamen inom fyra år ska vara lika med eller högre än genomsnittet i jämförbara kommuner.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Gymnasieelever med examen inom 4 år, andel (%), Sundsvall (Riket)	63,7% (71,2%)	66,1% (71,5%)	66,0% (70,9%)	↘
Gymnasieelever med examen inom 4 år, andel (%), Sundsvall Flickor (Riket)	69,9% (74,5%)	67,5% (74,9%)	71,6% (74,4%)	↘
Gymnasieelever med examen inom 4 år, andel (%), Sundsvall Pojkar (Riket)	57,7 % (68,1%)	64,6% (68,3%)	60,6% (67,7%)	↘

Totalt har den så kallade genomströmningen, det vill säga hur många av de som påbörjade gymnasiet som fullföljer inom fyra år minskat jämfört med tidigare år och därmed har Sundsvall fjärrat sig från rikssnittet.

Av de gymnasieelever i Sundsvall som inledde sina studier 2015 hade 63,7 procent tagit examen efter fyra år (rikssnitt 71,2 procent). Denna andel har de senaste åren varit relativt konstant.

Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun, andel (%)

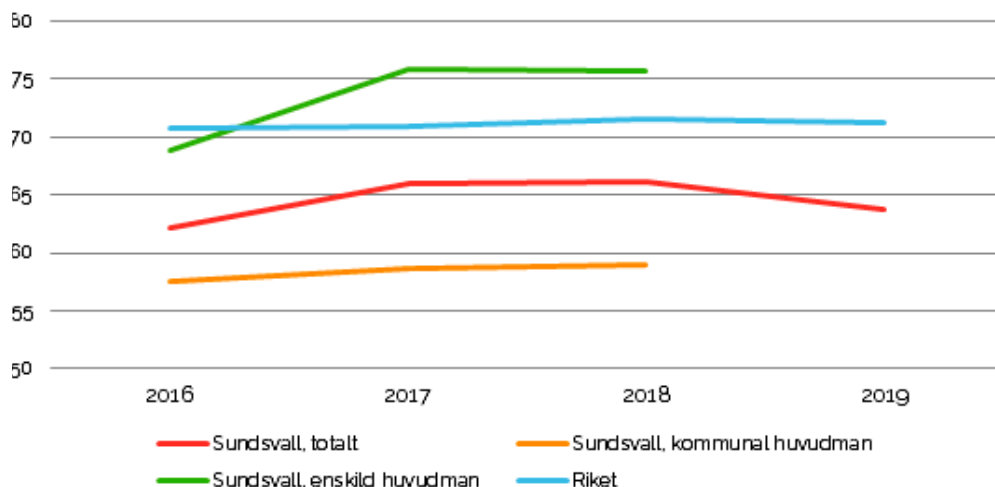

Diagram. Andelen ungdomar med gymnasieexamen eller yrkesexamen efter 4 år i jämförelse med riksnittet, % för lägeskommun (det vill säga den kommun som eleven går i skolan i). För 2019 saknas än så länge statistik på uppdelningen för kommunens skolor och friskolorna. Källa: Kolada

Diagrammet visar den senaste mätningen av utfallet för gymnasieelever i Sundsvalls kommun i jämförelse med riksgenomsnittet. Genomströmningen ökade markant 2017 (startår 2013) då framförallt för friskolor i Sundsvall. Resultatet planade dock ut för de som gick ut 2018 och det finns en försämring

2019 (startår 2015). Resultatet är långt ifrån kommunfullmäktiges mål att andel skall ha ökat till riksgenomsnittet 2020 och det finns i dagsläget inte heller något som tyder på att eleverna som går i skolan i Sundsvalls kommun skulle öka genomströmningen till nästa år.

Mål: Flickor och pojkar ska i större utsträckning ta del av förskolans pedagogiska verksamhet.

Önskat resultat 2020: Andelen flickor och pojkar som deltar i förskoleverksamhet har ökat.

Önskat resultat 2022: Den genomsnittliga tiden för deltagande i förskola för flickor och pojkar har ökat.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	-	87	87	➔

Andelen flickor och pojkar som deltar i förskoleverksamhet är idag redan på en hög nivå och barn- och utbildningsnämnden har planerat att ta fram en fördjupad beskrivning av nuläget. Denna beskrivning som ännu inte utförts och ska enligt nämndens mål- och resursplan bilda en utgångspunkt för eventuella insatser i relation till kommunfullmäktiges mål för förskolan.

Den statistik som finns visar på en nedgång mellan åren 2016-2018 på 1,8 procentenheter medan riskgenomsnittet har ökat med 0,8 procentenheter under samma tidsperiod.

Någon statistik för 2019 finns än så länge inte tillgänglig varför någon bedömning av måluppfyllelsen för 2019 inte är möjlig att göra.

Trygg vård och omsorg

Mål: Alla kvinnor och män i Sundsvall som har behov erbjuds en äldreomsorg av hög kvalitet.

Önskat resultat 2020: Brukarnöjdhet och kontinuitet inom äldreomsorgen för kvinnor och män i Sundsvall ligger på minst riksgenomsnittet.

Önskat resultat 2022: Brukarnöjdhet och kontinuitet inom äldreomsorgen för kvinnor och män i Sundsvall är lika med eller högre än genomsnittet i jämförbara kommuner.

Indikatorer		Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Andel som är mycket nöjda eller ganska nöjda med hemtjänsten som helhet, Sundsvall (Riket)	Totalt	92% (88%)	91% (88%)	91% (89%)	↗
	Män	94% (89%)	91% (89%)	91% (90%)	
	Kvinnor	91% (87%)	89% (88%)	90% (89%)	
Andel som är mycket eller ganska nöjda med särskilt boende som helhet (Riket)	Totalt	84% (81%)	76% (81%)	76% (82%)	↗
	Män	81% (80%)	70% (81%)	68% (82%)	
	Kvinnor	85% (81%)	79% (81%)	80% (82%)	
Andel som är mycket trygga/ganska trygga att bo hemma med hjälp av hemtjänst (Riket)	Totalt	88% (86%)	86% (85%)	87% (86%)	↗
	Män	89% (87%)	86% (86%)	89% (87%)	
	Kvinnor	87% (85%)	86% (84%)	86% (85%)	
Andel som är mycket trygga/ganska trygga på sitt äldreboende (Riket)	Totalt	90% (88%)	89% (88%)	85% (88%)	↗
	Män	86% (88%)	87% (88%)	85% (88%)	
	Kvinnor	92% (88%)	91% (88%)	85% (88%)	
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde (Riket)		-	- (15)	10 (15)	

De resultat som satts av kommunfullmäktige är redan uppnådda vad gäller brukarnöjdhet bland kvinnor och män. Sundsvalls kommun ligger redan idag över riksgenomsnittet både inom hemtjänsten och särskilt boende. Kvinnor inom särskilt boende är dock mer nöjda än männen. Den största förändringen har emellertid skett hos männen som numera är markant nöjdare jämfört med föregående år.

Inom hemtjänsten är män mer nöjda än kvinnor med den hjälp/stöd de får. När det gäller tryggheten ligger den på samma nivå jämfört med tidigare. Positivt är att Sundsvall ligger på en högre nivå än riket.

Vid uppföljning av införandet av Skönsmomodellen kan förvaltningen konstatera att antal olika vikarier har minskat inom ett boende samt hemtjänstområdena vilket förbättrar kontinui-

teten. När det gäller ett boende så har antalet vikarier ökat men detta beror på sjukskrivningar samt att personal bytt tjänst. Vad gäller antalet vikariepass så har de ökat. Vid dialog med verksamheterna så framkommer att man har ändrat sitt arbetssätt med att ta in vikarier. En bedömning görs om en vikarie behövs en hel dag eller delar av en dag och det är det sistnämnda som har ökat. Särskilda arbetsprinciper har tagits fram för arbetet och det följs av dessa områden. Nominalvärdesintervjuer görs med varje ny brukare det vill säga vad som är viktigt för brukaren i förhållande till den hjälp/stöd de får. Någon mätning av personalkontinuiteten är dock inte gjord varför ingen bedömning kan göras hur den är i jämförelse med riket som helhet.

Ett Sundsvall som växer

Mål: Sysselsättningen ska öka bland kvinnor och män i Sundsvall

Önskat resultat 2020: Sysselsättningen hos kvinnor och män i Sundsvall är lika med eller högre än riksgenomsnittet i landet. Skillnaderna i sysselsättningsgrad mellan kvinnor och män ska ha minskat.

Önskat resultat 2022: Sysselsättningen hos kvinnor och män i Sundsvall är lika med eller högre än genomsnittet i jämförbara kommuner. Skillnaderna i sysselsättningsgrad mellan kvinnor och män ska ha utjämnats.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Antal förvärvsarbete i åldern 20-64 år, andel, Sundsvall (Riket)	-	82,2 % (79,5%)	81,8% (79,1%)	↗
Antal förvärvsarbete i åldern 20-64 år, andel, Sundsvall, kvinnor	-	81,5%	81,3%	↗
Antal förvärvsarbete i åldern 20-64 år, andel, Sundsvall, män	-	82,9%	82,3%	↗
Skillnad mellan kvinnor och män	-	1,4%	1,0%	↘

Sysselsättning och tillväxt

Sysselsättningen i andel förvärvsarbete i åldern 20-64 år har ökat de senaste åren och enligt den senaste mätningen 2018 var utfallet är högre än riket. Sysselsättningen i Sundsvalls kommun uppgick till 82,2 procent för andel förvärvsarbete inwånare i åldern 20-64 år. Det är en ökning med 0,4 procentenhet sedan 2017. Mellan 2013-2018 har sysselsättningen ökat från 78,9 procent till 82,2 procent, (3,3 procentenheter). Utfallet för riket var är något lägre än

i Sundsvall men förändringstakten är ungefär densamma.

Skillnaderna mellan män och kvinnor har dock ökat jämfört med tidigare mätningar och kvinnors sysselsättningsgrad ökar inte i lika hög omfattning som för män.

Målet som sådant kan därmed inte helt sägas har uppfyllts men antalet förvärvsarbete är dock på en hög nivå jämfört med riket vilket ändå får anses som en god nivå.

Mål: Företagen ska bli fler och växa både i staden och på landsbygden.

Önskat resultat 2020: Nyetableringar av företag har ökat både i stad och på landsbygd.

Önskat resultat 2022: Andelen växande företag både i stad och på landsbygd har ökat.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare, Sundsvall (Riket)	-	5,7 (6,2)	6,0 (6,7)	↗

Andelen nyregistrerade företag i kommunen i förhållande till antal invånare har minskat de senaste åren. I utfallet för 2018 låg Sundsvalls nyregistrerade företag per 1000 innevånare 0,5 lägre än riket totalt vilket är en något lägre

differens än 2017 då den uppgick till 0,9. Någon statistik på om företagen är belägna i staden eller på landsbygden finns inte för närvarande varför den delen av målet inte är möjligt att följa upp.

Ett hållbart Sundsvall

Mål: Sundsvalls kommun når de nationella målen om begränsad klimatpåverkan genom lägre utsläpp av växthusgaser.

Önskat resultat 2020: Utsläppen av koldioxid (ton/invånare och år) i Sundsvalls kommun är i enlighet med nationella målen 40 procent lägre än 1990.

Önskat resultat 2022: En fortsatt positiv trend i minskningen av utsläpp kan utläsas och Sundsvall beräknas nå målen om att senast år 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Utsläpp till luft av växthusgaser, ton CO ₂ -ekv/inv	-	-	6,38	➔
Utsläpp till luft av växthusgaser, ton CO ₂ -ekv/inv, 1990	-	-	13,73	➔
Procentuell förändring	-	-	53,50%	➔

Utsläppstatistiken som beskrivs nedan är hämtad från den nationella emissionsdatabasen som bygger på Sveriges officiella utsläppsstatistik. Statistiken är territoriell, det vill säga avser utsläpp som sker inom Sundsvalls kommuns geografiska yta. Utsläpp vi ger upphov till på andra ställen i världen genom exempelvis konsumtion som sker här, både offentlig och privat, syns inte i denna statistik och ingår inte heller i målsättningarna.

Statistiken visar att de totala utsläppen av växthusgaser (omräknade till koldioxidekvivalenter) i Sundsvalls kommun var 1 288 321 ton år 1990. Under 2017, som är den senaste sammanställda utsläppsstatistiken för Sundsvall, var utsläppen 630 366,5 ton, det vill säga en minskning på 51 procent. Utsläppsminskningen för hela landet under samma period var betydligt lägre. Omräknat till ton koldioxidekvivalenter/ invånare och år motsvarar det en minskning i Sundsvall på 53,5 procent.

Industri (energi och processer), egen uppvärmning av bostäder och lokaler samt avfall (inkl. avlopp) är de tre sektorer som bidragit till den betydande minskningen av växthusgasutsläpp lokalt i Sundsvall. Övriga sektorer har ökat eller ligger på ungefär samma utsläppsnivå 2017 som 1990.

1990 stod sektorn *Industri* för 69 procent av växthusgasutsläppen i Sundsvall, samtidigt stod sektorn för bara cirka 30 procent av växthusgasutsläppen på nationell nivå. Effektiviseringarna i industrin har därför medfört en procentuellt sett betydligt större utsläppsminskning lokalt i Sundsvall jämfört med på nationell nivå. Det nationella målet om en utsläppsminskning på 40 procent till år 2020 från 1990 års nivåer, har till följd av detta uppnåtts redan år 2012 i Sundsvall.

Lokala förutsättningar i Sundsvall, till exempel mängden industri, skiljer sig markant åt från det nationella genomsnittet. Dessutom har kommunen liten eller ingen påverkansmöjlighet på utsläppen från sektorer som industrin. På nationell nivå och EU-nivå finns helt andra möjligheter att påverka dessa utsläpp genom skatter, lagar, förordningar och utsläppssystem.

Ekonomi

Mål:	Utfall 2019	Utfall 2018	Mål-bedömning	Trend
Årets resultat ska vara positivt. För att täcka in viss egenfinansiering av investeringarna, värdesäkring av nettotillgångar samt budgetmarginal ska resultatet uppgå till minst 3 procent av skatteintäkter och statsbidrag.	-1,7%	-1,9%		
Den långfristiga betalningsberedskapen (soliditeten inklusive pensionsåtaganden) ska öka över tid och: - år 2020 uppnå 9 procent - år 2025 uppnå 15 procent - år 2030 uppnå 30 procent	4,9%	5,3%		
Den kortfristiga betalningsberedskapen ska motsvara minst 100 % av de skulder som förfaller inom ett år.	163%	170%		
Kommunens skuldsättningsgrad (nettolåneskuld i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag) ska; - år 2020 uppnå till högst 60 procent - år 2025 uppnå till högst 35 procent - år 2030 uppnå till högst 20 procent	44,8%	41,1%		
Prognossäkerheten ska vara god, högst 1 procent avvikelse.	0,70%	1,00%		
Budgetföljsamheten inom driftverksamheten ska vara god, högst 0,5 procent avvikelse.	2,80%	3,30%		
Budgetföljsamheten beträffande investeringsprojekt ska vara god, högst 0,0 procent negativ avvikelse.	-	0%		

För 2019 finns inga beslutade ekonomiska mål på koncernnivå utan samtliga beslutade mål gäller endast kommunen.

Fullmäktige beslutade att höja målet för kommunens resultat 2018 från 2 % till 3 %, detta för att i högre utsträckning kunna finansiera de ökade investeringarna och därmed hålla nere skuldsättningen. Eftersom resultatet för 2019 är negativt (-104,5 miljoner kronor) så är kommunen långt ifrån att uppnå resultatmålet. Resultatet försämras naturligtvis av nedskrivningen av aktierna i Norra Kajen Exploaterings AB med 75 miljoner kronor, men även exkluderat denna post så är resultatet alltför lågt.

Kommunfullmäktige beslutade i oktober att kommunstyrelsen skulle ta fram en plan med förslag på åtgärder för att förbättra resultatnivån med 300 miljoner kronor som ska arbetas in i kommunens mål och resursplan för 2021-

2022. Dessutom finns åtgärdsprogram beslutade i de största nämnderna som alla har stora underskott.

Soliditeten sjunker också på grund av det negativa resultatet och resultatnivån på 9 % år 2020 är inte längre möjlig att nå. Kommunen har ungefär tappat 570 miljoner kronor under 2018 och 2019 jämfört med det resultatmål som fullmäktige satt upp vilket medför att soliditeten inte heller uppnås. Detta innebär också stora svårigheter att nå de soliditetsnivåer för 2025 och 2030 som fullmäktige har satt upp som mål.

Betalningsberedskapen för driften är fortsatt hög och kommunens internbank arbetar aktivt med att tillse att betalningsberedskapen är god genom god framförhållning och aktiv likviditetshandling. Det innebär att kommunen fortsatt de närmaste åren bör kunna ha en god betalningsberedskap.

Budgetföljsamheten för investeringarna har inte gått att mäta på ett tillfredsställande sätt då slutredovisningarna för ett antal större projekt ännu inte är gjorda.

Kommunens skuldsättningsgrad fortsätter att öka men är ännu inte i de nivåer som fullmäktige satt som maxgräns 2020. Orsaken till att, trots negativa resultat, skuldsättningsnivån inte är så hög är att investeringsnivåerna har varit lägre än de beslutade. Vid årsskiftet 2019-2020 fanns det budgeterade investeringar på cirka 1,9 miljarder kronor som inte var genomförda. För att uppnå en lägre skuldsättningsgrad till 2025 måste resultatnivåerna i kommunen öka samtidigt som investeringsnivåerna sjunker. Inför mål och resursplan 2021-2022 kommer alla beslutade men ännu inte påbörjade investe-

ringar prioriteras på nytt om de ska genomföras eller inte.

Prognossäkerheten når de önskade nivåerna. Måttet mäts genom att jämföra nettokostnaderna vid prognostillfället med nettokostnaderna i bokslutet. Dock finns en hel del avvikelser om man tittar på nämndsnivån där både socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har klart sämre resultat än vad de prognostiserade i augusti. Exploateringsintäkterna och -kostnaderna var heller inte prognostiserade vilket berodde på osäkerhet kring när dessa skulle resultatföras.

Budgetföljsamheten är dock fortfarande låg vilket främst hänger ihop med de stora underskott som finns inom socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Medarbetare

En kommunorganisation i framkant

Mål: Sundsvalls kommun bedriver ett systematiskt arbete inom arbetsmiljö, hälsa och jämställdhet samt mångfald som leder till minskad sjukfrånvaro.

Önskat resultat 2020: Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro bland kvinnor och män är som högst lika med riksgenomsnittet för den kommunala sektorn.

Önskat resultat 2022: Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro bland kvinnor och män är som högst lika med genomsnittet för den kommunala sektorn bland jämförbara kommuner. Sundsvalls kommun erbjuder bra anställningsvillkor genom att antalet delade turer har avskaffats och heltid är norm.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Total sjukfrånvaro (riket)	6,5%	7,5% (6,6%)	8,9% (6,7%)	↗
Sjukfrånvaro, kvinnor (riket)	7,2%	8,3% (7,3%)	10,2% (7,4%)	↗
Sjukfrånvaro, män (riket)	3,9%	4,5% (4,2%)	4,8% (4,3%)	↗

Sundsvalls kommuns arbete för att lyfta arbetsgivarfrågorna och minska sjukfrånvaron har gett resultat. Kommunen har minskat sin sjukfrånvaro från 9,7 procent (2016) till 6,5 procent (2019). Kommunens sjukfrånvaro bland kvinnor och män ska vara högst i nivå med riksgenomsnittet för kommuner år 2020, ett mål som är inom räckhåll. År 2019 var kommunens sjukfrånvaro lägre än riksgenomsnittet för år 2018. År 2022 skärps målet, då ska sjukfrånvaron bland

kvinnor och män vara i nivå med jämförbara kommuner.

Den 1 juli 2019 rättades ett systematiskt fel som inneburit att Sundsvalls kommun tidigare redovisat en för hög sjukfrånvaro. Felet rättades för att Sundsvalls kommun ska följa SKR:s rekommendationer om hur sjukfrånvaro ska definieras, beräknas och redovisas. Rättelsen innebär att sjukfrånvaron minskat bland alla åldersgrupper och bland kvinnor och män. När

hänsyn tas till att rättelsen genomförts har sjukfrånvaron minskat marginellt under 2019, något som bör ses mot bakgrund av att sjukfrånvaron minskat avsevärt sedan 2016. Utifrån åldersgrupper har den största minskningen för Sundsvalls kommun skett för medarbetare som är 30-49 år och 50 år och äldre.

För att fortsätta sänka sjukfrånvaron samt att sedan hålla den på en stabilt låg nivå över tid är det av stor betydelse att fortsätta utveckla kommunens systematiska arbetsmiljöarbete, samt att kommunen som arbetsgivare arbetar aktivt i rehabilitering och arbetsanpassning.

Mål: Sundsvalls kommun arbetar aktivt för att tillmötesgå kompetensförsörjningsbehovet.

Önskat resultat 2020: Samtliga förvaltningar och helägda kommunala bolag har en upprättad plan för hur kommunen ska säkra kompetensförsörjningen.

Önskat resultat 2022: Samtliga förvaltningar och helägda kommunala bolag kan redovisa resultat av arbetet med att säkra kommunens kompetensförsörjning.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Trend
Andel förvaltningar och bolag med upprättad plan, %	100	-	-	
Kompetensförsörjningsindex, skala 1-5	3,2	2,5	-	

Den framtida kompetensförsörjningen är en stor utmaning för Sundsvalls kommun, en utmaning som kommunen delar med kommunal sektor såväl som andra branscher. För att få till en välfungerande kompetensförsörjning nu och i framtiden, behöver kommunen bland annat arbeta för att få behålla nuvarande medarbetare. Utgångspunkten för detta är kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Hur Sundsvalls kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare beskrivs i den arbetsgivarpolitiska strategin. Enligt strategin ska årliga planer tas fram för hur de övergripande målen ska implementeras i kommunorganisationen.

Utöver att stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare ska förvaltningarna systematiskt ta fram kompetensförsörjningsplaner, med målet att få till en välfungerande kompetensförsörjning. De förvaltningsspecifika planerna sammanställs till en kommunövergripande sådan med syftet att identifiera bilden av kommunens kompetensbehov, samt vilka kommungemensamma insatser som ska genomföras för att underlätta kompetensförsörjningsarbetet. Aktiviteter i nuvarande plan är bland annat att arbeta med arbetsgivarvarumärket och hur Sundsvalls kommun beskrivs externt i rekryterings-sammanhang.

Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning

Bedömningen är att kommunen inte når upp till god ekonomisk hushållning utifrån de av fullmäktige uppsatta målen.

De väsentligaste negativa avvikelserna är följande:

- Målen för grund- och gymnasieskolan uppnås inte. Resultaten inom både grund- och gymnasieskolan är för låga och några väsentliga förbättringar under läsåret 2018/2019 kan inte skönjas. Resultaten för den kommunala skolan är också sämre än för friskolorna vilket innebär att den kommunala organisationen har ett ännu större problem med sin egen verksamhet. Sundsvalls kommunala skolor presterar i dagsläget kunskapsresultat som ligger under både riksnitt och sådana modellberäknade värden som tar hänsyn till elevernas socioekonomiska bakgrund. Arbetet för att utveckla kvaliteten och öka måluppfyllelsen inom Sundsvalls kommunala skolor måste därför stärkas under de kommande åren. En av utmaningarna i detta arbete är att klara av att rekrytera och behålla kompetent personal, i ett läge med låg tillgång och växande efterfrågan.
- Det ekonomiska resultatet är alldeles för lågt vilket bidrar till försämrad soliditet och ökad låneskuld. Resultatet för kommunen uppgår under de senaste två åren till drygt – 220 miljoner kronor vilket måste återställas inom de närmaste åren. Det negativa resultatet innebär att kraftiga åtgärder måste göras inom den kommunala organisationen för att förbättra resultatet. Vissa åtgärder är redan beslutade inom nämndsorganisationen, men fler beslut krävs. Det negativa resultatet på kommunnivå vägs till viss del upp av positiva resultat inom bolagskoncernen, men totalt på koncernnivå är också resultatet för lågt.

Foto Therése Ny

Kundreskontraavdelningen på Servicecenter Ekonomi har fått förstärkning med "Jocke" – Sundsvalls kommuns första robot! Den sköter den monotona och tidskrävande avstämningen av felaktigt inbetalda fakturor, (utbetalningar är den inte betrodd att göra).

Resultat och ekonomisk ställning

Uppföljningen och utvärderingen av kommunens resultat och ställning görs utifrån dels koncernperspektivet och dels kommunperspektivet. Eftersom all verksamhet är mer eller

mindre skattefinansierad medan bolagen inom Stadsbackenkonzernen och bolag som är direktägda är till största delen affärsdrivande blir uppdelningen på kommun och koncern logisk.

Koncernen

Resultat

Resultat, mnkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Exklusive jämförelsestörande poster			
Årets resultat, mnkr	9,7	-50,0	232,9
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	0,2%	-0,9%	4,1%
Inklusive jämförelsestörande poster			
Årets resultat, mnkr	-57,8	-50,0	213,3
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	-1,0%	-0,9%	3,8%

Kommunkoncernens resultat för 2019 visade på en försämring jämfört med föregående år och landade på ett underskott på 57,8 miljoner kronor. Vid justering av jämförelsestörande poster var resultatet dock positivt med 9,7 miljoner kronor vilket är en förbättring jämfört med föregående år med 59,6 miljoner kronor. En större nedskrivning av värdet på nedlagt arbete i exploateringsprojekten i det helägda bolaget Norra Kajen Exploatering AB på 67,4 miljoner kronor belastade kommunkoncernens resultat för 2019.

Kommunens negativa resultat på 104,5 miljoner kronor vägde tungt även på resultatet för koncernen. Detta motverkas till största del av

ett positivt resultat inom Stadsbackenkonzernen på 102,4 miljoner kronor. Därtill bidrog kommunens andel i Svenska Kommunförsäkrings AB med ett positivt resultat på cirka 9 miljoner kronor.

Stadsbackenkonzernens resultat var klart bättre än budget, 27 miljoner kronor. Ett stort bidrag till det förbättrade resultatet jämfört med budget utgjordes av ett bidrag från Trafikverket till Midlanda Flygplats AB som kompensation för flygskatten för 2018 på 18,2 miljoner kronor. Dessutom redovisade Korsta Oljelager högre uthyrningsintäkter än budgeterat med närmare 7 miljoner kronor.

Intäkts- och kostnadsutveckling

	2019	2018	2017*
Verksamhetens intäkter, mnkr	3 008,1	2 969,0	2 982,6
Förändring %	1,3%	-0,5%	4,6%
Verksamhetens kostnader, mnkr	-8 457,5	-8 174,2	-7 528,9
Förändring %	3,5%	8,6%	4,0%
- varav jämförelsestörande poster	-67,4	-	-19,6
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	-6 053,6	-5 760,0	-5 245,6
Förändring %	5,1%	9,8%	4,3%
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	6 051,9	5 808,2	5 683,9
Förändring %	4,2%	2,2%	3,9%
Finansnetto	-56,1	-98,2	-101,4
Förändring %	-42,9%	-3,2%	26,5%
- varav jämförelsestörande poster	-	-	-

*2017 är schablonmässigt omräknat för klyvning av delägda bolag i Stadsbackekoncernen för att ge en mer rättvis jämförelse med 2018 och 2019. Därav överensstämmer inte denna tabell med resultaträkningen för 2017.

Risakanalys

I kommunkoncernen finns affärsrisker i stadsbackekoncernen som kan påverka resultatet. Ett exempel på dessa affärsrisker är att Sundsvalls Energi AB är mycket beroende av utetemperaturen. Bolaget budgeterar med ett statistiskt normalår och avvikelser från detta får stor resultatpåverkan för bolaget och därmed även för koncernen som helhet. I gengäld så investerar Sundsvall Energi nu även i byggnation av fjärrkylanät. Bolaget har identifierat ett behov av komfortkyla hos stora och viktiga kunder. För att möta efterfrågan och stärka fjärrvärmeaffären investerar bolaget i ett kylanät.

Resultatet för bolaget Midlanda flygplats AB påverkas av kraftigt minskade volymer för inrikesflyget för 2019. Minskningen tros bero på ett flertal orsaker varav miljödebatten kanske är den främsta.

Mitthems investeringar i nya fastigheter medför att bolaget stärker sin position på den lokala fastighetsmarknaden och bidrar till att nå det övergripande målet om en växande kommun. Investeringarna, i synnerhet de som genomförs utanför centrala Sundsvall, medför också finansiella risker främst i form av nedskrivningar. Under förutsättning av att vakansgraden inte ökar i betydande utsträckning förväntas även dessa investeringar att på sikt stärka bolagets finansiella ställning även om förväntad avkastning för

vissa investeringar är lägre än marknadens avkastningskrav. Bolaget är en långsiktig aktör.

SKIFU planerar att fortsätta med att genomföra stora investeringar för att utveckla fastighetsbeståndet och förbättra förutsättningarna för att bedriva verksamhet i kommunen. Bolaget investerar bland annat i byggnation av nya resecentrum, utbyggnad av kontorslokaler och parkeringshus i centrala Sundsvall. Investeringar sker även i serviceorter som till exempel utbyggnation av industrilokaler i Matfors. Investeringarna medför ökade risker för koncernen även om riskerna bedöms som begränsade då fastigheterna anpassas till hyresgästernas behov och hyresavtalen återspeglar de investeringar som görs.

Arbetet med en ny logistikpark bedrivs av Sundsvall Logistikpark AB. Effektiva och miljövänliga transporter är nödvändiga för att Sundsvalls växande näringsliv ska kunna fortsätta att utvecklas och vara konkurrenskraftigt. Tillsammans med Tunadalshamnen blir kombiterminal med logistiktytor ett hållbart transportnav för sjöfart, järnväg och väg. Projektet är beroende av investeringsbeslut av SCA och Trafikverkets investeringar i järnväg. Detta gör att koncernen inte har full kontroll över processen eller det slutgiltiga investeringsbeloppet. Byggnation av Bergsåkerstriangeln påbörjades 2018 och Maland/Tunadalsspåret byggstart är planerad

till 2020/2021. Logistikparken beräknas kunna tas i drift 2023.

Sundsvalls Hamn AB planerar att investera i en ny containerkaj som en del i logistikparksprojektet. Ny kaj med uppställningsplan samt elektrifierat spår till och i hamnområdet ger mycket bättre konkurrensförutsättningar gentemot hamnens konkurrenter.

Koncernens verksamhet är till stor del lånefinansierad och förändringar i ränteläget påverkar lönsamheten. För att minska risken för ränteförändringar är lånestocken fördelad med förfallodagar som varierar i tiden. Riksdagen har beslutat om en begränsad avdragsrätt för räntekostnader med effekt fr.o.m. 2019. Med nuvarande räntenivåer bedöms

inte begränsningen få några löpande, negativa konsekvenser för dotterföretagen. Moderbolaget kan drabbas av högre skattekostnader men översyn görs med målsättning att undvika högre skattekostnader.

Koncernen har under 2019 erlagt ränta för lån upptagna hos Sundsvalls kommuns Internbank. Räntekostnaden uppgick till 71,0 mnkr och skatteeffekten var 15,2 mnkr. Bedömningen är att största delen av räntan är skattemässigt avdragsgill. Öppet yrkande lämnas i inkomstdeklarationerna för att minska risken för eventuellt skattetillägg om Skatteverket skulle välja att driva en process i frågan och bolagen, mot förmodan, skulle förlora denna.

Investeringar

Investeringar	2019	2018	2017
Investeringsvolym, mnkr	1 421,1	1 251,2	1 320,9
Nettoinvesteringarnas andel av avskrivningar, %	235	225	240
Självfinansieringsgrad, %	38,4%	40,4%	57,7%

Kommunkoncernen redovisade totalt investeringar till ett värde av 1 421,1 miljoner kronor för 2019. En stor del av dessa härrör från kommunen, 627,1 miljoner kronor, för vidare beskrivning och analys, se kommunavsnittet nedan.

Stadsbackenkoncernen redovisade investeringar uppgående till 772,3 mnkr under 2019. Det är en minskning med 59,2 mnkr jämfört med budgeten för året. Största avvikelserna

redovisade SKIFU (66,1 mnkr) samt Sundsvall Logistikpark (-63,2 mnkr). Förklaringarna till avvikelserna var främst att SKIFU beslutat investera i en tillbyggnad och nybyggnad på fastigheten Sköle, i Matfors med 36,8 mnkr under 2019, som inte var budgeterad. Investeringsbeslutet för logistikparken har flyttats fram och därmed också Sundsvall Logistikparks budgeterade förvärv av fastighet från kommunen.

Soliditet

Soliditet, %	2019	2018	2017
Soliditet exklusive pensionsåtagande	19,9	21,6	23,0
Soliditet inklusive pensionsåtagande	7,1	7,4	7,5

Koncernens soliditet uppgår till 19,9 procent vilket är en minskning med 1,7 procentenheter jämfört med föregående år. Inklusiva pensionsåtaganden så uppgår soliditeten till 7,1 procent också innebär en försvagning jämfört med föregående år. Det är problematiskt att

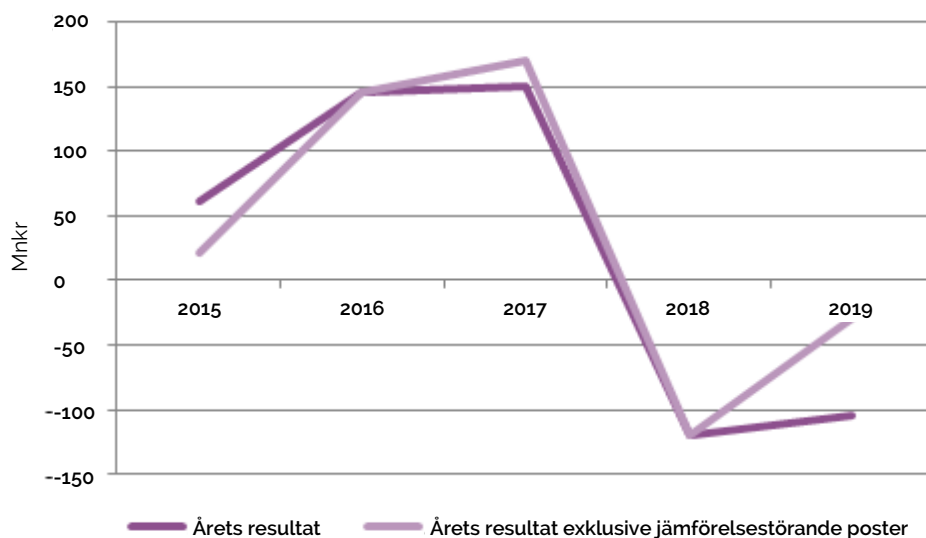
kommunkoncernens soliditet fortsätter att försvagas. Tidigare jämförelser visar på en låg nivå i jämförelse med jämförbara kommuner. För att ha fortsatt handlingsutrymme för investeringar bör soliditeten stärkas under kommande år.

Kommunen

Resultat

Resultat, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Exklusive jämförelsestörande poster				
Årets resultat, mnkr	106,8	-29,5	-119,7	170,2
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	1,8	-0,5	-2,1	3,0
Inklusive jämförelsestörande poster				
Årets resultat, mnkr	164,1	-104,5	-119,7	150,6
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	1,5	-1,7	-2,1	2,6

Diagram: Årets resultat 2015-2019 inklusive och exklusive jämförelsestörande poster

Resultatet för kommunen sjönk kraftigt under 2018 och blev det sämsta resultatet på många år. För 2019 förbättrades resultatet något men tyngs ned av att aktierna i Norra Kajen Exploaterings AB har skrivits ned med 75,0 miljoner kronor på grund av befarade förluster inom exploateringsverksamheten. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster visar på en förbättring jämfört

med 2018 med cirka 90 miljoner kronor. Förbättringen kan till stor del förklaras med att 2018 belastades med ovanligt höga kostnader för snöröjning vilka under fjolåret överskred budgeten med cirka 74 miljoner kronor. Kostnaderna för snöröjningen har även varit höga 2019 men beräknas vara cirka 63 miljoner kronor lägre än 2018.

Intäkts- och kostnadsutveckling

	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 279,9	1 226,1	1 281,4
Förändring %	4,4%	-4,3%	4,0%
- varav exploateringsintäkter	82,7	0,0	1,5
- varav statliga bidrag	321,9	403,90	496,6
Verksamhetens kostnader, mnkr	-7 429,0	-7 162,9	-6 828,0
Förändring %	3,7%	4,9%	3,6%
- varav jämförelsestörande poster	-	-	-19,6
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	-6 149,1	-5 936,7	-5 546,4
Förändring %	3,6%	7,0%	3,4%
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	6 051,9	5 808,2	5 683,9
Förändring %	4,2%	2,2%	3,9%
Finansnetto	-7,3	8,9	10,1
- varav jämförelsestörande poster	-75,0	-	-
- varav utdelning	55,0	25,0	25,0

Kommunens intäkter har de senaste åren varierat på uppåt och nedåt. Fjolårets nedgång berodde till stor del på minskade statliga riktade bidrag framförallt till flyktingverksamheten men också till grund- och gymnasieskolan. Även i år har de riktade bidragen minskat men det har vägts upp av ökade exploateringsintäkter och ökad intern försäljning till koncernbolag på grund av att fler tjänster köps via kommunens servicecenter. Exploateringsintäkternas ökning beror på flera stora projekt har slutförts under året.

Kostnadsökningen är klart lägre än fjolårets, men beror till stor del på de snörelaterade kostnaderna under fjolåret. Personalkostnadsökningarna uppgår till endast 1,6 procent under 2019 vilket får anses som ganska lågt. Samtidigt har kostnader för köp av verksamhet från externa aktörer ökat med 9,4 procent. Till viss del beror det på att barn- och utbildningsnämnden har belastats med en kostnad på cirka 36 miljoner kronor på grund av för lågt utbetald skolpeng till friskolor under 2018 som inte varit uppbokad tidigare. Men även exkluderat denna justering så ökade kostnaderna för barn- och utbildningsnämndens köp av verksamhet med 64 miljoner kronor, eller 14,7 procent.

En annan faktor som påverkar resultatet är vissa tillfälliga kostnader i samband med stora infrastruktursatsningar i kommunen i form av saneringar, tillfällig bro vid nytt brobygge, kostnader för exploateringar och liknande kostnader. Totalt uppskattas dessa kostnader uppgå

till cirka 85 miljoner kronor. Dessa uppvägs dock av lika stora exploateringsintäkter vilket innebär att nettokostnaderna inte påverkas.

Kostnaderna för bidrag har under 2019 ökat med cirka 39 miljoner kronor (14,4 %) vilket till viss del beror på ökat ekonomisk bistånd med 9 miljoner kronor och till viss del på bidrag till Servanet för utbyggnad av bredbandsnätet i kommunen. Bredbandsutbyggnaden finansieras dock med utdelning från Stadsbacken.

Skatteintäkterna och statsbidragen har ökat klart mer än under 2018 men inte tillräckligt. Kostnadsökningen är ändå för hög för att kommunen ska klara ett positivt resultat. De närmaste åren förväntas ökningen av skatteintäkterna och statsbidragen bli klart lägre än 4 % och det kommer att vara väldigt viktigt att kommunens kostnader minskar de närmaste åren för inte kommunens negativa resultat ska bli bestående.

Kommunens finansnetto påverkas naturligtvis väldigt kraftigt negativt av nedskrivningen av aktierna i Norra kajen Exploaterings AB. Samtidigt har utdelningen ökat från kommunens koncernbolag Stadsbacken vilket förbättrar nettoeffekten. Årets finansnetto påverkas också positivt av en realiserad värdeökning av den kortfristiga placeringen i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB med 10,7 miljoner kronor. Föregående år var det en värde-minskning på samma placering till ett värde av 13,7 miljoner kronor som påverkade finansnettot. Räntenettot, det vill säga intäkter för

utlämnade lån till bolagen minus kostnader för upptagna lån, uppgår till + 13,3 miljoner kronor vilket är en ökning med 5,1 miljoner kronor

jämfört med 2018. Detta beror på de låga räntenivåerna där bolagen ofta har bundit räntan till en högre räntenivå.

Budgetföljsamhet

Fördelning av resultatet, mnkr	2019	2018	2017
Planerat överskott	106,8	88,1	164,1
Differens i förhållande till budget			
Verksamheternas nettokostnad	-168,0	-187,5	-22,5
Jämförelsestörande poster	-75,0	-	-19,6
Skatteintäkter och statsbidrag	-5,1	-15,5	27,6
Räntenetto	36,8	-4,8	-2,2
Totalt	-104,5	-119,7	147,4

Som man tydligt kan se i tabellen ovan är att den stora avvikelser för kommunen relaterad till verksamheternas nettokostnad som avviker med 168,0 miljoner kronor jämfört med budget. Det

är visserligen en viss förbättring jämfört med 2018, men differensen är ändå alldeles för hög. Väsentliga avvikelser per nämnd beskrivs nedan.

Foto Therese Ny

Mattias Berglund och Jessica Olsson fixar sommarjobb på kommunen. Under februari och mars är de ute på gymnasieskolorna och särskolan och träffar ungdomar. De flesta får arbete inom äldreomsorgen, på förskolor, med städning eller utemiljö. Andra får mer ovanliga jobb, exempelvis sommarvärd på Norra Berget eller gatuartist.

Negativa avvikelser i bokslutet

Socialnämnden -211,9 mnkr

Socialnämndens underskott har ökat kraftigt under 2019 och är 57,8 miljoner kronor högre än 2018. Störst ökning står individ- och familjeomsorgen för som har ökat sitt underskott med 44,8 miljoner kronor till totalt 107,1 miljoner kronor. Orsaken är framförallt kostnadsökningar för placeringar samt ekonomiskt bistånd. Äldreomsorgen har ökat underskottet med 12 miljoner kronor till 62,1 miljoner kronor vilket beror minskat statligt bidrag för ökad bemanning. Även omsorgen om funktionshindrade och flyktingverksamhet visar på underskott på 45,1 miljoner kronor respektive 5,2 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsnämnden -121,9 mnkr

Även barn- och utbildningsnämndens underskott har ökat kraftigt 2019. 2018 var underskottet 36,4 miljoner och man har i år ökat till 121,4 miljoner kronor. Av underskottet är 36 miljoner kronor reserverad kompensation till enskilda huvudmän för underskottet inom kommunal skolverksamhet för 2018. Underskottet fördelar sig på förskola -21,9 miljoner kronor, Grundskola -83,1 miljoner kronor och gymnasieskola -36,9 miljoner kronor samtidigt som de centrala posterna visar ett överskott på 18,8 miljoner kronor. Orsaken till underskotten är framförallt svårigheter att anpassa den kommunala organisationen till att allt fler elever väljer fristående skolor.

Positiva avvikelser i bokslutet

Kommunstyrelsen + 88,7 mnkr

Kommunstyrelsens centrala budgetanslag för personalkostnadsökningar, kompensation för ökade hyror på grund av nya investeringar samt centralt budgeterade effektiviseringar, som enligt kommunstyrelsekontoret bedöms svåra att fördela ut under 2019, beräknas sammantaget visa en positiv avvikelse på 149 miljoner kronor för helåret 2019. För verksamheten kollektivtrafik redovisas en negativ avvikelse med 7,8 miljoner kronor och i utfallet ingår slutavräkning 2018, (+7,6 mnkr). I utfallet ingår avräkning för kostnader för skolkort, 3,8 miljoner kronor samt lägre intäkter för tätortstrafik. För Räddningstjänst är kostnaderna 5,6 miljoner kronor högre än budget. Underskottet beror på att pensionsavsättningarna har blivit 5,1 miljoner kronor

högre än budget och pensionsutbetalningarna 0,5 miljoner kronor högre än budget. Fastighetsförvaltningen har också en negativ avvikelse på 40,6 miljoner kronor, detta främst beroende på engångskostnader i form av saneringar vid nybyggnationer samt högre avskrivningar än vad förvaltningen beräknat.

Kultur- och fritidsnämnd +7,8 mnkr

Större avvikelser finns inom kultur- och fritidsverksamheterna samt gemensamt Kultur och fritid. Inom fritidsverksamheten har den nya motions- och träningsbassängen vid Himlabadet medfört ökat antal besökare vilket påverkat intäkterna positivt. Nämndens beslut i maj att tidsmässigt skjuta på planerade utredningar för verksamhets- och lokalutveckling medför överskott på gemensamma administrationen.

Nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration +5,7 mnkr

Verksamhetens intäkter visar en minskning på 29,3 miljoner kronor mellan åren 2018 och 2019 och 17,4 miljoner kronor mindre i utfall 2019 mot budget 2019. Detta beror i huvudsak på att det är färre deltagare (åtgärdsanställda) inne i verksamheterna. 110 deltagare var budgeterat 2019 och utfallet blev cirka 60 stycken helårsplatser. Åtgärdsanställningarna är en stor del av differensen både vad gäller verksamhetens intäkter och personalkostnader som visar 16,2 miljoner kronor lägre kostnad mot budget och 22,7 miljoner kronor mot fjolårets utfall. Avvikelsen på verksamhetens övriga kostnader mot budgeten visar en differens på 7 miljoner kronor som beror på mindre köp av gymnasiala yrkesvuxutbildningar och den allmänna restriktiviteten som kommunfullmäktige beslutade i maj för samtliga nämnder.

Lantmäterinämnd +4,3 mnkr

Lantmäterinämnden redovisar ett överskott på 4,3 miljoner kronor för 2019. Detta beror på högre intäkter än budgeterat samt lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster.

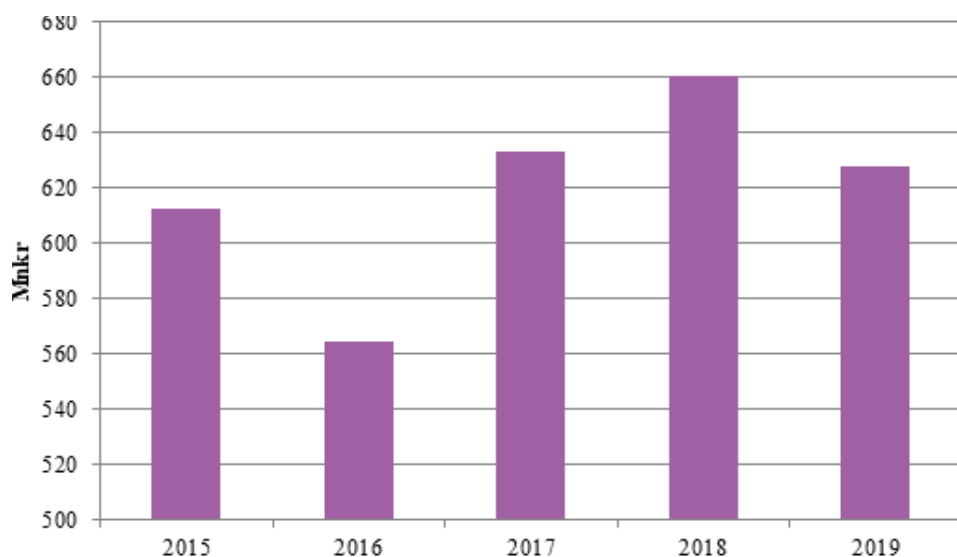
Miljönämnd +3,4 mnkr

Främsta orsaken till den positiva avvikelsen är att personalkostnaden är 2,7 miljoner kronor lägre än budget. Orsaken är flera, otillsatta tjänster till följd av rekryteringssvårigheter, tjänstledigheter, tillsättning av tjänster fördröjdes samt sjukskrivningar.

Investeringar

Investeringar	2019	2018	2017
Investeringsvolym, mnkr	627,1	660,9	632,9
Nettoinvesteringarnas andel av avskrivningar, %	206	229	228
Självfinansieringsgrad, %	32	28	67

Diagram: Utfall för investeringar 2015-2019

Investeringsvolymen har minskat något sedan 2018 men ligger på ungefär samma nivå, det vill säga drygt 600 miljoner kronor. Det är lägre än den beslutade investeringsbudgeten (856 miljoner kronor) och bedömningen är att kommunen inte klarar en högre investeringsvolym med nuvarande kapacitet än runt 700 miljoner kronor.

Nettoinvesteringarnas andel av avskrivningarna visar hur stor andel kommunen har

investerat i materiella anläggningstillgångar i förhållande till avskrivningarna. Kommunen investerar sålunda 106 procent mer än vad man skriver av på gamla tillgångar vilket betyder att värdet på tillgångarna ökar.

Investeringarna har också endast kunnat finansieras till 53,5 procent med egna medel vilket innebär att resterande del har behövt lånefinansierats.

Större investeringar under 2019

Fastighetsinvesteringar

Under 2019 har investeringarna i kommunens fastigheter uppgått till 403,6 miljoner kronor (491,9 mnkr). För närvarande pågår cirka 70 projekt. Projekten är av varierande storleksordning och med olika lång projekttid. Investeringsbudgeten 2019 uppgick till 526,1 miljoner kronor och ej förbrukad budget från tidigare år till 997,2 miljoner kronor.

Vid utgången av 2019 uppgår budgeterade ej förbrukade medel i fastighetsinvesteringar till 1 119,7 miljoner kronor. Budgetavvikelsen består till cirka 25 procent av beställda ej utförda projekt och till cirka 75 procent av projekt där det inte finns någon beställning från verksamheten.

Några av de större pågående eller slutförda fastighetsprojekten 2019 redovisas nedan.

Projekt	Investering 2019	Status
Reinvesteringar i verksamhetsfastigheter	76,7	Pågår kontinuerligt
Skönsmons skola om- och tillbyggnad	58,1	Klar 2020
Vibackeskolan, om- och tillbyggnad	54,2	Etapp 2 klar 2020
Uslands skola lokalutveckling	22,9	Klar 2020
Södermalms skola	21,5	Klar 2020
Gruppboende Mårtensro	19,9	Klar under 2019
GA-skolan lokalanpassningar	16,8	Klar 2020
Himlabadet bassäng för motions- och tränings-sim	11,2	Klar 2018

Kommunstyrelsens infrastrukturinvesteringar

I kommunstyrelsens investeringsbudget finns anslag till ett antal infrastrukturprojekt. Årets investeringsbudget uppgår till 50,5 miljoner kronor och överförd budget från tidigare år till 123,6 miljoner kronor. Av budgeten har endast 2,5 miljoner kronor förbrukats. Investeringen i nytt resecentrum vid järnvägsstationen kommer att göras av SKIFU och en stor del av den ursprungliga investeringsbudgeten på 57,1 miljoner kronor kommer därför inte att förbrukas. Kommunen kommer endast att stå för en mindre investering i projektet i form av en gång- och cykelväg som ansluter till resecentrum. Medfinansieringen av Tunadalsbanan på 29 miljoner kronor har utbetalats under året. Den var budgeterad som en investering, men redovisas som ett bidrag till statlig infrastruktur. Ersättning till Sundsvall Vatten AB för flytt av ledningar i samband med exploatering på Norra kajen är budgeterad som en investering med totalt 45,5 miljoner kronor. De har under året redovisats som en kostnad på 14,6 miljoner kronor.

Stadsbyggnadsnämndens investeringar

Stadsbyggnadsnämnden har en investeringsbudget på totalt 757,8 miljoner kronor varav 252,2 miljoner kronor avser investeringsbudget 2019 och 505,6 miljoner kronor avser investeringsbudget överförd från tidigare år. 175,1 miljoner kronor har förbrukats. Investeringsbehovet är i snitt cirka 150 miljoner kronor per år utslaget på en längre tidsperiod och med skiftningar mellan åren beroende på tyngdpunkten av stora projekt. Investeringsbehovet är löpande och kontinuerligt och omfattar åtgärder i de kommunala anläggningarna som till exempel vägar, broar, kajer, parker, skog, kollektivtrafik samt upprustning av stadsdels- och kommundelscentra.

Några större investeringsprojekt som genomförts under året är byggande av gator och vägar vid Norra kajen 72,4 miljoner kronor, vägar samt gång- och cykelvägar 30,0 miljoner kronor, Selångersån-Storbron 30,6 miljoner kronor, belysning landsbygd 7,0 och ny vägghyvel 5,1 miljoner kronor.

Kultur och fritidsnämndens investeringar

Kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget var 2019 7,4 miljoner kronor och den överförda budgeten från tidigare år uppgick till 31,5 miljoner kronor. Nettoinvesteringarna uppgick till 9,5 miljoner kronor. Årets största investering var anskaffning av ny spårmaskin till SM-veckan. Upprustning av Matfors Folkets Hus fortsatte under året med inköp av möbler, ljud- och ljusanläggningar. Ytterligare en spontanaktivitetsanläggning i kommunen invigdes under hösten i Bredsand.

Sexhjulning anskaffades till Friluftsenheten och Njurundahallen fick ny scoreboard. Nya bottensugar ersätter gamla på baden och av årets övriga investeringar kan nämnas ljudanläggning i Nordichallen samt städmaskin till nya motions- och träningsbassängen vid Himlabadet.

Största avvikelserna mot plan är att kultur- och fritidsprojektet på Norra Berget. Plan för Norra Bergets friluftsmuseum kommer att presenteras för nämnden innan större investeringar påbörjas.

Finansieringsverksamhet

	2019	2018	2017
Nettolåneskuld kommunen (räntebärande skulder – räntebärande fordringar), mnkr	2 714	2 387	1 813
Förändring, %	13,7	31,7	6,0
Nettolåneskuld i förhållande till skatteintäkter, %	44,8	41,1	31,9

Kommunens nettolåneskuld per den 31 december 2019 var 2 714 miljoner kronor. Det är en ökning med 327 miljoner kronor jämfört med årsskiftet 2018/2019 och beror av en ökad lånefinansiering vid investeringar, samt det negativa resultatet vilket inneburit att det likvida nettot från verksamheten varit för lågt. Skuldökningen har varit kraftig de senaste åren och uppgår till nästan 45 procent av skatteintäkterna. Sedan årsskiftet 2014/2015 har nettolåneskulden totalt ökat med 152 procent.

Nettolåneskuldens förhållande till skatteintäkterna har också ökat kraftigt de senaste åren, men bedömningen är ändå att kommunen kommer att vara under 60 % 2020 i enlighet med fullmäktiges mål. Svårigheten för kommunen kommer dock vara att kunna börja amortera ned skulden när det fortfarande finns stora investeringsbehov samtidigt som resultatet inte når tillräckligt höga nivåer.

Internbank

Sundsvalls kommun fungerar som internbank åt sina majoritetsägda bolag samt Medelpads Räddningstjänstförbund. Internbanken tar emot inlåning från och lånar ut till koncernens bolag.

Genom att samla all finansiell verksamhet hos internbanken kan kommunkoncernen tillgodogöra sig betydande stordriftsfördelar som i slutändan ger lägre finansiella kostnader

för kommunen och bolagen. Alla transaktioner med koncernbolagen görs på marknadsmässiga villkor. Kommunfullmäktige har antagit en finanspolicy som styr internbankens verksamhet.

Finansiella tillgångar

Kommunens finansiella räntebärande tillgångar per den 31 december 2019 var 6 554 miljoner kronor, varav 788 miljoner kronor var likvida medel (kassa och banktillgodohavanden). Kommunens resterande finansiella tillgångar bestod i huvudsak av långfristiga lånefordringar på kommunens bolag. De finansiella räntebärande tillgångarna ökade med 899 miljoner kronor under året. De bolag som har ökat sin upplåning i takt med nyinvesteringar var SKIFU AB, Mitthem AB, Sundsvall Vatten AB, Stadsbacken AB och Sundsvall Elnät AB. Sundsvall Energi AB har minskat sin upplåning.

Den genomsnittliga räntebindningen för kommunens finansiella tillgångar har pendlat mellan 2,3 år och 2,6 år under året. Den genomsnittliga räntebindningen per den 31 december 2019 var 2,6 år (2,5 år).

Kommunens genomsnittliga ränta (exklusive banktillgodohavanden och lånefordran mot bolagen på centralkontot) på räntebärande tillgångar per den 31 december 2019 var 1,06 procent (1,24 procent).

Finansiella skulder

Kommunens finansiella räntebärande skulder (exklusive finansiell leasing för avfallsförbränningsanläggningen i Korsta på 239 miljoner kronor) per den 31 december 2019 var 9 268 miljoner kronor. De finansiella räntebärande skulderna ökade med 1 226 miljoner kronor under året, vilket främst beror av en ökad vidareutlåning till de kommunala bolagen, samt finansiering av kommunens investeringar.

Under 2020 har kommunen certifikat och obligationer som förfaller på 2 950 miljoner kronor.

Ökat kreditutrymme

För att klara av bolagens och kommunens nyupplåning via internbanken samt löpande refinansieringsbehov har kommunen tecknat olika kreditavtal. Outnyttjade delar av kapitalmarknadsprogrammen och olika kreditavtal utgör tillsammans en kraftig buffert mot likviditetssvängningar.

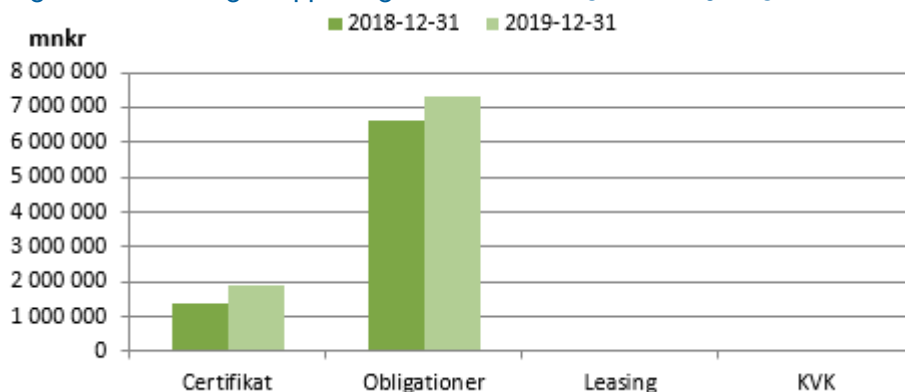
Upplåningsformernas ramar och utnyttjande 2019-12-31			
Mnkr	Beviljade ramar	Utnyttjat	Outnyttjat
Checkkredit	810	0	810
Kreditlöften	2 950	0	2 950
Kreditavtal	150	0	150
Certifikatprogram	3 000	1 900	1 100
Obligationsprogram (MTN)	10 000	7 300	2 700
Summa	16 910	9 200	7 710

Kommunens kortfristiga lånebehov säkerställs genom kommunens certifikatprogram på 3 miljarder kronor samt checkkredit, kreditlöften och kreditavtal på 3 910 miljoner kronor. Vilket är en ökning med 100 miljoner kronor från föregående årsskifte. Kommunens långfristiga lånebehov tillgodoses med ett svenskt obligationsprogram, Medium Term Note (MTN) på 10 miljarder kronor. Emissionsinstitut är SEB, Nordea, Swedbank, Svensk Exportkredit och Handelsbanken.

Finansiering via kapitalmarknadsprogram

Sundsvalls kommun har valt att finansiera sig på kapitalmarknaden via kapitalmarknadsprogram, där kommunen har ett obligationsprogram och ett certifikatprogram. Emissioner av obligationer och certifikat ger lägre räntenivåer än traditionella banklån. Under året har volymen kommuncertifikat ökat med 520 miljoner kronor och volymen obligationer ökat med 650 miljoner kronor.

Diagram 1: Fördelning av upplåningsformer 2018-12-31 och 2019-12-31

Hög och stabil kreditvärdighet

Sundsvalls kommuns kreditvärdighet bedöms regelbundet av S&P Global Ratings, som är ett av de ledande internationella kreditbedömningsinstituterna.

Under 2019 fick Sundsvalls kommun fortsatt

förtroende av S&P Global Ratings och får behålla kreditvärdighetsbetygen. Den långfristiga kreditvärdigheten bedöms på en skala från AAA till C, där AAA är högsta kreditvärdighet.

Kreditvärdighet per 31 december 2019

Horisont	Kategori	Definition
Lång sikt	AA+/Stabil	Mycket starkt mått på finansiella åtaganden
Kort sikt	A-1+	Extrem hög kapacitet att möta finansiella åtaganden
Kort sikt enligt nordisk skala	K-1	Extrem hög kapacitet att möta finansiella åtaganden

Kommunens kortfristiga kreditvärdigheter; A-1+ och K-1, är bästa möjliga på respektive skala. De höga kreditbetygen ger kommunen god tillgång till finansiering till bra pris. Kreditvärdighetsbetygen återspeglar Sundsvalls

kommuns starka lokala makroekonomiska struktur, kommunens starka likviditetsposition och det svenska institutionella ramverket vilket S&P Global Ratings bedömer vara förutsägbart och stöttande.

Soliditet

Soliditet, %	2019	2018	2017
Soliditet exklusive pensionsåtagande	19,6	22,2	24,6
Soliditet inklusive pensionsåtagande	4,9	5,8	6,3

Soliditeten är ett mått på den finansiella styrkan, det vill säga hur stor andel av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Soliditeten är ett riktmärke på kommunens ekonomiska stabilitet på längre sikt.

Soliditeten inklusive pensionsåtagandet ökade under ett flertal år men har sjunkit 2018 och 2019. Anledningen är det negativa resultat som kommunen uppvisar samtidigt

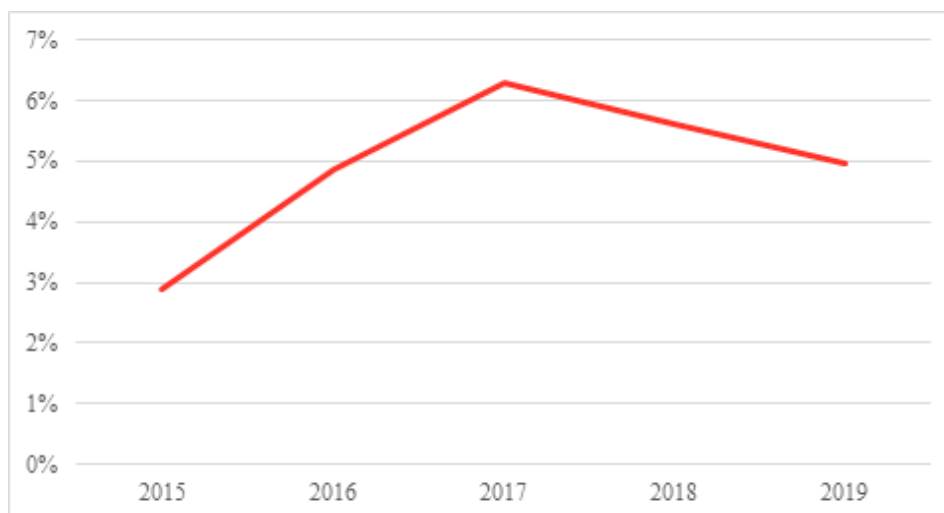
som balansomslutningen ökar då kommunen investerar kraftigt. Kommunens målsättning är att soliditeten 2020 ska uppgå till minst 9 procent, vilket blir mer eller mindre omöjligt att uppnå. För att kunna uppnå en soliditet i linje med målet måste resultatet under 2020 uppgå till cirka 550 miljoner kronor.

Om man jämför Sundsvall med kommungruppen större städer (kommuner med mer

än 50 000 invånare varav mer än 40 000 bor i den största tätorten) så är Sundsvalls soliditet inklusive pensionsåtagande väldigt låg. Kommungruppen har ett ovägt snitt

på 26,7 procent 2018 vilket är 20 procentenheter högre än Sundsvall som också har den sämsta soliditeten inom kommungruppen.

Diagram: Soliditet 2015-2019

Pensionseskuld

Pensionsåtagande inklusive löneskatt, mnkr	2019	2018	2017
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	387,6	346,7	292,5
Ansvarsförbindelser, pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland avsättningar	2 064,8	2 141,1	2 221,7
Totala förpliktelser för pensioner	2 452,4	2 487,7	2 514,2
Förändring %	-1,4%	-1,1%	-1,4%

Kommunens totala pensionsförpliktelser fortsätter att minska och kommer att göra så framöver. Orsaken är att den stora posten som finns redovisad som ansvarsförbindelse nu har högre utbetalningar än värdeökningen för pensionsåtagandet.

Kostnaderna för pensioner och liknande förpliktelser uppgår 2019 till 368 miljoner kronor inklusive löneskatt jämfört med 378 miljoner kronor 2018. Orsaken till minskningen är till stor del beroende på att KPA förändrade sitt beräkningsätt 2018 vilket medförde en väsentlig

förändring av avsättningen på cirka 20 miljoner kronor. Bedömningen framåt är att pensionskostnaderna antagligen kommer att fortsätta öka med mellan 5 och 10 procent per år fram till och med 2025 då kostnaderna börjar sjunka igen. Detta är bland annat beroende på 40-talisternas gradvisa pensionsavgångar och effekterna av att kommunerna redovisar enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 kostnadsförs först vid utbetalningstillfället. Den ökade pensionskostnaden kan medföra minskat utrymme för verksamheterna.

Känslighetsanalys

Händelse	Förändring 12 månader, mnkr
Löneförändring 1%	42,9
Bruttokostnadsförändring 1%	71,2
Generell avgiftsförändring 1%	2,3
Befolkningsförändring 100 personer	5,2
Kommunalskatt förändring 1 kr	230,9

En kommun påverkas många gånger av händelser som är utanför kommunens kontroll. Känslighetsanalysen ovan visar hur några händelser kan påverka Sundsvalls kommuns resultat. Känslighetsanalysen visar även på att marginalerna i kommunens resultat är små. En genomsnittlig löneökning på en procent skulle för kommunen innebära en resultatförsämring med 42,9 miljoner kronor. Om kommunens

befolkning ökar med 100 personer innebär det att kommunens ekonomi och således resultat ökar med 5,2 miljoner kronor på grund av att skatteintäkterna ökar. Om kommunalskatten som varje medborgare i Sundsvalls kommun betalar, skulle öka med 1 krona, innebär det att kommunens intäkter skulle förbättras med 230,9 miljoner kronor.

Foto Therése NY

Sysselsättningsprojektet Fritidsbanken lånar ut sport- eller fritidsutrustning helt gratis i upp till 14 dagar till de som verkligen behöver. Per Jutterström och hans medarbetare tar gärna emot mer av de mesta!

Balanskravsresultat

Negativt balanskravsresultat

Kommunallagens krav att kommunens ekonomi ska vara i balans, det så kallade balanskravet, innebär att kommunen inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det enligt kommunallagen regleras under de närmast tre följande åren. Kommunfullmäktige ska då anta en åtgärdsplan för hur regleringen av resultatet ska ske.

För 2018 uppgick det negativa balanskravsresultatet till 111,0 miljoner kronor. Detta underskott ska enligt kommunallagen senast återställas 2021.

Inte heller 2019 klarar kommunen balanskravet. Resultatnivån är för låg och balanskravsresultatet uppgår till -106,7 miljoner kronor. Detta innebär att kommunfullmäktige måste besluta om en åtgärdsplan för att återställa underskottet.

Plan får att återställa negativt balanskrav

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2019 att 2018 års negativa resultat först och främst skulle återställas med det överskott som en avveckling av Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB skulle generera vilket då beräknades ge ett överskott på 100 miljoner kronor. Det Luxemburgsbaserade dotterbolaget Kommungaranti Skandinavien försäkrings AB är nu sålt och bedömningen nu är att överskottet landar på cirka 72,9 miljoner kronor varav 17,1 miljoner kronor förbättrar resultatet 2019. Eftersom bolaget förväntas avvecklas under 2020 beräknas resterande del av överskottet på 55,8 miljoner kronor förbättra resultatet 2020 och därmed kunna återställa del av 2018 års underskott. Resterande del beräknas kunna återställas både genom de åtgärdsplaner som finns beslutade i de nämnder som haft underskott under 2019 men också genom den plan som kommunfullmäktige beslutade om ska tas fram inför budgetarbetet 2021-2022. Denna plan ska innehålla förslag på förändringar som ska sänka kostnaderna i kommunorganisationen på totalt 300 miljoner kronor från slutet av 2021.

Balanskravsutredning

Mnkr	2019	2018	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	-104,5	-119,7	147,4
Reducering av samtliga realisationsvinster	-8,6	-4,8	-10,2
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-10,7	13,5	-
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	17,1	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-106,7	-111,0	137,2
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Balanskravsresultat	-106,7	-111,0	137,2

Ackumulerade negativa resultat

Mnkr	2019	2018	2017
Ingående ej återställda negativa resultat	-111,0	0,0	0,0
- varav från 2018	-111,0	-	-
Årets balanskravsresultat	-106,7	-111,0	0,0
Utgående ej återställda negativa resultat	-217,7	-111,0	0,0
- varav från 2018 att återställa senast 2021	-111,0	-111,0	0,0

Väsentliga personalförhållanden

För att Sundsvalls kommun ska fortsätta utvecklas krävs att vi möter dagens och framtidens samhällsutmaningar med ett öppet förhållningssätt till det som är nyskapande och annorlunda. Genom ett helhetstänkande i kommunorganisationen hjälps vi åt för att hela Sundsvall ska växa och utvecklas. För att behålla dagens anställda och locka nya medarbetare i framtiden måste Sundsvalls kommun vara en aktiv och attraktiv arbetsgivare. Personalen i Sundsvalls kommun ska erbjudas en stimulerande arbetsmiljö, goda anställningsvillkor, bra utvecklingsmöjligheter och kunna känna stolthet över det utförda arbetet oavsett var i organisationen man arbetar. Digitaliseringen skapar nya möjligheter både i sundsvallsbornas vardag och för vår gemensamma välfärd. Kommunorganisationen finns till för såväl nuvarande som potentiella framtida sundsvallsbor och ska därför kontinuerligt förbättra sin medborgarservice.

Mål

Sundsvalls kommun bedriver ett systematiskt arbete inom arbetsmiljö, hälsa och jämställdhet samt mångfald som leder till minskad sjukfrånvaro.

Önskat resultat år 2020

Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro bland kvinnor och män är som högst lika med riksgenomsnittet för den kommunala sektorn.

Önskat resultat år 2022

Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro bland kvinnor och män är som högst lika med genomsnittet för den kommunala sektorn bland jämförbara kommuner.

Sundsvalls kommun erbjuder bra anställningsvillkor genom att antalet delade turer har avskaffats och heltid är norm.

Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro fortsätter minska

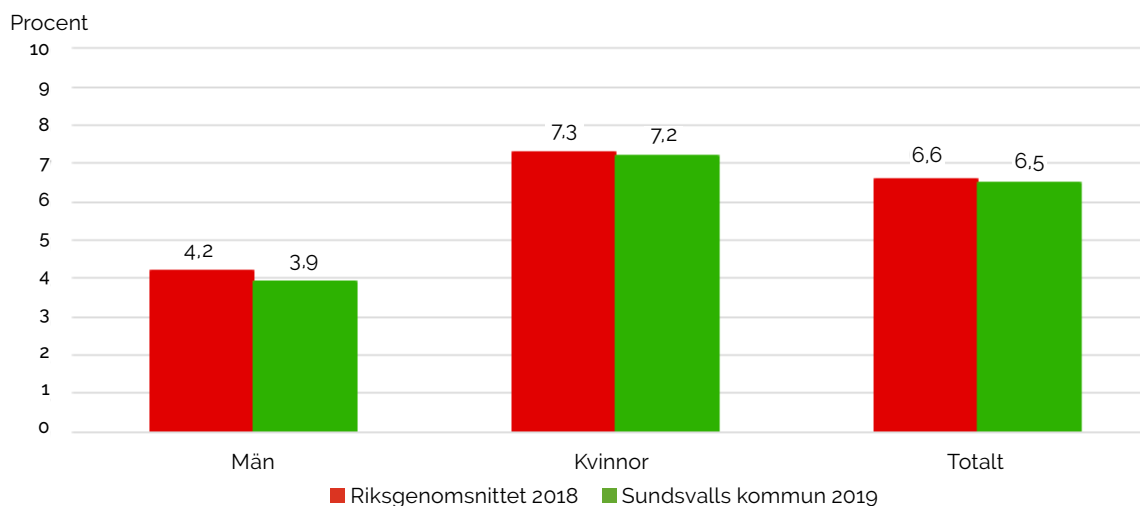
Sundsvalls kommuns arbete för att lyfta arbetsgivarfrågorna och minska sjukfrånvaron har gett resultat. Kommunen har minskat sin sjukfrånvaro från 9,7 procent (2016) till 6,5 procent (2019). Kommunens sjukfrånvaro bland kvinnor och män ska vara högst i nivå med riksgenomsnittet för kommuner år 2020, ett mål som är inom räckhåll. År 2019 var kommunens sjukfrånvaro lägre än riksgenomsnittet för år 2018. År 2022 skärps målet, då ska sjukfrånvaron bland kvinnor och män vara i nivå med jämförbara kommuner.

Den 1 juli 2019 rättades ett systematiskt fel som inneburit att Sundsvalls kommun tidigare redovisat en för hög sjukfrånvaro. Felet rättades

för att Sundsvalls kommun ska följa SKR:s rekommendationer om hur sjukfrånvaro ska definieras, beräknas och redovisas¹. Rättelsen innebär att sjukfrånvaron minskat bland alla åldersgrupper både bland kvinnor och män. När hänsyn tas till att rättelsen genomförts har sjukfrånvaron minskat marginellt under 2019, något som bör ses mot bakgrund av att sjukfrånvaron minskat avsevärt sedan 2016. Utifrån åldersgrupper har den största minskningen för Sundsvalls kommun skett för medarbetare som är 29 år eller yngre.

För att fortsätta sänka sjukfrånvaron samt att sedan hålla den på en stabilt låg nivå över tid är det av stor betydelse att fortsätta utveckla kommunens systematiska arbetsmiljöarbete, samt att kommunen som arbetsgivare arbetar aktivt i rehabilitering och arbetsanpassning.

¹ Mer information finns i ärende KS-2019-00268.

Förklaring: Riksgenomsnittet är sjukfrånvaro för kommunalt anställda, (%), tabell N00090, via kommun- och landstingsdatabasen Kolada, www.kolada.se. Övägt medel. Riksgenomsnitt 2019 är tillgängligt via Kolada i mars 2020. Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro 2019 har tagits ut 200203 från Qlik Sense.

Sjukfrånvaro i Sundsvalls kommunkoncern samt varav Sundsvalls kommun i procent (%)

	Sundsvalls kommunkoncern		Varav Sundsvalls kommun	
	2019	2018	2019	2018
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	6,2	7,2	6,5	7,5
Kvinnor	7,1	8,1	7,2	8,3
Män	3,7	4,1	3,9	4,5
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	52,4	54,2	52,6	54,5
Kvinnor	53,9	55,3	54,0	55,5
Män	43,8	46,8	43,1	47,4
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	4,9	6,7	5,1	7,0
Kvinnor	5,7	7,6	5,8	7,7
Män	3,3	4,6	3,2	5,0
Sjukfrånvaron i åldrarna 30-49 år	6,1	6,9	6,5	7,3
Kvinnor	6,8	7,8	7,0	8,0
Män	4,0	3,9	4,5	4,4
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	6,8	7,6	7,1	7,9
Kvinnor	7,8	8,6	7,9	8,7
Män	3,5	4,1	3,6	4,4

Förklaring: Uttag 200203 från Qlik Sense samt inrapportering från respektive bolag 2020-01-28 samt 2020-02-07. Utfall för långtidssjukfrånvaro, 60 dagar eller mer, kommer via lön och pension. Notera att utfall för 2018 inte har rättats utifrån det systematiska fel som inneburit att Sundsvalls kommun tidigare redovisat en för hög sjukfrånvaro (KS-2019-00268). Följande bolag är exkluderade i eftersom de inte har några anställda: Reko Sundsvall AB, Midlanda Fastigheter AB (84 %), Korsta Oljelager AB (75 %), Sundsvalls Oljehamn AB (100 %). Norra Kajen Exploatering AB samt dess underliggande bolag har endast en anställd och har därför exkluderats.

Sjukfrånvaro i Sundsvalls kommunkoncern samt Sundsvalls kommun i procent (%)	2019			2018		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Kommunstyrelsen	4,9	6,0	2,8	4,8	5,8	2,8
Barn och utbildningsnämnden	6,4	6,9	4,1	7,3	7,8	4,7
Socialnämnden	7,4	7,9	7,5	9,3	9,7	6,4
Kultur och fritidsnämnden	4,6	5,9	3,1	4,8	6,0	3,1
Stadsbyggnadsnämnden	4,6	4,4	4,7	4,5	6,0	3,4
Nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration (NAVI)	4,4	5,4	1,5	4,6	5,4	2,6
Miljönämnden	3,6	3,9	*	4,9	4,7	*
Lantmäterinämnden	1,9	*	*	3,3	*	*
Överförmyndarnämnden	3,7	*	*	9,5	*	*
Totalt Sundsvalls kommun	6,5	7,2	3,9	7,5	8,3	4,5
Stadsbacken AB (100 %)	*	*	*	*	*	*
Mitthem AB (100 %)	4,1	5,1	2,8	4,7	5,4	3,8
Sundsvall Energi AB (100 %) Inkl. Sundsvall Elnät AB 100 %, ServaNet AB 65,9 %	3,3	4,1	2,9	3,9	4,7	3,5
Sundsvall Vatten AB 100 % Inkl. MittSverigeVatten AB 80%	2,2	3,0	1,8	2,8	2,8	2,7
Sundsvalls kommuns Industrifastighetsutveckling AB (100 %)	0,7	1,0	*	1,0	1,7	*
Sundsvall Logistikpark AB (100 %)	*	*	*	*	*	*
Näringslivsbolaget i Sundsvall AB (100 %)	5,3	6,5	*	3,2	4,4	*
Midlanda Flygplats AB (84 %)	5,6	4,9	5,8	5,8	10,2	3,9
Sundsvalls Hamn AB (85 %)	*	*	*	*	*	*
Svenska Kommun Försäkrings AB (26,9 %)	3,8	*	*	0	*	*
Scenkonst Västernorrland AB (40%)	3,7	5,8	1,3	1,6	2,4	0,7
Medelpads räddningstjänstförbund (77,4 %)	2,8	1,8	3,0	2,1	3,4	1,9
Totalt Sundsvalls kommun samt bolag	6,2	7,1	3,7	7,2	8,1	4,1

*Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) ska inte uppgift om sjukfrånvaro lämnas när antalet anställda är högst tio. Se RKR rekommendation R15.

Förklaring: Uttag 200205 från Qlik Sense samt inrapportering från respektive bolag 2020-01-28 samt 2020-02-07. Det skedde en omorganisation av Socialnämnden och NAVI 1 januari 2020. Omorganisationen innebär att uttaget av sjukfrånvaro för dessa två nämnder skedde 10 januari, tidigare än för övriga nämnder och det innebär att resultatet för dessa två nämnder är preliminärt. Notera att utfall för 2018 för kommunens förvaltningar inte har rättats utifrån det systematiska fel som inneburit att Sundsvalls kommun tidigare redovisat en för hög sjukfrånvaro (KS-2019-00268). Viktning har skett för bolagen utifrån kommunens ägarandel i respektive bolag.

Följande bolag är exkluderade i eftersom de inte har några anställda: Reko Sundsvall AB, Midlanda Fastigheter AB (84 %), Korsta Oljelager AB (75 %), Sundsvalls Oljehamn AB (100 %). Norra Kajen Exploatering AB samt dess underliggande bolag har endast en anställd och har därför exkluderats.

Ett enhetligt arbetsgivarskap

Enligt kommunens arbetsgivarpolitiska strategi² ska kommunen vara och uppfattas som en professionell arbetsgivare med god tillämpning av lagar och avtal. Gemensamma rutiner, arbetssätt och tillämpning ska skapa samma villkor och förutsättningar för alla medarbetare. Uppföljningar av den arbetsgivarpolitiska strategin visar att kommunen inte i tillräckligt hög utsträckning når målbilden att uppfattas som en arbetsgivare. En översyn av HR-funktionen genomfördes 2019 som visade också att kommunen inte uppnår målbilden trots en tydlig politisk viljeinriktning. En orsak bedöms vara att organisationen av kommunens nuvarande HR-funktion, som ska stötta organisationens chefer till ett enhetligt arbetsgivarskap, i sig inte är enhetlig och har bristande förutsättningar för att uppnå målbilden. Under 2019 gavs ett förslag på en förändrad organisation av HR-funktionen som både bedöms vara mer effektiv och samtidigt ge bättre förutsättningar för att bland annat uppnå den arbetsgivarpolitiska strategins förväntade resultat. Kommunfullmäktige förväntas fatta beslut om eventuell förändring av HR-funktionen under våren 2020.

Arbetsmiljö

Grunden för att vara en attraktiv arbetsgivare är god arbetsmiljö. För att uppnå ett väl fungerande förebyggande arbetsmiljöarbete krävs att arbetet genomsyrar hela organisationen och att det bedrivs som ett långsiktigt, strukturerat och systematiskt arbete. Under 2019 har arbetet med kungemensamma grundstrukturer för arbetsmiljöarbetet fortsatt. Kommunen har sedan 2018 genomfört en kungemensam årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet med uppföljningen är att identifiera delar som behöver stärkas. Uppföljningen för 2019 visar att det finns brister i kommunens arbetsmiljöarbete som behöver åtgärdas³.

För utveckling generellt, men särskilt avseende arbetsmiljö och hälsa, är samverkan med de fackliga organisationerna av stor betydelse. Vidare har kommunen infört en certifiering av chefernas arbetsmiljökunskap som resulterat i att 53,3 % av kommunens chefer certifierades 2019. Sundsvalls kommuns medarbetarenkät är ett viktigt verktyg i kommunens systematiska arbetsmiljöarbete. Våren 2019 genomfördes kommunens medarbetarenkät och under hösten 2019 genomfördes även en mindre uppföljande mätning.

Jämställdhetsarbete

Jämställdhetsarbetet ska vara en integrerad del i ordinarie verksamhet och ett jämställdhetsperspektiv ska finnas överallt där beslut fattas, pengar fördelas och verksamhet bedrivs. Under 2019 fortsatte arbetet utifrån kommunens strategi för jämställdhetsintegrering. Några av de aktiviteter som genomfördes var att processledare för jämställdhetsintegrering utsågs på varje förvaltning. Alla förvaltningsdirektörer, funktionsdirektörer och nämnsordföranden deltog i en tvådagarsutbildning om jämställdhetsintegrering samt att arbetet med jämställdhetsintegrering påbörjades på varje förvaltning. Riktlinjer för personlig skyddsutrustning och arbetskläder fastställdes 2019 med bakgrund i en utredning om arbetskläder utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utifrån riktlinjen fick berörda nämnder 2019 medel för inköp och i vissa fall även tvätt av arbetskläder. För att öka kunskapen om normkritik och HBTQ-frågor genomförde fem enheter HBTQ-certifiering under 2019.

2 Se ärende KS-2018-01002.

3 Se ärende KS-2019-00479.

Kompetensförsörjning

Mål

Sundsvalls kommun arbetar aktivt för att tillmötesgå kompetensförsörjningsbehovet.

Önskat resultat år 2020

Samtliga förvaltningar och helägda kommunala bolag har en upprättad plan för hur kommunen ska säkra kompetensförsörjningen.

Önskat resultat år 2022

Samtliga förvaltningar och helägda kommunala bolag kan redovisa resultat av arbetet med att säkra kommunens kompetensförsörjning.

Den framtida kompetensförsörjningen är en stor utmaning för Sundsvalls kommun, en utmaning som kommunen delar med kommunal sektor såväl som andra branscher. För att få till en välfungerande kompetensförsörjning nu och i framtiden, behöver kommunen bland annat arbeta för att få behålla nuvarande medarbetare. Utgångspunkten för detta är kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Hur Sundsvalls kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare beskrivs i den arbetsgivarpolitiska strategin. Enligt strategin ska årliga planer tas fram för hur de övergripande målen ska implementeras i kommunorganisationen.

Utöver att stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare ska förvaltningarna systematiskt ta fram kompetensförsörjningsplaner, med målet att få till en välfungerande kompetensförsörjning. De förvaltningsspecifika planerna sammanställs till en kommunövergripande sådan med syftet att identifiera bilden av kommunens kompetensbehov, samt vilka kommungemensamma insatser som ska genomföras för att underlätta kompetensförsörjningsarbetet. Aktiviteter i nuvarande plan är bland annat att arbeta med arbetsgivarvarumärket och hur Sundsvalls kommun beskrivs externt i rekryteringssammanhang.

Foto: Therése Ny

Jämställdhet och ickediskriminering är grunden för kommunens stora satsning på hbtq-certifiering.
- Nu söker vi fler verksamheter som vill gå utbildningen, säger HR-strategen Henrik Rinstad.

Antal medarbetare

Av Sundsvalls kommuns 7 906 anställda med månadslön är 7 323 tillsvidareanställda.

Könsfördelningen är 80 procent kvinnor och 20 procent män. Medelåldern för tillsvidareanställda är 47 år, både för kvinnor och för män.

Månadsavlönade per förvaltning	Tillsvidareanställda		Visstidsanställda		Antal totalt			Årsarbetare		
	2019	2018	2019	2018	2019	Andel män, %	Andel kvinnor, %	2018	2019	2018
Kommunstyrelsekontoret	674	667	39	42	713	34 %	66 %	709	698	683
Barn och utbildning	2 950	2 964	329	393	3 279	19 %	81 %	3 357	3 217	3 262
Socialtjänsten	2 992	3 032	156	151	3 148	13 %	87 %	3 183	3 007	3 019
Kultur och fritid	261	268	29	33	290	43 %	57 %	301	280	288
Stadsbyggnadskontoret	156	152	8	9	164	57 %	43 %	161	162	160
FAVI	211	208	18	48	229	24 %	76 %	256	228	252
Miljökontoret	41	36	3	1	44	24 %	76 %	37	42	36
Lantmäterikontoret	23	22	0	0	23	52 %	48 %	22	22	22
Överförmyndarkontoret	15	14	1	0	16	12 %	88 %	14	16	14
Totalt	7 323	7 363	583	668	7 906	20 %	80 %	8 030	7 672	7 735

Förklaring: Uttag 20-01-14 från Qlik Sense. Årsarbetare via servicecenter lön och pension 20-02-12, uttag har skett för november 2019. Årsarbetare baseras på månadsavlönade, tillsvidare- och visstidsanställda. Avrundning har skett till närmaste heltal.

Antal anställda Sundsvalls kommunkoncern *	Tillsvidareanställda	
	2019	2018
Kommunen	7 323	7 363
Stadsbackenkoncernen	510	503
Medelpadsräddningstjänstförbund	215	210
Scenkonst Västernorrland	47	48
Svensk kommunförsäkring AB	3	3
Norra Kajen Exploatering AB	1	1
Totalt	8 099	8 129

* Tabellen visar på beräknad andel enligt kommunens ägda andel

Personalkostnader, mnkr

	2019	2018	2017	2016
Personalkostnader i % av verksamhetskostnad	60,2 %	61,6 %	62,2 %	62,2 %
Lön och ersättningar	3 006,0	2 951,1	2 863,8	2 759,9
Sociala avgifter	995,9	987,6	950,2	916,5
Pensionskostnader	287,8	298,5	262,6	262,0
Summa personalkostnader	4 289,7	4 236,2	4 076,6	3 938,4

Personalkostnaderna har ökat med 53,5 miljoner kronor jämfört med 2018.

Förväntad utveckling

Under de kommande åren är bedömningen att skattetillväxten kommer att vara måttlig och de ekonomiska behoven beskrivna under verksamhetsrisker kommer att öka. Det är därför av största vikt att Sundsvalls kommun löpande jobbar med sin omställningsförmåga för att fördela framtida resurser där behoven är som störst.

Regeringen fattade under 2019 ett beslut om nytt utjämningsystem som syftar till att samtliga kommuner och regioner skall ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Under 2020 och 2021 finns det övergångsregler med en kompensation för ökade kostnader. Sundsvalls kommun kommer från och med 2022 att påverkas med ökade kostnader i det nu lagda förslaget med i storleksordningen 65 miljoner kronor per år.

Kommunen räknar dock med att det ekonomiska resultatet kommer att vara positivt de närmaste åren efter två år med negativa resultat. Detta kommer dock att kräva tuffa beslut för att minska kostnadsnivåerna inom verksamheterna. Det finns redan beslut tagna som bör förbättra resultatet redan 2020 samtidigt som kommunorganisationen arbetar med att ta fram fler förslag på besparingar inför arbetet med en ny mål och resursplan (budget) för 2021-2022 med plan för 2023-2024.

Foto Therése Ny

Angelika Lundqvist, Gudrun Widmark och Abdullatif Haj Mohamed är stolta över att Sundsvall kommit långt i fråga om att erbjuda digital hjälp till medborgarna.

Räkenskaper

Resultaträkning, mnkr

	Kommunen				Koncernen	
	Not	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter	1	1 279,9	1 226,1	1 191,2	3 008,1	2 969,0
Verksamhetens kostnader	2	-7 124,9	-6 874,8	-6 870,0	-8 390,2	-8 174,2
Jämförelsestörande kostnader	3	-	-	-	-67,4	-
Avskrivningar	4	-304,1	-288,1	-302,2	-604,0	-554,9
Verksamhetens nettokostnad		-6 149,1	-5 936,8	-5 981,1	-6 053,6	-5 760,0
Skatteintäkter	5	5 216,0	5 076,8	5 221,2	5 216,0	5 076,8
Generella statsbidrag och utjämning	6	835,9	731,4	835,8	835,9	731,4
Verksamhetens resultat		-97,2	-128,6	76,0	-1,7	48,1
Finansiella intäkter	7	149,7	110,5	126,6	27,4	9,0
Finansiella kostnader	8	-82,0	-101,6	-95,7	-83,5	-107,2
Jämförelsestörande finansiella poster	9	-75,0	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster		-104,5	-119,7	106,8	-57,8	-50,0
Extraordinära poster		-	-	-	-	-
Årets resultat		-104,5	-119,7	106,8	-57,8	-50,0

Balansräkning, mnkr

	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	12	8,8	3,0	15,5	6,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	4 887,3	4 536,6	11 621,1	10 918,4
Maskiner och inventarier	14	217,4	176,4	445,0	412,8
Pågående investeringar	15	707,2	763,0	1 328,6	1 331,2
Summa materiella anläggningstillgångar		5 811,9	5 476,0	13 394,7	12 662,4
Finansiella anläggningstillgångar	16	5 961,5	5 375,5	301,9	255,7
Summa anläggningstillgångar		11 782,2	10 854,5	13 712,2	12 924,0
Bidrag till statlig infrastruktur	17	39,3	13,8	39,3	13,8
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	18	386,4	274,2	521,8	390,8
Fordringar	19	792,0	813,4	994,3	1 072,6
Kortfristiga placeringar	20	466,1	624,4	469,0	624,5
Kassa och bank	21	584,8	294,9	600,0	328,0
Summa omsättningstillgångar		2 229,3	2 006,9	2 585,2	2 415,8
SUMMA TILLGÅNGAR		14 050,8	12 875,2	16 336,7	15 353,6

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital					
Årets resultat	22	-104,5	-119,7	-57,8	-36,5
Resultatutjämningsreserv		-	-	-	-
Övrigt eget kapital	22	2 862,5	2 982,2	3 313,8	3 350,2
Summa eget kapital		2 758,0	2 862,5	3 256,0	3 313,7
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	387,6	346,7	470,2	418,6
Övriga avsättningar	24	110,5	104,9	193,4	222,9
Uppskjuten skatteskuld		-	-	349,7	334,1
Summa avsättningar		498,1	451,6	1 012,7	975,6
Skulder					
Långfristiga skulder	25	9 498,2	8 362,4	10 235,3	9 360,9
Kortfristiga skulder	26	1 296,5	1 198,7	1 832,7	1 703,5
Summa skulder		10 794,7	9 561,1	12 067,9	11 064,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		14 050,8	12 875,2	16 336,7	15 353,6
Ansvarsförbindelser och panter					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar					
	27	2 064,8	2 141,1	2 103,2	2 180,6
Borgensättaganden	28	462,3	731,4	52,3	58,6
Pensionsförpliktelser, kommunala bolag mm.	29	13,0	14,0	0,3	-
Summa ansvarsförbindelser		2 540,1	2 886,5	2 155,7	2 239,2

Kassaflödesanalys, mnkr

	Kommunen			Koncernen	
	Not	2019	2018	2019	2018
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		-104,5	-119,7	-57,8	-50,0
Justering ej likviditetspåverkande poster	10	501,5	293,7	638,8	639,6
Minskning av avsättningar pga utbetalningar		-20,7	-39,8	-32,9	-13,4
Justering rörelsekapitalförändring	11	-40,6	-69,8	122,4	-44,3
Verksamhetsnetto		335,7	64,4	670,5	531,9
Investeringar					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-6,4	-2,9	-9,0	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar		-641,3	-672,2	-1 412,3	-1 254,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1,9	15,4	76,2	15,7
Inköp av finansiella tillgångar			-10,0		-1,0
Avytttrade finansiella tillgångar		-	-	1,0	1,0
Investeringsnetto		-645,8	-669,7	-1 344,1	-1 238,4
Finansiering					
Nyupptagna lån		7 350,0	7 330,0	7 350,0	7 330,0
Amortering av långfristiga skulder		-6 173,6	-6 535,8	-6 491,2	-6 597,2
Amortering av skulder för finansiell leasing		-55,3	-60,4		-
Ökning av långfristiga fordringar		-1 525,0	-1 195,5	-59,4	-
Minskning av långfristiga fordringar		864,0	1 089,5	9,0	-
Ökning av kortfristiga placeringar		-	-16,0	-2,8	-16,0
Avytttrade kortfristiga placeringar		169,0	3,8	169,0	3,8
Finansieringsnetto		629,1	615,6	974,6	720,6
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-29,0	-	-29,0	-
Årets kassaflöde		290,0	10,3	272,0	14,1
Likvida medel vid årets början	21	294,9	284,6	328,0	313,9
Likvida medel vid årets slut	21	584,9	294,9	600,0	328,0

Noter

Noter kommunen och sammanställd redovisning mnkr

Not 1	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018*
Verksamhetens intäkter kommunen				
Försäljningsintäkter	110,6	101,3	145,6	156,0
Taxor och avgifter	232,7	224,1	513,4	508,2
Hyror och arrenden	251,4	239,1	727,9	705,3
Bidrag från staten	321,9	403,9	337,2	403,9
EU-bidrag	14,0	13,8	14,0	13,8
Övriga bidrag	108,5	116,7	170,7	161,8
Försäljning av exploateringsfastigheter	82,6		82,6	-
Försäljning av anläggningstillgångar	8,6	4,8	15,2	4,6
Övriga verksamhetsintäkter	149,6	122,4	1 001,5	1 015,4
Summa	1 279,9	1 226,1	3 008,1	2 969,0

Varav intäkter från periodiserade bidrag 0,6 0,7

Tiden för upplösning av bidragen varierar mellan 0-60 år

Not 2	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018*
Verksamhetens kostnader kommunen				
Bidrag	-482,4	-434,9	-482,4	-434,9
Personalkostnader	-4 289,7	-4 236,2	-4 803,7	-4 722,1
Köp av varor	-401,6	-369,4	-1 020,0	-957,3
Köp av tjänster	-1 951,2	-1 834,3	-2 052,2	-2 033,8
Skatt i kommunala bolag			-31,9	-26,1
Summa	-7 124,9	-6 874,8	-8 390,2	-8 174,2

Revisionskostnader	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Redovisningsrevision	0,3	0,3	1,0	1,0

Leasingkostnader, operationella Avtalade leasingavgifter att betalas	Kommunen		Totalt
	Mark, byggnader och tekniska anl.	Maskiner och inventarier	
Inom 1 år	30,7	29,2	0,0
1-5 år	116,4	31,3	0,0
> 5 år	109,7	-	0,0

Not 3	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Jämförelsestörande poster				
	-	-	-67,4	-
Summa				

Not 4	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018*
Avskrivningar				
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,6	-0,1	-2,5	-0,8
Avskrivning byggnader och anläggningar	-263,6	-243,3	-528,2	-484,1
Avskrivning maskiner och inventarier	-34,5	-35,6	-63,0	-72,2
Nedskrivningar	-5,4	-9,1	-20,6	-9,1
Återförd nedskrivning	-	-	10,3	11,3
Summa	-304,1	-288,1	-604,0	-554,9

Not 5	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	5 256,2	5 097,2	5 256,2	5 097,2
Prognos slutavräkning innevarande år	-42,5	-6,0	-42,5	-6,0
Slutavräkningsdifferens föregående år	2,3	-14,4	2,3	-14,4
Summa	5 216,0	5 076,8	5 216,0	5 076,8

Not 6	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	620,6	601,8	620,6	601,8
Regleringsbidrag	69,4	15,5	69,4	15,5
Kostnadsutjämningsavgift	-74,4	-106,4	-74,4	-106,4
Avgift till LSS utjämning	-0,1	-19,4	-0,1	-19,4
Kommunal fastighetsavgift	190,6	186,2	190,6	186,2
Generella bidrag från staten	29,8	53,7	29,8	53,7
Summa	835,9	731,4	835,9	731,4

Not 7	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018*
Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,1	0,0	14,3	8,3
Ränteintäkter från bolagen	77,9	80,3	-	-
Borgensavgift	3,6	4,0	-	-
Valutakursvinster	0,7	0,5	0,7	0,5
Utdelning på aktier i koncernbolag	55,0	25,0	-	-
Orealiserad vinst vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	10,7		10,7	-
Realiserad vinst vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,3	0,4	0,3	-
Övriga finansiella intäkter	1,4	0,3	1,4	0,2
Summa	149,7	110,5	27,4	9,0

Not 8	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018*
Finansiella kostnader				
Ränta på långfristiga lån och koncernkonto	-64,7	-73,1	-66,4	-77,6
Ränta på pensionsavsättningar	-8,9	-6,1	-8,9	-6,1
Orealiserad förlust vid avyttring av finansiella omsättningstillgångar	-	-13,5	-	-25,3
Bankkostnader och provisioner	-8,2	-8,0	-8,2	-
Värdereglering finansiella anläggningstillgångar			-	-
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,9	-	-
Förändrad redovisningsprincip			-	1,8
Summa	-82,0	-101,6	-83,5	-107,2

Not 9	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Jämförelsestörande finansiella poster				
Nedskrivning aktier i Norra Kajen Exploaterings AB	-75,0	-	-	-
Summa	-75,0	0,0	0,0	0,0

* Resultatnoterna för koncernen 2018 är omräknade med ny redovisningsprincip för klyvning av delägda bolag inom Stadsbackenkoncernen

Not 10	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018*
Justering av ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar	298,7	278,9	593,7	557,7
Nedskrivningar	84,5	9,1	120,6	-
Upplösning bidrag statlig infrastruktur	3,4	2,3	3,5	2,3
Återförd nedskrivning			-10,3	-11,3
Avsättningar	67,2	82,1	69,4	86,0
Upplöst skattefordran		-	7,9	13,1
Realisationsvinster	-0,3	-0,7	-1	-5,0
Periodiserade investeringsbidrag	-0,7	-0,5	-0,7	-3,5
Periodiserade realisationsvinster		-2,4		-2,4
Orealiserade vinster på kortfristiga placeringar	-10,7			
Orealiserade förluster på kortfristiga placeringar		13,5		
Övrigt	59,4	-88,6	-44,3	-2,7
Summa	501,5	293,7	638,8	639,6

Not 11	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Justering av rörelsekapitalets förändring				
Ökning (-) eller minskning (+) av förråd m.m.	-112,2	-28,5	-95,6	-36,5
Ökning (-) eller minskning (+) av kortfristiga fordringar	-32,8	-54,5	78,1	-67,3
Minskning (-) eller ökning (+) av kortfristiga skulder	104,4	13,2	139,9	59,5
Summa	-40,6	-69,8	122,4	-44,3

Not 12	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Immateriella anläggningstillgångar				
IT-system				
Nyttjandeperiod 5 år				
Anskaffningsvärde vid årets början	30,6	27,7	30,6	27,7
- varav internt upparbetade	4,7	4,7	4,7	4,7
Anskaffningar under året	6,5	2,9	9,0	2,9
Omklassificeringar	-	-	11,8	-
Försäljningar och utrangeringar	-	0,0	-	-
Utgående anskaffningsvärde	37,1	30,6	51,3	-30,6
Avskrivningar tidigare år	-27,6	-27,6	-27,6	-27,6
Avskrivningar under året	-0,7	0,0	-1,7	0,0
Omklassificeringar	-	-	-8,7	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-28,3	-27,6	-38,0	-27,6
Redovisat värde vid årets slut	8,8	3,0	13,4	3,0
	Kommunen		Koncernen	
Nyttjanderätter	2019	2018	2019	2018
Nyttjandeperiod 5-50 år				
Anskaffningsvärde vid årets början	-	-	3,9	3,9
Avskrivningar tidigare år	-	-	-2,2	-1,6
Avskrivningar under året	-	-	-0,6	-0,6
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	1,1	1,7

Fortsättning Not 12	Kommunen		Koncernen	
Koncessioner, panter, licenser, varumärken	2019	2018	2019	2018
Nyttjandeperiod 5 år				
Anskaffningsvärde vid årets början	-	-	1,9	1,9
Avskrivningar tidigare år	-	-	-0,6	-0,4
Avskrivningar under året	-	-	-0,2	-0,2
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	1,1	1,3
	Kommunen		Koncernen	
Totalt immateriella anläggningstillgångar	2019	2018	2019	2018
Anskaffningsvärde vid årets början	30,6	27,7	36,4	33,5
Årets investeringar	6,5	0,0	9,0	2,9
Omklassificeringar			11,8	-
Överföringar	-	-		
Årets försäljningar	0,0	0,0	-	0,0
Anskaffningsvärde vid årets slut	37,1	27,7	57,1	36,4
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-27,6	-27,6	-30,4	-29,6
Omklassificeringar			-8,7	-
Årets avskrivningar	-0,7	0,0	-2,5	-0,8
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-28,3	-27,6	-41,6	-30,4
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början				
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	0,0	0,0	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	8,8	0,1	15,5	6,0

Not 13	Kommunen		Koncernen	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2019	2018	2019	2018
Anskaffningsvärde vid årets början	7 256,1	6 579,7	16 991,8	15 850,9
- varav leasade fastigheter	742,7	835,4	742,7	835,4
Från pågående anläggning	473,8	541,0	882,5	798,8
Från pågående exploatering	-	-	-	0,0
Årets investeringar	146,5	228,1	416,7	453,1
Omklassificeringar	-	-	-	-
Omfört till exploatering	-0,4	-	-	-
Försäljningar och utrangeringar	-126,0	-92,7	-197,5	-101,2
Förändrad redovisningsprincip				-9,8
Anskaffningsvärde vid årets slut	7 750,0	7 256,1	18 093,5	16 991,8
- varav leasade fastigheter	626,7	742,7	626,7	742,7
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-2 719,5	-2 568,9	-6 074,3	-5 703,1
- varav leasade fastigheter	-513,4	-562,3	-513,4	-562,3
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-263,6	-243,3	-528,8	-484,4
Återförda nedskrivningar			10,3	11,3
Omklassificeringar		0,0		-1,0
Försäljningar och utrangeringar	120,4	92,7	120,4	97,7
Förändrad redovisningsprincip				6,1
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-2 862,7	-2 719,5	-6 472,4	-6 074,3
- varav leasade fastigheter vid årets slut	-427,5	-513,4	-427,5	-513,4
Redovisat värde vid årets slut	4 887,3	4 536,6	11 621,1	10 918,4

Ingående anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar är justerade med 92,7 miljoner kronor på grund av utrangering av leasade fastigheter 2018.

Fortsättning Not 13 nästa sida

Fortsättning Not 13	Kommunen		Koncernen	
I balansräkningsposten mark, byggnader och tekniska anläggningar ingår leasingobjekt med följande belopp				
Leasingavtal	2019	2018	2019	2018
Anskaffningsvärde vid årets början	742,7	835,4	742,7	835,4
Årets avslutade leasingavtal	-116,0	-92,7	-116,0	-92,7
Anskaffningsvärde vid årets slut	626,7	742,7	626,7	742,7
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-513,4	-562,3	-513,4	-562,3
Årets avskrivningar	-30,1	-43,8	-30,1	-43,8
Ackumulerade avskrivningar avslutade leasingavtal	116,0	92,7	116,0	92,7
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-427,5	-513,4	-427,4	-513,4
Redovisat värde vid årets slut	199,2	229,3	199,2	229,3
Nuvärde av framtida minimileasavgifter				
Verksamhetsfastigheter				
Inom 1 år	-	10,1	-	10,1
Mellan 1-5 år	-	-	-	-
Senare än 5 år	-	-	-	-
Nuvärde totala minimileasavgifter	0,0	10,1	0,0	10,1
Totala minimileasavgifter	0,0	10,1		10,1
Leasingskuld enligt balansräkningen	0,0	10,3		10,3
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter för affärsverksamhet				
Inom 1 år	29,6	29,1	29,6	29,1
Mellan 1-5 år	29,6	58,2	29,6	58,2
Senare än 5 år	-	-	-	-
Nuvärde totala minimileasavgifter	59,1	87,3	59,1	87,3
Totala minimileasavgifter	62,0	93,0	62,0	93,0
Leasingskuld enligt balansräkningen	238,8	275,8	238,8	275,8
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	37,0	35,9	37,0	35,9

Not 14	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde vid årets början	704,3	682,1	1 361,2	1 342,6
- varav leasade fordon	123,1	120,1	123,1	120,1
Från pågående anläggning	14,1	1,0	14,1	16,5
Årets investeringar	63,0	26,5	80,2	46,1
Omklassificeringar/justeringar	-0,1	-2,0	-4,0	0,3
Försäljningar och utrangeringar	-5,9	-3,3	-15,6	-22,0
Förändrad redovisningsprincip			-	-22,3
Anskaffningsvärde vid årets slut	775,4	704,3	1 435,9	1 361,2
- varav leasade fordon	143,1	123,1	143,1	123,1
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-527,9	-493,1	-948,4	-910,0
- varav leasade fordon	-60,5	-47,0	-60,5	-47,0
Årets avskrivningar	-34,4	-36,4	-63,0	-72,2
Omklassificeringar/justeringar		0,7	8,7	0,7
Försäljningar och utrangeringar	4,3	0,9	11,8	20,9
Förändrad redovisningsprincip			-	12,2
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-558,0	-527,9	-990,9	-948,4
- varav leasade fordon	-69,4	-60,5	-69,4	-60,5
Redovisat värde vid årets slut	217,4	176,4	445,0	412,8

I balansräkningsposten maskiner och inventarier ingår leasingobjekt med följande belopp:

Nuvärde av framtida minimileasavgifter				
Fordon				
Inom 1 år	15,3	12,9	15,3	12,9
Mellan 1-5 år	26,5	18,8	26,5	18,8
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,1
Nuvärde totala minimileasavgifter	41,8	31,7	41,8	31,7
Totala minimileasavgifter	43,0	32,4	43,0	32,4
Leasingskuld enligt balansräkningen	67,9	61,9	67,9	61,9
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	0,5	0,5	0,5	0,5

Not 15	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Pågående anläggning				
Pågående vid årets början	763,0	901,5	1 331,2	1 396,9
Avslutat under året	-487,9	-537,5	-930,1	-819,5
Nedskrivet	-5,3	-9,1	-18,1	-9,1
Projekt överfört till koncernbolag	0,0	-7,4	0,0	0,0
Till pågående anläggning	437,4	415,5	945,6	765,2
Förändrad redovisningsprincip			-	-2,3
Pågående vid årets slut	707,2	763,0	1 328,6	1 331,2

Not 16	Kommunen		Koncernen	
Finansiella anläggningstillgångar	2019	2018	2019	2018
Aktier och andelar mm	305,1	380,1	3,6	3,6
Bostadsrätter	15,5	15,5	15,5	15,5
Långfristiga fordringar hos koncernföretag	5 640,9	4 979,9	-	-
Övriga långfristiga fordringar	-	-	226,0	180,5
Uppskjuten skattefordran	-	-	56,8	62,0
Förändrad redovisningsprincip	-	-	-	-5,8
Summa finansiella anläggningstillgångar	5 961,5	5 375,5	301,9	255,7
	Kommunen		Koncernen	
Aktier och andelar mm	2019	2018	2019	2018
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	382,2	373,2	3,6	3,6
Årets förvärv	-	-	-	-
Årets likvidation	-2,1	-	-	-
Årets aktieägartillskott	-	9,0	-	-
Utgående anskaffningsvärde	380,1	382,2	3,6	3,6
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-2,1	-2,1	-	-
Årets nedskrivningar	-75,0	-	-	-
Årets likvidation	2,1	-	-	-
Utgående nedskrivningar	-75,0	-2,1	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	305,1	380,1	3,6	3,6
	Kommunen		Koncernen	
Specifikation av aktier och andelar	Bokfört värde	Ägarandel	Bokfört värde	Ägarandel
Aktier och andelar i koncernföretag				
Stadsbacken AB	287,1	100,0%	-	-
Norra Kajen Exploatering AB	0,0	100,0%	-	-
Svenska Kommun Försäkrings AB	7,5	26,9%	-	-
Medelpads Räddningstjänstförbund	8,2	77,1%	-	-
Scenkonst i Västernorrland AB	2,0	40,0%	-	-
Summa aktier och andelar i koncernföretag	304,8	-	-	-
Övriga aktier och andelar				
Ostkustbanan 2015 AB	0,1	10,0%	0,1	10,0%
Inera AB	0,0	< 1,0%	0,0	< 1,0%
Stadshuset i Sundsvall AB	0,2	9,0%	0,2	9,0%
Norrskan AB	-	-	3,1	10,0%
Övriga aktier och andelar	-	-	0,2	-
Summa övriga aktier och andelar	0,3		3,6	
Summa aktier och andelar	305,1		3,6	

Fortsättning Not 16		Kommunen	
Specifikation av utlämnade lån till kommunala bolag	2019	2018	
Mitthem AB	1 496,9	1 416,9	
Sundsvall Energi AB	645,0	715,0	
Sundsvall Vatten AB	1 185,0	1 135,0	
SKIFU	1 287,5	1 107,5	
Sundsvall Elnät AB	489,5	454,5	
Reko Sundsvall AB	7,0	9,0	
Midlanda flygplats AB	12,0	12,0	
Norra Kajen Exploatering AB	130,0	130,0	
Stadsbacken AB	388,0	-	
Summa	5 640,9	4 979,9	
Avgår kortfristig del	0,0	0,0	
Summa	5 640,9	4 979,9	
Specifikation av kommunens utlämnade lån räntejustering räntebärande fordringar inom;	Belopp	Ränta	
12 månader	1 239,4	1,14%	
2 år	967,5	1,28%	
3 år	1 140,0	1,14%	
4 år	1 084,0	1,06%	
5 år	825,0	0,69%	
5- 10 år	385,0	0,76%	
Summa	5 640,9		

Not 17		Kommunen		Koncernen	
Bidrag till statlig infrastruktur	2019	2018	2019	2018	
Bidrag till Trafikverket för E4 Sundsvall					
Sammanlagt bidrag	23,0	23,0	23,0	23,0	
Ackumulerade upplösningar vid årets början	-9,2	-6,9	-9,2	-6,9	
Årets upplösning	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3	
Ackumulerade upplösningar vid årets slut	-11,5	-9,2	-11,5	-9,2	
Utgående redovisat värde	11,5	13,8	11,5	13,8	
Vald tid för upplösning	10 år		10 år		
Bidrag till Trafikverket för upprustning och elektrifiering samt anslutning av Tunadalsbanan till Ådalsbanan					
Sammanlagt bidrag vid årets slut	29,0	-	29,0	-	
Ackumulerade upplösningar vid årets början	-		-		
Årets upplösning	-1,2		-1,2		
Ackumulerade upplösningar vid årets slut	-1,2	-	-1,2	-	
Utgående redovisat värde	27,8		27,8		
Vald tid för upplösning	25 år		25 år		
Totalt utgående redovisat värde	39,3	13,8	39,3	13,8	

Not 18		Kommunen		Koncernen	
Förråd	2019	2018	2019	2018	
Exploateringsfastigheter	384,7	272,3	496,2	364,5	
Övriga förråd och lager	1,7	1,9	25,6	26,3	
Summa	386,4	274,2	521,8	390,8	

Not 19	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Fordringar				
Kundfordringar	57,3	63,5	208,5	235,1
Nettofordran koncernkonto	124,8	179,1	0,0	0,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	309,3	298,8	412,5	437,2
Kortfristig del av långfristig fordran	-	-	-	-
Övriga kortfristiga fordringar	300,6	272,0	373,3	416,3
Förändrad redovisningsprincip			-	-16,0
Summa	792,0	813,4	994,3	1 072,6
Förändringar på grund av förändrad redovisningsprincip				
Utgående värde 2018-12-31	838,4			
Förändring på grund justering anteciperad utdelning	-25,0			
Ingående värde 2019-01-01	813,4			

Not 20	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kortfristiga placeringar				
Ingående anskaffningsvärde	562,1	549,5	562,1	549,5
Årets placering	-	12,6	2,8	12,6
Årets försäljning	-151,9	-	-151,8	-
Utgående anskaffningsvärde	410,3	562,1	413,1	562,1
Ingående orealiserad värdeökning	62,3	0,0	62,3	0,0
Förändring på grund av förändrad redovisningsprincip	-	62,3	-	62,3
Försäljning	-17,1		-17,1	
Årets värdeökning	10,7	-	10,7	-
Utgående orealiserad värdeökning	55,9	62,3	55,9	62,3
Utgående värde	466,1	624,4	469,0	624,4
Placering i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB				
Kassa och depå	278,8	1,3	278,8	1,3
Fond Global Dynamic Allocation go A1	189,1	0,0	189,1	0,0
SHB Kortränta Criteria	-	664,6	-	664,6
Avgår nettoskulder i Kommungaranti	-1,7	-50,7	-1,7	-50,7
Övriga placeringar				
Noterade värdepapper, Sverige	-	-	2,8	44,1
Noterade värdepapper, utlandet	-	-	-	20,3
Summa	466,2	615,2	469,0	679,6

Not 21	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kassa och bank				
Sundsvalls kommun	584,8	294,9	584,8	294,9
Stadsbacken AB	-	-	0,0	0,0
Medelpads Räddningstjänstförbund	-	-	0,0	0,0
Scenkonst i Västernorrland AB	-	-	2,4	6,8
Sveriges Kommun Försäkrings AB	-	-	12,4	26,2
Norra kajen Exploaterings AB	-	-	0,1	0,1
Summa	584,8	294,9	600,0	328,0

Not 22**Förändring eget kapital**

Kommunen	Årets resultat	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
Utgående balans enligt 2018-års redovisning	-106,2	2 928,9	2 822,7
Justeringar på grund av förändrad redovisningsprincip			
Omvärdering till verkligt värde	-13,5	75,8	62,3
Omvärdering anteciperad utdelning		-25,0	-25,0
Omklassificering investeringsbidrag		2,5	2,5
Dispositioner föregående års resultat	119,7	-119,7	0,0
Årets resultat	-104,5		-104,5
Årets utgående värde	-104,5	2 862,5	2 758,0
Koncernen	Årets resultat	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
Utgående balans enligt 2018-års redovisning	-36,2	3 289,0	3 252,8
Justeringar på grund av förändrad redovisningsprincip			
Omvärdering till verkligt värde			62,3
Omklassificering investeringsbidrag			2,5
Effekt på obeskattade reserver till följd av klyvning underkoncerner Stadbacken			-3,8
Dispositioner föregående års resultat			0,0
Årets resultat			-57,8
Årets utgående värde	-36,2	3 289,0	3 256,0

Not 23

	Kommunen		Koncernen	
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2019	2018	2019	2018
Avsättningar för pensioner				
Vid årets början	279,0	235,4	337,9	289,6
Intjänad förmånsbestämd ålderspension	24,8	32,4	25,5	33,6
Intjänad särskild avtalspension			8,9	7,3
Intjänad PA-KL	6,6	12,0	6,6	12,0
Intjänad PBF/PRF	0,4	0,4	0,4	0,4
Intjänad OPF/KL	0,9	0,8	0,9	0,8
Nya efterlevandepensioner	1,8	1,3	1,8	1,3
Utbetalda pensioner	-11,5	-9,4	-14,3	-11,7
Ränteuppräknig	3,0	2,6	3,6	3,1
Basbeloppsuppräknig	6,1	3,7	7,4	4,5
Ändrad diskonteringsränta				-
Ändrad samordning				-
Övrig post	0,8	-0,2	-0,3	-3,0
Avsatt till avtalspensioner				-
Vid årets slut	311,9	279,0	378,4	337,9
- varav utlöst visstidspension för förtroendevalda	4,5	5,1	4,5	5,1

Fortsättning Not 23 nästa sida

Fortsättning Not 23	Kommunen		Koncernen	
Avsättning till löneskatt				
Vid årets början	67,7	57,1	81,8	70,3
Justering av löneskatt pensionsavsättning tidigare år				
Förändring av löneskatt	8,0	10,6	10,0	11,5
Vid årets slut	75,7	67,7	91,8	81,8
- varav avsatt särskild löneskatt till utlöst visstidspension till förtroendevalda	1,1	1,2	1,1	1,2
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser vid årets slut	387,6	346,7	470,2	419,7
Överskottsmedel	14,3	14,0	14,3	14,0
Aktualiseringsgrad	98,0%	98,0 %	98,0%	98,0%

Not 24	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Övriga avsättningar				
Avsättning för återställande av avfallsupplag				
Redovisat värde vid årets början	37,8	60,1	83,8	106,0
Nya avsättningar	-	-		0,1
lanspråktaga avsättningar	-6,2	-23,3	-6,2	-23,3
Förändring av värde avsättning	0,6	1,0	0,6	1,0
Utgående avsättning	32,2	37,8	78,2	83,8
Pensioner och löneskatt Medelpads Räddningstjänstförbund				
Redovisat värde vid årets början	67,1	56,6	-	-
Nya avsättningar	11,2	10,5	-	-
Utgående avsättning	78,3	67,1	-	-
Försäkringstekniska avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	-	-	86,6	53,2
Nya avsättningar	-	-		33,4
lanspråktaga avsättningar	-	-	-15,0	0,0
Utgående avsättning	-	-	71,6	86,6
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	-	-	52,5	56,9
Nya avsättningar	-	-		0,0
lanspråktaga avsättningar	-	-	-8,9	-0,5
Förändrad redovisningsprincip				-3,9
Utgående avsättning	-	-	43,6	52,5
Totalt övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	104,9	116,7	222,9	216,1
Nya avsättningar	11,2	10,5	0,0	33,5
lanspråktaga avsättningar	-6,2	-23,3	-30,1	-23,8
Uppräkning av värde avsättning	0,6	1,0		-3,9
Förändrad redovisningsprincip			0,6	1,0
Utgående avsättning	110,5	104,9	193,4	222,9

Not 25	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Långfristiga skulder				
Långfristiga räntebärande skulder				
Checkkredit				
Lån hos kreditinstitut		0,0	410,0	673,0
MTN	7 300,0	6 650,0	7 300,0	6 650,0
Certifikatlån	1 900,3	1 382,0	1 900,3	1 382,0
Leasing	306,7	347,9	306,7	347,9
Avgår kortfristig del av långfristig skuld	-38,1	-44,7	-38,1	-44,7
Summa Långfristiga räntebärande skulder	9 468,9	8 335,2	9 878,9	9 008,2
Övriga långfristiga skulder				
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år	13,9	14,3	332,6	324,9
Anslutningslån Fjärrvärme	-	-	8,4	11,3
Skuld till kollektivet enligt Renhållningsförordningen	-	-	0,0	4,0
Friköpsmedel parkering	15,4	15,4	15,4	15,4
Förändrad redovisningsprincip				-2,9
Summa Övriga långfristiga skulder	29,3	29,7	356,4	352,7
Summa långfristiga skulder	9 498,2	8 364,9	10 235,3	9 360,9
	Kommunen		Koncernen	
Räntejustering räntebärande skulder inom ;	Belopp	Ränta	Belopp	Ränta
12 månader	4 012,2	1,22%	4 197,2	1,20%
2 år	950,0	0,94%	1 175,0	0,89%
3 år	1 125,0	0,83%	1 125,0	0,83%
4 år	1 325,0	0,68%	1 325,0	0,68%
5 år	1 750,0	0,36%	1 750,0	0,36%
10 år	-	-	-	-
12 månader leasing	238,8	0,00%	238,8	0,00%
Leasing bilar	67,9		67,9	
Summa	9 468,9		9 878,9	

Finanspolicyn utgör ett övergripande ramverk för den finansiella verksamheten inom Sundsvalls kommun och samtliga av kommunens majoritetsägda bolag.

All finansiell verksamhet i kommunkoncernen, intern och extern, bedrivs i Sundsvalls kommuns internbank.

Finansverksamheten ska genomföras på ett säkert och effektivt sätt utan spekulativa inslag, så att en betryggande säkerhet alltid upprätthålls. Kapitalförsörjningen ska tryggas genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och väl avvägda likviditetsreserver. Ränteriskhanteringen syftar till att undvika stora och snabba genomslag i finansnettot. Detta görs huvudsakligen genom att räntebindningstiden på lånen ges en god spridning över tiden.

Vid val av motpart ska motparter med hög kreditvärdighet väljas. Motpartrisken ska i möjligaste mån även reduceras genom att transaktionerna sprids på flera motparter.

Fortsättning Not 25 nästa sida

Fortsättning Not 25	Kommunen		Koncernen	
Säkringsinstrument ränteswappar	2019		2019	
Ränteswappar vid årets slut, nominellt värde	6 325,0		6 325,0	
Marknadsvärde säkringsinstrument	2019	2018	2019	2018
Säkrad låneskuld	6 325,0	5 650,0	6 325,0	5 650,0
Marknadsvärde säkringsinstrument exkl. upplupen ränta	57,9	90,0	57,9	90,0
Räntekostnad inklusive upplupen ränta	Exklusive derivat		Inklusive derivat	
Genomsnittsränta %	0,19%		0,66%	
Genomsnittlig räntebindningstid, år	0,13		1,95	

Totala räntekostnaden för låneskuld 2019 uppgick till 63,5 mnkr (exklusive derivat 10,0 mnkr). Uppgifterna avser finansieringen av Sundsvalls kommuns hela låneportfölj inklusive bolag och kommunalförbund.

Säkringsdokumentation per 2019

Syftet med säkringen

Sundsvalls kommun har en låneskuld med löpande förfall fram till längst lånets förfalldatum 2024-11-27. Sundsvalls kommun bedömer det som mycket sannolikt att skulden kommer att refinansieras i takt med förfallen. Syftet med säkringen är att minska variabiliteten i framtida kassaflöden avseende betalning av rörlig ränta och jämna ut räntekostnaderna över åren samt att anpassa ränterisken till de regler som anges i Sundsvalls kommuns finanspolicy som beslutas av kommunfullmäktige.

Säkrad risk

Den säkrade risken utgörs av variabiliteten i framtida räntebetalningar på grund av förändringen i basräntan, ofta STIBOR 3 månader.

Säkrad post

Framtida betalningar av rörlig ränta hänförliga till befintlig rörlig skuldportfölj.

Säkringsinstrument

Säkringsinstrumenten utgörs av en portfölj innehållande olika typer av räntederivat. Säkringsinstrumenten består av ränteswappar där Sundsvalls kommun erhåller/betalar rörlig ränta och betalar/erhåller fast ränta.

Bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

Sundsvalls kommun bedömer säkringsförhållandets effektivitet vid boksluten genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten (skuldportföljen) med de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten (ränteswapparna). De kritiska villkoren utgörs av nominella belopp, löptid samt räntebas. Säkringsförhållandet anses vara effektivt så länge det inte sker någon väsentlig förändring av de huvudsakliga villkoren för antingen säkringsinstrumenten eller den säkrade posten.

Med dagens nivå på Stibor och med obligationer som emitteras till överkurs är säkringsförhållandet per 2019-12-31 100 % effektivt. Det har inte heller skett någon väsentlig förändring av de huvudsakliga villkoren.

Fortsättning Not 25	Kommunen		Koncernen	
Specifikation av förutbetalda intäkter som regleras över flera år	2019	2018	2019	2018
Investeringsbidrag				
Vid årets början	10,2	3,2	125,1	118,5
Årets investeringsbidrag	2,8	7,4	14,3	8,8
Intäktsfört under året	-0,6	-0,4	-3,2	-2,2
Erhållna investeringsbidrag vid årets slut	12,4	10,2	136,2	125,1
- återstående antal år (vägt snitt)	32	28		
Anläggningsbidrag				
Vid årets början	1,6	1,8	1,6	1,8
Årets anläggningsbidrag	-	-	-	-
Intäktsfört under året	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Erhållna anläggningsbidrag vid årets slut	1,5	1,6	1,5	1,6
återstående antal år (vägt snitt)	35	36	35	36
Anslutningsavgifter				
Vid årets början	-	-	195,8	192,3
Årets anslutningsavgifter	-	-	0,3	3,5
Intäktsfört under året	-	-	-1,2	0,0
Erhållna anslutningsavgifter vid årets slut	-	-	194,9	195,8
återstående antal år (vägt snitt)	-	-	30	30
Bokfört värde	13,9	11,8	332,6	322,5

FLORA BIG BAND är namnet på Kulturskolans eget storband för elever i årskurs 8, 9 och gymnasiet. Carl Sundqvist (till vänster) är en av de unga musikerna.

Not 26	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga räntebärande skulder	38,1	44,7	38,1	44,7
Leverantörsskulder	342,2	343,0	434,9	459,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	829,9	713,1	898,2	966,7
Övriga kortfristiga skulder	86,3	97,9	461,5	232,7
Summa	1 296,5	1 198,7	1 832,7	1 703,5

Not 27	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar				
Pensioner				
Pensioner vid årets början	1 723,1	1 788,0	1 754,9	1 819,1
Pensionsutbetalningar	-99,4	-93,2	-102,1	-95,6
Aktualisering	0,0	0,0	0,0	0
Ränteuppräknig	11,4	11,8	11,7	12,0
Basbeloppsuppräknig	42,6	27,9	43,4	28,4
Bromsen	-16,0	0,0	0,0	0
Övrig post		-11,4	-14,9	-9,0
Vid årets slut	1 661,7	1 723,1	1 693,0	1 754,9
Löneskatt				
Vid årets början	418,0	433,7	425,7	441,3
Förändring av löneskatt	-14,9	-15,7	-15,5	-15,6
Vid årets slut	403,1	418,0	410,2	425,7
Summa pensionsförpliktelser vid årets slut	2 064,8	2 141,1	2 103,2	2 180,6
Pensionsskuld för samordnad visstidspension	2,9	3,0	2,9	3,0
Aktualiseringsgrad	98,0%	98,0%	98,0%	98,0%

Not 28	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Borgensåtaganden				
Egna hem och småhus				
SBAB	0,8	1,1	0,8	1,1
Kommunala hyresgarantier ansökta och beviljade hos Boverket	0,9	0,2	0,9	0,2
Summa egna hem och småhus	1,7	1,3	1,7	1,3
Övriga				
Sundsvalls Tennisklubb, tennishall	12,4	12,4	12,4	12,4
Riksbyggen Brf Axhöjden	38,2	38,9	38,2	38,9
MSB Byafiber Ekonomisk förening	0,0	6,0	0,0	6,0
Stadsbacken AB	410,0	673,0		-
Summa övriga	460,6	730,3	50,6	57,3
Summa borgensåtaganden	462,3	731,6	52,3	58,6

Not 29	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Pensionsförpliktelser kommunala bolag mm				
Medelpads Räddningstjänstförbund	13,0	14,0	-	-

Redovisningsprinciper

LAGSTIFTNING OCH NORMGIVNING

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) om inget annat anges. Därutöver följs det regelverk och den normgivning som gäller för övriga sektorer i samhället och som innefattas i begreppet god redovisningssed.

ALLMÄNNA REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningsprinciperna för koncernen Sundsvalls kommun följer god redovisningssed och skattelagstiftningen för aktiebolag. I den mån skattelagarna inte gäller för koncernenheterna har lämpliga anpassningar skett. Bolagen i Stadsbackenkoncernen tillämpar redovisningsregelverket K3.

VÄRDERING

Överordnad princip för värdering är försiktighetsprincipen, som innebär att tillgångar inte övervärderas och att skulder inte undervärderas. Därigenom ger redovisningen en försiktig bild av koncernens ställning och resultat. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärde efter avdrag för avskrivningar. Investerings- och anläggningsbidrag redovisas från och med räkenskapsåret 2010 som en långfristig skuld. Skulden upplöses och intäktsfördes på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning.

Investeringar som aktiverats har som princip haft ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp (46 500 kronor år 2019) i kommunen och en nyttjandetid överstigande 3 år i kommunen och för bolagen ett halvt prisbasbelopp. Lånekostnader har inte aktiverats i kommunen men för vissa större investeringar har bolagen aktiverat ränta.

Ej avslutade investeringar balanseras som pågående arbeten. Avskrivningar beräknas inte för mark, konst och pågående arbeten. På övriga anläggningstillgångar sker planerlig avskrivning utifrån den planerade nyttjandeperiod som fast-

ställs vid anskaffningstillfället. Någon anpassning av avskrivningstiderna bolagen emellan har inte skett. Avskrivning påbörjas den dag anläggningstillgången är färdig att tas i bruk.

Från och med 2015 har samtliga anläggningar komponentindelats enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation. Kommunens regler för investeringar och komponentavskrivning gäller med följande avskrivningstider för tillgångar:

Verksamhetsfastigheter kommunen

- Stomme: 80 år
- Fasad: 30 år
- Fönster: 30 år
- Tak: 30 år
- VVS-installationer: 20-40 år
- Markanläggningar: 5-30 år
- El-installationer: 20 år
- Kök: 20 år
- Yttre och inre ytskikt: 10-15 år

Publika fastigheter kommunen

- Gator och vägar: 20-60 år
- Broar: 20-60 år
- Kajer: 30-80 år
- Parker och lekparker: 5-20 år
- Belysning: 10-30 år

Bolagen inom stadsbackenkoncernen tillämpar regelverket K3. Följande avskrivningstider tillämpas inom stadsbackenkoncernen för anläggningstillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar stadsbackenkoncernen

- IT-system 5 år
- Nyttjanderätt 50 år
- Koncession 5 år

Materiella anläggningstillgångar stadsbackenkoncernen

Bostadsbyggnader

- Stommar: 100 år
- Fasader, yttertak, fönster: 30-50 år
- Hissar, ledningssystem: 30-40 år
- Övrigt: 15-50 år

Kontorsbyggnader stadsbackenkoncernen

- Stommar: 40-100 år
- Fasader, yttertak, fönster: 20-50 år
- Hissar, ledningssystem: 25-50 år
- Övrigt: 15-50 år

Industribyggnader stadsbackenkoncernen

- Stommar, fasader, yttertak: 25-40 år
- Hissar och lyftanordningar: 25-33 år
- Övrigt: 20-50 år

Mark stadsbackenkoncernen

- Ingen avskrivning.

Markanläggningar stadsbackenkoncernen

- Bergtunnlar, vatten- och avloppsledningar, bergrum: 33 år
- Övriga markanläggningar: 20 år
- Bostadslåneposter: 33 år
- Maskiner och andra tekniska anläggningar: 5-25 år

Inventarier, verktyg och installationer stadsbackenkoncernen

- 3-20 år

BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR

Kommunens insats i Trafikverkets projekt med nytt järnvägsspår norr om Sundsvall som upplöses på 25 år och kommunens insats i Trafikverketsprojekt utbyggnad av E14 söder om Sundsvall som upplöses på 10 år, har båda bokförts som bidrag till statlig infrastruktur.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Kortfristig placering

Kommunens aktieinnehav i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB omklassificerades 2012 från finansiell anläggningstillgång till kortfristig placering. Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB räknas därmed inte som ett koncernbolag i den sammanställda redovisningen. Kommunens innehav i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB har värderats till verkligt värde på grundval av marknadsvärdet på balansdagen, enligt RKR R7.

Övriga omsättningstillgångar

Övriga omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Samtliga kundfordringar äldre än sex månader har bedömts som osäkra fordringar och reserverats. Osäkra fordringar utöver detta har avskrivits efter individuell bedömning av varje fordran. Kommunens exploateringsfastigheter klassificeras som omsättningstillgångar.

Avsättningar

Avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp och avser enligt RKR:s rekommendation RKR R9 *Avsättningar och ansvarsförbindelser* endast formella förpliktelser. Avsättning har gjorts för återställning av gamla kommunala avfallsupplag. Kommunen påbörjade återställningen 2012 och den beräknas vara slutförd 2021. Avsättningen har räknats om med förändringen av KPI under året. Beräkningen görs på det genomsnittliga värdet av avsättningen under året. Avsättning har i den sammanställda redovisningen gjorts för återställande av pågående avfallsupplag vid Blåberget när den avslutas.

Pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden ska enligt lag om kommunal bokföring och redovisning redovisas enligt den så kallade blandmodellen.

Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt gällande *Riktlinjer för beräkning av pensions-skuld*, RIPS. Rätt till visstidspension för förtroendevalda redovisas som ansvarsförbindelse om det inte bedöms sannolikt att den kommer att leda till utbetalningar. Om det bedöms som sannolikt att utbetalningar kommer att göras ska rätt till visstidspension redovisas som avsättning. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Som jämförelsestörande poster redovisas intäkter och kostnader som uppgår till minst 10 miljoner kronor och är av engångskaraktär.

Byte av redovisningsprinciper

Byte av redovisningsprinciper har följt RKR R12. På grund av införandet av Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) som har ersatt den gamla

Kommunala redovisningslagen (1997:617) så har vissa justeringar krävts.

Redovisning av kortfristig placering redovisas till verkligt värde på grundval av marknadsvärdet på balansdagen och redovisning av investeringsbidrag från privata företag och föreningar redovisas som intäkt. Justering har gjorts mot ingående eget kapital. Justering har också gjorts i kommunen för anteciperad utdelning som tidigare resultatfördes årets innan beslut tas på bolagsstämman i Stadsbacken AB. 2018 års bokförda utdelning har därför justeras mellan kortfristiga skulder och eget kapital.

Jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt den nya principen. ▶

Orkesterledaren Ulf Wickberg leder vant arbetet med Kulturskolans storband Flora Big Band.

– Och i april åker vi till Stockholm för att vara med i SM i ungdomsstorband, berättar han med stolthet i rösten.

JUSTERING AV EGET KAPITAL

mnkr	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2018-12-31
Utgående eget kapital	2 822,7	3 248,9
Justering enligt ny redovisningsprincip		
- Effekt av värdering av Kommungaranti enligt verkligt värde	62,3	62,3
- Effekt av resultatförda privata investeringsbidrag	2,5	2,5
- Effekt av borttagande av anteciperad utdelning från Stadsbacken	-25,0	-
Justerat utgående värde	2 862,5	3 313,7

JUSTERING AV KORTFRISTIGA PLACERINGAR

mnkr	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2018-12-31
Utgående kortfristiga placeringar	562,1	562,1
Justering enligt ny redovisningsprincip		
- Effekt av värdering av Kommungaranti enligt verkligt värde	62,3	62,3
Justerat utgående värde	624,4	624,4

JUSTERING AV ÅRETS RESULTAT

mnkr	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2018-12-31
Årets resultat enligt årsredovisning/delårsrapport	-106,2	-36,2
Justering enligt ny redovisningsprincip		
- Effekt av värdering av Kommungaranti enligt verkligt värde	-13,5	-13,5
Justerat årets resultat	-119,7	-49,7

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Den sammanställda redovisningen för Sundsvalls kommun omfattar kommunen, företag samt kommunalförbund som kommunen på grund av andelsinnehav eller annan anledning har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över. Ett samägt företag ingår i den sammanställda redovisningen med motsvarande ägd andel.

Vissa bolag där kommunen äger 20 procent eller mer ingår inte i koncernens räkenskaper med hänvisning till bolagens obetydliga storlek (Samordningsförbundet i Sundsvall och Ostkustbanan 2015 AB).

Även delägda bolag i Stadsbackenkoncernen har klyvts och konsoliderats enligt proportionell

konsolidering vid detta bokslut. Jämförelsetal för 2018 har räknats om. Därav förekommer ett antal poster som skiljer sig från föregående års årsredovisning.

LEASING

Regelverket enligt RKR R5 Leasing tillämpas. Är avtalstiden tre år eller kortare eller om avtalets värde understiger ett basbelopp ska avtalet klassas som operationellt även om det i övrigt uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.

SKATTEINTÄKTER

Den preliminära avräkningen för skatteintäkter i delårsrapporten baseras på SKR:s decemberprognos för skatteunderlag.

– Om alla åt som barnen i Sundsvalls kommuns förskolor skulle det bidra till ett bättre klimat, säger måltidsstrategen Ellen Löfgren Idh, som varit med och tagit fram en uppdaterad och efterlängtd förskolemeny.

Driftredovisning, mnkr

Verksamheternas nettokostnad per nämnd, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse	Akkumulerat över/underskott IB 2020*
Kommunstyrelse					65,1
Infrastruktur	-6,1	-11,4	-6,8	-5,4	
Näringslivsverksamhet	-41,7	-40,6	-36,2	1,1	
Miljö och hälsoskydd	-0,6	-0,9	-1,0	-0,3	
Räddningstjänst	-103,4	-110,5	-107,7	-7,1	
Kollektivtrafik/färdtjänst	-160,5	-168,3	-154,4	-7,8	
Övrig kommungemensam vht	-311,3	-163,1	-143,5	148,2	
Intern service	-4,4	-38,3	-56,0	-33,9	
Administration och övrigt *	-15,5	-16,8	-32,9	-2,2	
Politisk verksamhet	-27,2	-32,0	-33,6	-4,8	
Summa	-670,7	-582,0	-572,2	88,7	
Barn- och utbildningsnämnd					-173,9
Förskola	-577,0	-598,7	-573,4	-21,8	
Grundskola	-1 189,7	-1 272,8	-1 213,8	-83,1	
Gymnasieskola	-387,7	-424,6	-377,3	-36,9	
Kulturverksamhet	-29,3	-28,4	-26,8	0,9	
Administration och övrigt	-120,0	-101,2	-97,9	18,8	
Politisk verksamhet	-2,0	-1,8	-1,0	0,2	
Summa	-2 305,6	-2 427,5	-2 290,3	-121,9	
Socialnämnd					-715,8
Äldreomsorg	-1 172,7	-1 234,8	-1 155,2	-62,1	
Omsorg om funktionshindrade	-538,8	-583,8	-559,4	-45,1	
Individ- och familjeomsorg	-327,7	-434,8	-388,8	-107,1	
Flyktingmottagande	0,0	-5,2	-11,6	-5,2	
Administration och övrigt	-96,1	-88,7	-85,6	7,5	
Politisk verksamhet	-2,8	-2,8	-2,6	0,1	
Summa	-2 138,2	-2 350,0	-2 203,1	-211,9	
Kultur- och fritidsnämnd					52,7
Kulturverksamhet	-133,1	-133,5	-134,7	-0,3	
Fritidsverksamhet	-206,6	-203,4	-197,6	3,1	
Näringslivsverksamhet	0,5	0,6	0,6	0,1	
Administration och övrigt	-25,0	-20,1	-23,7	4,9	
Politisk verksamhet	-1,5	-1,5	-1,4	0,0	
Summa	-365,6	-357,8	-356,7	7,8	

* Kommunstyrelsens förslag.

Verksamheternas nettokostnad per nämnd, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budgetavvikelse	Akkumulerat över/underskott IB 2020*
Stadsbyggnadsnämnd					96,7
Bostadsanpassning	-11,2	-9,8	-10,7	1,4	
Infrastruktur	-200,8	-202,0	-239,8	-1,2	
Administration och övrigt	-13,5	-11,8	-11,6	1,7	
Politisk verksamhet	-1,8	-1,6	-1,7	0,2	
Summa	-227,3	-225,2	-263,7	2,1	
Nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration					-192,3
Vuxenutbildning	-65,4	-70,2	-64,8	-4,8	
Flyktingmottagande	-1,4	-1,2	-1,6	0,3	
Arbetsmarknadsåtgärder	-50,2	-39,2	-45,7	11,0	
Övrig kommungemensam vht	-9,1	-9,0	-10,6	0,1	
Administration och övrigt	-27,9	-28,6	-25,6	-0,7	
Politisk verksamhet	-1,3	-1,4	-1,4	-0,2	
Summa	-155,4	-149,7	-149,7	5,7	
Miljönämnd					5,7
Miljö och hälsoskydd	-18,3	-14,7	-15,4	3,6	
Politisk verksamhet	-1,2	-1,5	-1,2	-0,2	
Summa	-19,5	-16,1	-16,6	3,4	
Lantmäternämnden	-3,7	0,5	-0,9	4,3	15,4
Överförmyndarnämnden Mitt	-12,2	-11,8	-11,1	0,4	-0,3
Kommunrevision	-3,1	-3,0	-2,3	0,1	2,5
Valnämnden	-3,3	-1,4	-2,1	1,9	1,9
Finansiering	-76,5	-24,2	-68,1	52,3	
Summa	-5 981,1	-6 149,1	-5 936,8	-168,0	-842,3

* Kommunstyrelsens förslag.

Investeringsredovisning, mnkr

	Budget 2019	Överförd budget	Total budget	Utfall 2019	Budget- avikelse
Kommunstyrelse					
Internlåneram	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter	-526,1	-997,2	-1 523,3	-402,2	1 121,1
Infrastruktur	-50,5	-125,4	-175,9	-1,7	174,2
Inventarier, IT system	-1,0	0,2	-0,8	-11,8	-11,0
Summa	-577,6	-1 122,4	-1 700,0	-415,7	1 284,3
Barn- och utbildningsnämnd					
IT	0,0	-6,7	-6,7	-1,7	5,0
Inventarier och utrustning	-15,8	8,2	-7,6	-16,4	-8,8
Summa	-15,8	1,5	-14,3	-18,1	-3,8
Socialnämnd					
Inventarier och utrustning	-2,0	-6,8	-8,8	-8,6	0,2
Summa	-2,0	-6,8	-8,8	-8,6	0,2
Kultur- och fritidsnämnd					
Norra Berget/ Kulturarv	0,0	-20,1	-20,1	-0,1	20,0
Maskiner inventarier, konst	-7,4	-11,4	-18,8	-9,4	9,4
Summa	-7,4	-31,5	-38,9	-9,5	29,4
NAVI					
Tekniklyft, inventarier	-0,7	0,0	-0,7	-0,5	0,2
Summa	-0,7	0,0	-0,7	-0,5	0,2
Stadsbyggnadsnämnd					
KajerInre hamnen, Selångersån	-60,0	-141,9	-201,9	-4,3	197,6
Birsta infrastruktur	0,0	-49,7	-49,7	0,0	49,7
Parkeringsanläggning centrum	0,0	-15,0	-15,0	0,0	15,0
Vägar, broar,GC vägar	-85,0	-153,5	-238,5	-104,3	134,2
Belysning	-8,0	-10,1	-18,1	-8,2	9,9
Parker, utemiljö	-5,0	-34,0	-39,0	-3,6	35,4
Kollektivtrafik, infrastruktur	-10,0	-27,1	-37,1	-4,5	32,6
Industrispår	-40,2	-19,3	-59,5	0,0	59,5
Logistikparken	0,0	-20,0	-20,0	0,0	20,0
Norra kajen	-35,0	-31,8	-66,8	-44,7	22,1
Lörudden/Brämön		-1,6	-1,6	0,0	1,6
Maskiner och utrustning	-9,0	-1,6	-10,6	-5,5	5,1
Summa	-252,2	-505,6	-757,8	-175,1	582,7
Miljönämnd					
Maskiner och utrustning	-0,3	-2,9	-3,2	-0,2	3,0
Summa	-0,3	-2,9	-3,2	-0,2	3,0
Summa	-856,0	-1 667,7	-2 523,7	-627,7	1 896,0

Foto Kristofer Lönnä

Befolkningen i Sundsvall har de senaste åren ökat efter att ha stått stilla under många år. Det innebär att vi bygger fler bostäder och ny infrastruktur som både klarar av den växande befolkningen och som är anpassad till ett förändrat klimat.

Nämnder, bolag och kommunalförbund

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens grunduppdrag och måluppfyllelse

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den kommunala koncernens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunallagen reglerar kommunstyrelsens uppgift och ansvar. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har även uppsikt över nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen är beredande organ till kommunfullmäktige.

I kommunstyrelsens reglemente beskrivs ansvarsområdena som

- Ledningsfunktion
- Styrfunktion
- Servicefunktion
- Övrig verksamhet

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation är indelad i ett antal avdelningar för central kommunadministration och två serviceverksamheter, Drakfastigheter och Servicecenter.

Så bidrar kommunstyrelsen till målen för de prioriterade områdena.

De sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna ska minska

Kommunstyrelsen har i plan för huvudprioriteringen i MRP 2019-2020 med plan för 2021-2022 ”Ett Sundsvall som håller ihop, utjämna sociala skillnader mellan Sundsvallsborna” specificerat ett uppdrag som omfattar områdesplaner i områdena Nacksta, Ljustadalen och Sundsbruk, Skönsberg och Kvissleby, i syfte att utjämna sociala skillnader. Syftet med planen har varit att fastslå mål och utgångspunkter för kommunfullmäktiges uppdrag, hur den ska genomföras samt ansvars- och rollfördelningen inom den samlade kommunala organisationen. Planen föreslår genomföras genom att arbetet startas upp i Indal-Liden och Bredsand i augusti 2019 för att fortsätta i Nacksta, Ljustadalen, Skönsberg, Sundsbruk och Kvissleby från januari 2020.

Ett Sundsvall som växer

Mål: Kommunens bostadsförsörjningsplan för en aktiv bostadspolitik är genomförd år 2021.

En handlingsplan för Sundsvalls bostadsförsörjning 2016-2021 beslutades av kommunfullmäktige 2016. I handlingsplanen framgår vilka prioriteringar som kommunen ska göra till 2021 för ett ökat bostadsbyggande som tryggar framtida bostadsförsörjning.

Målbilden för 2021 är att Sundsvall ska erbjuda attraktiva boendemiljöer för mer än 100 000 invånare 2021. I Sundsvall ska det finnas en mångfald av människor och idéer och Sundsvall ska erbjuda trygghet och livsmiljö i toppklass där alla ges möjlighet att växa i ett klimatsmart och klimatsäkert samhälle.

Bedömningen är att målet inte är uppfyllt för 2019. Kommunstyrelsens förvaltning arbetar med bostadsförsörjningsplanen, följer hur bostadsmarknaden utvecklas och arbetar aktivt med att främja bostadsbyggande i Sundsvall.

Mål: Genomförandet av landsbygdsprogrammet har skapat förutsättningar för människor att bo och arbeta i hela kommunen.

Genomförande av landsbygdsprogrammet pågår enligt plan. Målsättningen för 2019 är därmed uppfyllt.

Förvaltningens arbete inom ramen för landsbygdsprogrammet har löpt planenligt under 2019. En uppföljning av kommunkoncernens samlade arbete med handlingsplanen är under politisk beredning.

En revidering av landsbygdsprogrammet har genomförts och invigning av servicepunkter i butikerna i Indal och Liden genomfördes i juni. En uppföljning vid årsskiftet 2019/20 visar att båda servicepunkterna uppfyller de uppdrag som överenskommit.

Ett hållbart Sundsvall

Mål: Ett långsiktigt och strategiskt miljö- och klimatarbete inom kommunkoncernen är säkerställt.

Det miljöstrategiska programmet ger, om det beslutas, grundförutsättningar för att kunna bygga upp ett långsiktigt och strategiskt miljö- och klimatarbete. Men det stora jobbet är fortfarande kvar att göra, implementering och uppföljning är en förutsättning för måluppfyllelse.

Förslaget till miljöstrategiskt program färdigställdes under 2019. Politisk behandling

förväntas ske under första kvartalet 2020. Om det miljöstrategiska programmet beslutas enligt förslag, kommer arbete med implementering och uppföljning samt utredning av målsättningar och åtgärder för minskad klimatpåverkan pågå under 2020.

Mål: Kommunens strategiska arbete för social hållbarhet följs upp och utvärderas.

Under 2019 har arbetet med ett program för social hållbarhet påbörjats. En styrgrupp och arbetsgrupp finns på plats och arbetar med uppdraget. Kommunstyrelsen har fastställt en plan för genomförandet av huvudprioriteringen. I enlighet med planen ansvarar utpekade nämnder och bolag för varsitt prioriterat geografiskt område (Bredsand, Nacksta, Ljustadalen - Sundsbruk, Skönsberg, Kvissleby och Indal-Liden) och för att där ta fram en områdesplan, med fördjupad information om området samt förslag till åtgärder.

Bedömningen är att målet är uppfyllt för 2019 genom att kommunstyrelsen följer det arbete som sker på förvaltningar och i bolag när det gäller områdesplaner och övriga handlingsplaner.

En kommunorganisation i framkant

Mål: Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro för kvinnor och män minskar.

För att uppnå målet har två huvudaktiviteter prioriterats för 2019.

- Plan för arbetsmiljö, hälsa och jämställdhet är framtagen.
- Fortsatt implementering av systematiskt arbetsmiljöarbete som följs upp genom årlig uppföljning.

Den del av målet som gäller minskad sjukfrånvaro för kommunen som helhet har uppnåtts. Den del av målet som gäller minskad sjukfrånvaro inom kommunstyrelsekontoret, totalt samt för kvinnor och män, har inte uppnåtts under 2019, men bedöms uppnås på sikt.

Mål: Sundsvalls kommuns handlingsplan för kompetensförsörjning 2019-2021 följs upp.

För att nå målet har tre huvudaktiviteter prioriterats under 2019.

- Handlingsplan för kompetensförsörjning 2019-2021 följs upp.

- Justering av arbetsgivarpolitiska strategin utifrån politiskt beslut om heltid som norm.
- Framtagande av plan för fortsatt arbete gällande delade turer i dialog med berörda förvaltningar.

Orsaken till att målet uppnåtts är ett långsiktigt, systematiskt arbete som vidareutvecklas successivt. Alla förvaltningar ska systematiskt och regelbundet arbeta fram kompetensförsörjningsplaner, med målet att få till en välfungerande kompetensförsörjning. De förvaltningsspecifika planerna sammanställs till en kommunövergripande plan med syftet att identifiera bilden av kommunens kompetensbehov, samt vilka kommundemensamma insatser som skulle kunna genomföras för att underlätta kompetensförsörjningsarbetet. Arbetet förväntas bidra till ökad samverkan och samarbete mellan förvaltningarna i dessa frågor både på kort och på lång sikt. I arbetet har det identifierats vika åtgärder och aktiviteter som respektive förvaltning ansvarar för samt vilka aktiviteter som är kommundemensamma. Detta arbete är regelbundet återkommande och vidareutvecklas successivt.

Mål: Sundsvalls kommunkoncern nyttjar digitaliseringens möjligheter genom:

Att prioritera och samordna utveckling för att uppfylla beslutad målbild för digitalisering samt genom systematiskt informationssäkerhetsarbete, samt genom att skapa förutsättningar för digitalisering av kommunens fastigheter.

Sundsvalls kommun har arbetat fram en gemensam handlingsplan för digitalisering av Sundsvalls kommunkoncern. Syftet med handlingsplanen är att den ska fungera som ett beslutsunderlag för att prioritera områden och aktiviteter inom kommunens verksamheter som är lämpliga att digitalisera. I handlingsplanen beskrivs vilka effekter som förvänta uppnås till utgången av 2022.

Vidare har kommunfullmäktige antagit en målbild för digitaliseringen; ”I Sundsvalls kommun använder vi digitaliseringens möjligheter för att förbättra kvaliteten och öka tryggheten i den kommunala servicen. Genom att vi effektiviserar den kommunala verksamheten frigör vi tid och resurser för att stärka demokratin, öka delaktigheten och självständigheten hos Sundsvalls invånare.”

Ekonomisk analys

Verksamheternas nettokostnad per nämnd, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Infrastruktur	-6,1	-11,4	-6,8	-5,4
Näringslivsverksamhet	-41,7	-40,6	-36,2	1,1
Miljö och hälsoskydd	-0,6	-0,9	-1,0	-0,3
Räddningstjänst	-103,4	-110,5	-107,7	-7,1
Kollektivtrafik/färdtjänst	-160,5	-168,3	-154,4	-7,8
Övrig kommungemensam vht	-311,3	-163,1	-151,4	148,2
Intern service	-4,4	-38,3	-56,0	-33,9
Administration och övrigt	-15,5	-16,8	-25,0	-1,4
Politisk verksamhet	-27,2	-32,0	-33,6	-4,8
Kommunstyrelse	-670,7	-582,0	-572,2	88,7

Resultat 2019

Resultatet för kommunstyrelsens verksamheter uppgick till 88,7 miljoner kronor 2019. Vid en jämförelse med fjolåret har verksamheten som helhet högre intäkter för perioden samt något högre personalkostnader och högre övriga verksamhetskostnader.

Den främsta avvikelserna finns för övrig kommungemensam verksamhet som redovisar en avvikelse med 148,2 miljoner kronor främst på grund av överskott för centrala medel som bland annat reserverats för löneökningar. Den interna serviceverksamheten Drakfastigheter redovisar ett resultat på -40,7 miljoner kronor. Servicecenter redovisar ett resultat på 4,6 miljoner kronor.

Drakfastigheter

Drakfastigheters uppdrag är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till kommunens verksamheter. Drakfastigheter ansvarar både för lokalerna i de fastigheter som kommunen äger och för de lokaler som hyrs in till kommunens verksamheter.

Verksamheten visar ett negativt årsresultat med -40,7 miljoner kronor. Resultatet är, med beaktande av den normala variationen i utfall samt jämförelsestörande poster av engångskaraktär, ett resultat sämre än budget, som var ett 0-resultat. Det negativa nettoresultatet med -40,7 miljoner kronor härrör sig sammantaget i huvudsak från följande delar:

- Sanering och rivning -19,3 mnkr till följd av stor volym sanering och rivning i samband med byggprojekt.
- Kapitalkostnader -13,5 mnkr på grund av att tidigare pågående projekt avslutats, samt nedskrivning av utrangerade fastigheter bland annat på grund av rivning.
- Yttre markskötsel -6,5 mnkr till följd av stor volym snörelaterade kostnader jämfört med budgeterad "normalvinter".
- Externa hyresintäkter -5,8 mnkr.
- Besparingsåtgärder +4,5 mnkr enligt särskild åtgärdsplan.

Volymen förvaltade och uthyrda fastighetsobjekt följer plan men har ökat jämfört med föregående år till följd av nybyggnation och extern inhyrning.

Servicecenter

Servicecenters uppdrag är att tillhandahålla intern service till kommunen och kommunens bolag inom områdena ekonomiadministration, löneadministration, IT-tjänster, intern administration och kontorsservice. I servicecenters organisation ingår även fordon och verkstad, samt mat- och måltider.

Årsresultatet visar ett positivt utfall på 4,6 miljoner kronor vilket är 11,5 miljoner kronor bättre än föregående år och 4,6 miljoner kronor bättre än beräknad prognos. Intäkterna är högre än budget och föregående år vilket beror på större antal avrop av tjänster.

Kostnaderna är högre än budget totalt sett, men lägre i förhållande till ökningen av intäkter. Personalkostnaderna är lägre än budget på grund av att ett antal vakanser ej är tillsatta.

Dock har en del vakanser täckts med konsulter, vilket i sin tur ökat konsultkostnaderna. Livsmedelskostnaderna inom mat och måltider är den största negativa avvikelsen och har ökat med cirka 4,0 miljoner kronor jämfört med budget.

Utmaningar och möjligheter framåt

Sundsvalls kommun står inför flera utmaningar som man delar inte bara med kommuner i Sverige utan som delar av kommunerna i våra grannländer står inför. Utmaningarna handlar om:

- En åldrande befolkning som brukar beskrivas som den demografiska utmaningen.
- Finansiella och ekonomiska förutsättningar då allt färre ska försörja allt fler och skatteunderlaget minskar till följd av detta och en vikande konjunktur.

- Den sociala sammanhållningen i samhället där tilliten till samhället från medborgare och medborgare emellan utsätts för påfrestningar när förutsättningar har stor variation mellan stad och land, socioekonomiska grupper, skillnader i service samt förutsättningar för god hälsa, bra utbildning, god omvårdnad eller möjlighet att påverka sin vardag.
- Att kunna möta de förändrade förväntningar som medborgarna har på kommunen, både i mer individuella gränssnitt av kommunens kollektiva tjänster, möjlighet till påverkan av kommunens beslut, service men också en ökad grad av tillgänglighet när och hur man kan få kontakt med kommunen och utträta sina ärenden.
- Klimatet och förutsättningar för en giftfri miljö.
- Tillgång till de kompetenser som behövs idag men också imorgon för att klara kommunens uppdrag.
- Att fullt ut nyttja digitaliseringens möjligheter för att möta medarbetarnas och medborgarens behov och kunna bedriva en verksamhet i en kommun i framkant.

Sundsvalls kulturskola står för cirka 75 publika evenemang varje år och har ofta förmånen att få representera kommunen såväl nationellt som internationellt.

Foto Therese Ny

Barn- och utbildningsnämnden

Kunskapsresultaten i Sundsvalls kommunala skolor har ökat i jämförelse med 2018 men är fortsatt lägre än i riket totalt. Nämnden ser utmaningar framöver med en ökad skolsegregation i Sundsvalls kommun. För att kunna möta den konkurrens som friskolorna står för måste arbetet med att utveckla kvaliteten och öka måluppfyllelsen inom Sundsvalls kommunala skolor stärkas under de kommande åren. Viktiga komponenter i detta arbete är att rekrytera och behålla kompetent personal samt att tillräckligt snabbt kunna storleksanpassa den kommunala verksamheten när elevunderlagen förändras.

Nämndens grunduppdrag, framtids- och omvärldsanalys

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, grundskola samt gymnasium. Nämnden ansvarar för Sundsvalls kulturskola som bedriver undervisning i bild, dans, drama och musik. Nämnden betalar även ut bidrag till friskolor.

Skolverkets undersökningar visar att skolsegregationen i Sverige har ökat. Högpresterande elever i familjer med studiebakgrund tenderar att i större utsträckning välja fristående skolor. Underliggande socioekonomiska faktorer bedöms också ha fått större betydelse för elevernas kunskapsresultat.

Antalet elever i Sundsvalls kommun som läser grundskola och gymnasium på fristående skolor har ökat dramatiskt under senaste tioårsperioden. Detta har stor inverkan på elevantalet i de kommunala skolenheterna. Antalet elever är i sin tur avgörande för mängden resurser i den kommunala skolan. Såväl lokaler som personalstyrka måste minskas när elevantalet i de kommunala skolorna sjunker.

Avgörande beslut om skolstruktur och lokaler fattades under barn- och utbildningsnämndens decembermöte 2019. Dessa beslut har utgått från vägledande kriterier för en långsiktig planering av kommunens verksamhet.

Konkurrensen med de fristående skolorna har också lett till en situation där de kommunala skolenheternas elevsammansättning skiljer sig från de fristående, med avseende på elevernas studievana, sociala bakgrund och behov av stöd. Andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning är ojämnt fördelad mellan skolenheterna. Skillnaderna mellan de kommunala och de fristående skolornas elevunderlag gör det svårt för de kommunala skolorna att konkurrera resultatmässigt.

Kommunens skolor har generellt elever med större behov av stöd än de fristående skolorna.

Med detta sagt vill barn- och utbildningsnämnden ändå slå fast att den kommunala skolans resultatnivå behöver höjas. Sundsvalls kommunala skolor presterar i dagsläget kunskapsresultat som ligger under både rikssnitt och modellberäknade värden som tar hänsyn till elevernas socioekonomiska bakgrund. Arbetet för att utveckla kvaliteten och öka måluppfyllelsen inom Sundsvalls kommunala skolor måste därför stärkas under de kommande åren¹. En av utmaningarna i detta arbete är att klara av att rekrytera och behålla kompetent personal, i ett läge med låg tillgång och växande efterfrågan. En annan utmaning är att tillräckligt snabbt lyckas storleksanpassa den kommunala verksamheten, när elevunderlagen förändras.

¹ Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsplan 2020.

Sammanfattning av kunskapsresultat 2019

De faktiska kunskapsresultaten i de kommunala årskurs 9-skolorna har ökat i jämförelse med 2018. I jämförelse med modellberäknade värden ligger resultatnivån relativt stilla. Kunskapsresultaten i de lägre årskurserna har inte stigit under 2019. Andelen kommunala gymnasie-examina efter fyra år ligger lägre än de senaste åren. Resultatskillnaderna i grundskolan, mellan kommunal och enskild huvudman, är stora.

Resultaten i skolorna är låga

Resultaten i Sundsvalls kommunala skolor är lägre än i riket totalt, men även lägre än de borde vara sett till lokala förutsättningar som resurstilldelning och socioekonomisk bakgrund. Detta förhållande har inte förändrats på något avgörande sätt under senare år. De kommunala skolorna i Sundsvall uppvisar vissa skillnader inbördes, men den generella bilden visar att de underpresterar resultatmässigt. Detta gäller

såväl grundskolorna som det kommunala gymnasiet. Räkningar inkluderar även de grundskolor i kommunen som är fristående så blir bilden delvis en annan. Då ligger kunskapsresultaten i Sundsvalls grundskolor nära resultaten för riket som helhet.

Andelen kommunala årskurs 9-elever som efter avslutad grundskola har uppnått behörighet till gymnasiet yrkesprogram ökade under 2019, i förhållande till de senaste åren. Även behörigheten till de studieförberedande programmen steg. Andelen elever i årskurs nio som klarat alla sina ämnen har också ökat under 2019, efter att ha sjunkit de två senaste åren. Andelen är tillbaka på samma nivå som 2016 (67 procent).

Skillnaderna mellan pojkars och flickors gymnasiebehörighet är ungefär tre procentenheter, till flickornas fördel. Skillnaden är större när det gäller andelen elever som klarat alla ämnen (pojkar: 63 procent, flickor: 71 procent).

Betyg och behörigheter, årskurs 9 (Kolada)

	Sundsvalls kommunala grundskola			Sundsvall, fristående	Riket, kommunala
	2017	2018	2019	2019	2019
Meritvärde	202,5	201,3	212,7	252,8	224,5
Behöriga till gymnasiet yrkesprogram (%)	75,0	75,0	78,0	97,2	82,5
Klarat alla ämnen (%)	64,9	61	66,9	90,9	73,4

Fler behöriga efter sommarskola

Behörigheten till gymnasiet yrkesprogram har under de senaste åren också ökat som en följd av arbetet med sommarskolan. Denna trend har fortsatt under 2019, i och med att gymnasiebehörigheten efter sommarskolan steg till 6 procent².

De tidiga skolåren

Resultatutvecklingen i grundskolans tidigare år har varit mindre gynnsam under 2019. Andelen elever som klarade alla ämnen i årskurs 6 var 72,4 procent³. Denna andel är lägre än 2018 (76,7 procent). För pojkarna var andelen 66 procent, medan den för flickorna uppgick till 77 procent.

Andelen kommunala sundsvallselever i årskurs 3 som klarat alla delar av de nationella proven har sjunkit de senaste åren. Andelen har tidigare legat över riksgenomsnittet, men gör nu inte längre det.

² 2017: 80 procent, 2018: 82 procent (jämförelser med riket är inte möjliga).

³ På grund av att eleverna läser olika ämnen och olika antal ämnen under åk 6 är detta mått inte direkt jämförbart mellan olika kommuner.

Skolsegregation

Andelen behöriga elever till gymnasiet skiljer sig kraftigt mellan kommunala och fristående skolor. De stora skillnaderna i resultat som åskådliggörs i tabellen nedan, tyder på en betydande skolsegregation i Sundsvalls kommun⁴.

Om man slår ihop resultaten för alla skolor i Sundsvalls kommun (kommunala och enskilda huvudmän) så hamnar behörigheten till gymnasiet nära riksgenomsnittet⁷.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, per enhet, andel (%), Kolada

Egen regi i Sundsvall	2019
Bergsåkers skola	78,4
Hagaskolan	69,2
Höglundaskolan	84,5
Lidens skola	... ⁵
Matfors skola	85,6
Nivrenaskolan	68,5
Stöde skola	82,5
Sundsvalls Montessoriskola	... ⁶
Vibackeskolans	74,4
Övrig regi i Sundsvall	2019
Heliås Lärocentrum AB	100
Internationella Engelska Skolan Sundsvall	95
Kunskapsakademin	95
Mimerskolan	95
Njurunda Friskola	100
Prolympia, Sundsvall	100

4 Skolverkets analyser visar att Sveriges skolor blivit mer uppdelade utifrån familjebakgrund. Socioekonomiska faktorer har också fått ökad betygsbetygelse för elevresultaten.

5 Elevantalet är för lågt för att redovisas i den offentliga statistiken (egen uppgift från IST-analys: 95,8 procent).

6 Elevantalet är för lågt för att redovisas i den offentliga statistiken (egen uppgift från IST-analys: 95,0 procent).

7 Sundsvall: 83,5 procent, riket: 84,7 procent

Gymnasieexamen

Andelen elever på Sundsvalls gymnasium som tagit examen efter fyra år uppgick 2019 till 54 procent (samtliga program, inklusive Introduktionsprogrammet). För riket som helhet var denna andel 71 procent.

På Sundsvalls gymnasiums högskoleförberedande program var examensfrekvensen 74 procent fyra år efter att gymnasiestudierna inletts. På yrkesprogrammen var andelen 62 procent. Dessa siffror ligger lägre än riket.

Tabell 3: Andel (%) gymnasieelever som tagit examen efter fyra år, 2019 (Kolada, Skolverket)

	Sundsvalls gymnasium			Riket, kommunala	Riket, totalt
	2017	2018	2019	2019	2019
Totalt (inklusive IM)	59	59	54	70	71
Högskoleförberedande program	77	77	74	84	83
Yrkesprogram	66	64	62	77	76

Andelen elever på Sundsvalls gymnasium som tagit examen efter tre år. Bortsett från en nedgång 2018 så har andelen gymnasieexamina på Sundsvalls gymnasium förblivit relativt oförändrat de senaste åren. Både det totala värdet (inklusive introduktionsprogrammet) och värdet för de nationella programmet (högskoleförberedande program och yrkesprogram, ej introduktionsprogrammet) ligger lägre än motsvarande värden för riket som helhet.

Utvecklingsarbete mot nämndens mål 2019

En förvaltningsstudie av den genomförda undervisningstiden i matematik, svenska och engelska i årskurserna 7-9 (2018) har visat att en stor mängd ordinarie ämneslektionstid utgår, till följd av aktiviteter som inte kan definieras som undervisning. För att säkerställa att den garanterade undervisningstid som timplanen stipulerar också genomförs, inledde förvaltningen för ett drygt år sedan ett arbete kring rutiner för schemaläggning och uppföljning av undervisningstid på enhetsnivå. MRP-målet 2019 om att undervisningstiden i samtliga ämnen ska uppgå till den garanterade kan emellertid inte sägas vara uppfyllt. Tillgänglig statistik visar i nuläget inte någon ökning av den genomförda undervisningstiden. Det pågår ett utvecklingsarbete med verktyg för att den genomförda undervisningstiden, ställd

i relation till schemalagd tid enligt gällande timplan, ska kunna följas upp kontinuerligt på enhets- och klassnivå.

Ett annat mål i MRP 2019 handlade om ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå. Nya riktlinjer för kvalitetsarbetet presenterades under barn- och utbildningsnämndens oktobermöte, men utvecklingsbehovet kvarstår. Dels behöver dokumentationen av kvalitetsarbetet förbättras, dels måste kopplingen mellan kommunfullmäktiges mål, nämndens verksamhetsplan och enheternas kvalitetsarbete bli tydligare.

Arbetet med den garanterade undervisningstiden och utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet bedöms vara viktiga arbetsområden för att nå kommunfullmäktiges mål. Dessa arbetsområden följer därför med in i barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2020.

Arbetet mot de mål i MRP 2019 som handlade om ett utökat samarbete mellan BoU och socialtjänsten, samt mellan Sundsvalls gymnasium och vuxenutbildningen, har fortgått enligt plan. Barn- och utbildningsförvaltningen och socialtjänsten har flera pågående samarbeten. Till dem hör FÖS (Förstärkt föräldrastöd för ökad närvaro), projektet IM Possible, som syftar till att öka skolnärvaron bland eleverna på gymnasiet introduktionsprogram, Skolfam, som stöder familjehemsplacerade barns skolgång, och ITID – tidigt stöd i förskolan.

Likvärdigheten mellan kommunens egna skol- och förskoleenheter har troligen inte förändrats på något avgörande sätt under 2019.

Nämndens mål- och resursplaner har historiskt sett haft en förhållandevis svag ställning inom förvaltningen och endast påverkat verksamheternas utvecklingsarbete i begränsad omfattning. Planerna har därmed inte heller alltid fått avsedd styrande effekt. Meningen är att den nya styrmodellens nämnds-VP ska få ett ökat inflytande över förvaltningens arbete.

Det fokus på lärandeuppdraget som formulerades i samband med organisationsförändringen i februari 2017 ligger fast. Nämnd och förvaltningsledning känner

tilltro till skolledarnas förmåga att leda den pedagogiska utvecklingen och utvärdera kvaliteten i sina verksamheter. Alla rektorer upprättar ledarplaner som konkretiserar mål och ledarhandlingar, utifrån analyser av förutsättningar, genomförande och resultat. Verksamhetscheferna följer upp rektorernas ledarplaner och effekterna av de överenskommelser som rektorerna upprättar med lärararbetslagen. Det är nämndens och förvaltningsledningens övertygelse att ett fortsatt gott arbete på den inslagna vägen kommer att leda till ökad måluppfyllelse i Sundsvalls kommunala skolor och förskolor⁸.

8 Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan 2020.

SO-läraren Helena Amrén vill öppna världen för barnen på Matfors skola. Därför utbildade hon sig till skolambassadör för EU. Här omgiven av de entusiastiska åttondeklassarna Melker Nordvall Hamrin, Efraim Wiksten, Wilma Åkebring, Ivar Öberg, Majalisa Turesson, Tova Biberg och Jonathan de la Rosée.

Ekonomisk analys - Barn- och utbildningsnämnden redovisar underskott

Verksamheternas nettokostnad per nämnd, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Förskola	-577,0	-598,7	-573,4	-21,8
Grundskola	-1 189,7	-1 272,8	-1 213,8	-83,1
Gymnasieskola	-387,7	-424,6	-377,3	-36,9
Kulturverksamhet	-29,3	-28,4	-26,8	0,9
Administration och övrigt	-120,0	-101,2	-97,9	18,8
Politisk verksamhet	-2,0	-1,8	-1,0	0,2
Barn- och utbildningsnämnd	-2 305,6	-2 427,5	-2 290,3	-121,9

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 121,9 miljoner kronor jämfört med budget. Den största enskilda förklaringsposten till underskottet är en kostnad på 36 miljoner som reserverats för kompensation till friskolor för underskottet inom kommunal skola (se förklaring nedan).

Personalkostnaderna överstiger budget med cirka 82 miljoner kronor. Nedbrutet per skolform visar att förskole- och grundskoleverksamheten har högre kostnader 2019 än 2018 med 2,6 respektive 1,8 procent. Kulturskolan har ökat sina personalkostnader med 2,1 procent. Övriga verksamheter har minskat sina personalkostnader mellan 2018 och 2019.

Verksamhetens intäkter överstiger budget med cirka 14 miljoner kronor. Det beror på högre interkommunal ersättning (elever från andra kommuner) och statsbidrag från olika statliga myndigheter. Dock är intäkterna cirka 11 miljoner kronor lägre än föregående år.

Verksamhetens övriga kostnader är drygt 53 miljoner kronor högre än i budget. Kostnadsposter som överstiger årets budget och därmed påverkar resultatet negativt är: kompensation till fristående enheter relaterat till 2018 års underskott -36 miljoner kronor, hyror och städ -9,2 miljoner kronor, interkommunal ersättning (skolpeng till andra kommuner) -7,8 miljoner kronor, kompensation till fristående gymnasieskolor för år 2011 -4,5 miljoner kronor samt interna tjänster IT, telefoni, servicecenter ekonomi/HR, måltider, friskvård högre kostnader med -10,1 miljoner kronor.

Kostnadsposter där man lyckats uppnå lägre kostnader än budget och därmed påverkat resultatet positivt är förbrukningsmaterial och

läromedel, +12 miljoner kronor och skolskjuts +2,7 miljoner kronor.

Förklaring, kompensation till enskilda huvudmän:

De kommunala verksamheterna har nyttjat mer ekonomiska resurser än beslutad skolpeng till enskilda huvudmän under år 2018. Enligt lag och regelverk skall bidrag till enskilda huvudmän grundas på de kommunala skolornas kostnader, lika villkor oavsett huvudman. Det innebär, för att efterleva regelverket kring skolpeng, lika villkor, har kostnad per elev och skolform räknats fram för 2018 med 2018 års resultat som grund. Utifrån denna beräkning har det reserverats 36 miljoner kronor för kompensation till enskilda huvudmän.

Beloppet är preliminärt.

Under 2019 har utbetalning gjorts till fristående gymnasieskolor för år 2011. Enligt dom i förvaltningsrätten skulle förvaltningen räkna om skolpeng för 2011 och med utgångspunkt i ny skolpeng gymnasiet 2011 kompensera berörda gymnasieskolor.

Att möta förändringar i efterfrågan av skolplatser

Grundskolans verksamhet har alltså en utmaning vad gäller elevantal och tapp till fristående skolor. Effekten är mindre dramatisk än 2018 men även under 2019 tappar kommunala skolorna 49 elever till fristående enheter. Inom förskoleverksamheten har antalet elever ökat hos kommunala enheter med 50 barn under 2019 till följd av demografiska effekter.

Avvikelser och åtgärder per verksamhet

Barn och utbildningsförvaltningen har under året genomfört ett antal organisatoriska förändringar, där de största besparingarna gjorts inom områdena BES (barn elevhälsa och stödteam), CFL (centrum för flerspråkigt lärande) och Medioteket. Den totala förväntade effekten år 2020 är en besparing på 21 miljoner kronor.

Utöver dessa åtgärder förväntas den förändrade skolstrukturen att bidra med en minskad kostnad i grundskolan om 14 miljoner kronor per år då den är fullt genomförd. Effekten 2020 förväntas bli en kostnadsreduktion om cirka 4 miljoner kronor. Förvaltningen har lagt en budget för 2020 som innebär en minskad förvaltningskostnad om 20 miljoner kronor, helårseffekten nästkommande år, 2021 är beräknad till 36 miljoner kronor.

Minskad personalstyrka

Barn- och Utbildningsförvaltningen har på grund av rådande ekonomiska läge minskat personalstyrkan. Detta arbete har påbörjats och kommer att fortsätta under 2020. Mellan åren 2018-2019 har antalet tillsvidareanställda minskat med 17 personer och antalet visstidsanställda med 29 personer.

Sjukfrånvaron sjunker

Barn- och utbildningsnämndens sjukfrånvaro har fortsatt en sjunkande trend och landar för 2019 på 6,2 procent jämfört med 7,0 procent föregående år. Glädjande nog så sjunker sjukfrånvaron inom samtliga kategorier vid ålders- och könsuppdelning i jämförelse med föregående år.

Arbete med kompetensförsörjning och test av digitala verktyg

Förskolans verksamhet står i fokus för nämndens kompetensförsörjningsarbete, men det innefattar även grundskola och gymnasium. Man arbetar inom ett antal olika prioriterade områden, allt från att etablera en rekryteringsgrupp bestående av rektorer, till att delta i arbetsmarknadsaktiviteter och traineearbete. Man har lämnat en intention till läns gemensamt arbete för att etablera en forsknings- och erfarenhetsbaserad introduktionsperiod för nyanställda lärare med förväntade effekter såsom minskad psykosocial stress och skolverksamhet som är mer stabil och mer attraktiv. Vidare så har man även startat arbete med en unik testpilot för att skapa en digital plattform för kompetensförsörjning. Tanken är att skapa ett mer modernt, resurssnålt och effektivt verktyg, i ett första steg omfattande barn och utbildningsnämnden och i nästa steg för hela Sundsvalls kommun. Därtill sker ett riktat arbete i kommungemensam samverkan med avsikt att öka tillgången på legitimerade förskollärare samt fortsatt utveckling av chefsintroduktionen.

S:t Olofsskolan tillsammans med en Skellefteåskola är först i Sverige med att använda den brittiska metoden Lekfullt skrivande – först läsa en text, sedan bygga med lego, sedan skriva.

Socialnämnden

Nämnden bedömer att av de 12 mål som är satta utifrån kommunfullmäktiges prioriterade områden samt nämndens egna mål bedöms att hälften kommer att nås 2019 och resterande bedöms kunna nås på sikt. Utfallet mot budget har försämrats mycket beroende på kostnadsökningar inom individ- och familjeomsorgen till följd av externa placeringar och ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Nämndens grunduppdrag och måluppfyllelse

I grunden är socialtjänstens arbete inriktat på att ge förutsättningar för en social hållbarhet i samhället vilket är ett av de tre områdena i tillväxtstrategin RIKARE. Människors behov och förutsättningar är i centrum inom den sociala hållbarheten. Det vill säga att alla människor, oavsett kön, ålder, socioekonomiskt och etnisk tillhörighet, ska ges samma möjligheter att ta del av det goda samhället och förverkliga sig själv. Detta gäller både om man bor i tätort och på landsbygd. Socialtjänstens uppdrag kan sammanfattas med att utifrån politiska mål och beslut, ekonomiska förutsättningar och lagstiftning skapa en rättssäker och effektiv verksamhet med brukarnas behov i centrum.

Så bidrar socialnämnden till målen för de prioriterade områdena

En likvärdig skola

1. *Andelen placerade barn och ungdomar som fullföljer sin skolgång ska öka.*

Målet är uppfyllt.

2. *Tydligare samverkan mellan barn- och ungdomsförvaltningen och socialtjänsten kring barn som berörs av båda förvaltningarnas verksamheter.*

Målet är inte uppfyllt, men bedömningen är att det kommer att uppfyllas senast 2021.

Målet "Andelen placerade barn och ungdomar som fullföljer sin skolgång ska öka" är uppfyllt. Målet angående familjehemsplacerade barn mäts via antalet barn i ålder 6-16 år inom Skolfam och de uppgick vid årets slut till 24 elever. Det fördelas på 15 pojkar och 9 flickor. Under vårterminen 2019 avslutades tre elever och under våren 2020 avslutas ännu två elever. Målnivån nås för 2019. Från och med oktober 2019 har

teamet en psykolog som arbetar 90 procent. Det innebär att man har kunnat ta in ytterligare elever. Teamet följer barnet genom hela grundskolan. Arbetsgången innehåller två kartläggningar av barnets förmåga som ligger till grund för efterföljande insatser som behövs för det aktuella barnet ska klara sin skolgång på bästa sätt. Dessutom sker regelbunden uppföljning med barn, familjehem, biologiska föräldrar och skola 1-2 gånger per termin (oftare vid behov). Skolfams samlade data nationellt visar att 8 av 10 placerade barn som har gått ur grundskolan med stöd av Skolfam har behörighet till gymnasiet.

Vad gäller målet "Tydligare samverkan mål med barn- och utbildningsförvaltningen kring barn" ingår IFO och barn och utbildning ingår i ett länsamarbete med fokus på tidiga samordnade insatser (TSI). Syftet är att hitta strukturer för att underlätta samverkan mellan de olika myndigheterna. Detta arbete har pågått under 2019 och fortsätter även under 2020.

Nämnden bedömer att målet kommer att uppfyllas senast 2021.

En trygg vård och omsorg

1. *Tryggheten hos människor som har stöd från socialnämndens vård och omsorg ska öka.*

Målet är uppfyllt.

2. *Delaktighet, inflytande och självständighet hos brukare ska öka.*

Målet är inte uppfyllt, men bedömningen är att det kommer att uppfyllas senast 2021.

3. *Andelen barn och ungdomar som befinner sig i socialt utanförskap ska minska.*

Målet är inte uppfyllt, men bedömningen är att det kommer att uppfyllas senast 2021.

4. *Andelen ungdomar som använder droger ska minska.*

Målet är inte uppfyllt, men bedömningen är att det kommer att uppfyllas senast 2021.

De mål som satts av kommunfullmäktige kring En trygg vård och omsorg år 2022 är redan uppnådda vad gäller brukarnöjdhet bland kvinnor och män. Sundsvalls kommun ligger redan idag över riksgenomsnittet både inom hemtjänsten och särskilt boende. Förvaltningen konstaterar att kvinnor inom särskilt boende är mer nöjd än männen. Den största förändringen har dock skett hos männen som numera är markant nöjdare jämfört med föregående år. (2019: 81 %, 2018: 70 %)

Inom hemtjänsten är män mer nöjda än kvinnor med den hjälp/stöd de får. När det gäller tryggheten ligger den på samma nivå jämfört med tidigare. Positivt är att Sundsvall ligger på en högre nivå än riket.

Vid uppföljning av införandet av den så kallade Skönsmomodellen kan förvaltningen konstatera att antal olika vikarier har minskat inom ett boende samt hemtjänstområdena vilket förbättrar kontinuiteten. När det gäller ett boende så har antalet vikarier ökat men detta beror på sjukskrivningar samt att personal bytt tjänst. Vad gäller antalet vikariepass så har de ökat. Vid dialog med verksamheterna så

framkommer att man har ändrat sitt arbetssätt med att ta in vikarier. En bedömning görs om en vikarie behövs en hel dag eller delar av en dag och det är det sistnämnda som har ökat. Särskilda arbetsprinciper har tagits fram för arbetet och det följs av dessa områden. Nominalvärdesintervjuer görs med varje ny brukare, det vill säga vad som är viktigt för brukaren i förhållande till den hjälp eller det stöd de får.

Vad gäller målet att *"Delaktighet, självständighet och inflytande ska öka hos brukarna"* så mäts det genom hur ofta brukare inom hemtjänst och särskilt boende besvärar av ensamhet och bedömningen är att målet kommer att nås på sikt. Inom särskilt boende noteras den största förändringen där andelen äldre som besvärar av ensamhet har minskat från 17 % år 2018 till 13 % år 2019. Den största skillnaden gäller män. Även här har det på totalen skett en förändring i positiv riktning de senaste åren. Nämnden bedömer att målet inte är uppfyllt men att det kommer att uppfyllas senast 2021.

Foto Therése Ny

Den brittiska metoden Lekfullt skrivande är uppskattad i S:t Olofsskolan. Metoden har utvecklats av några forskare i Cambridge som kunnat konstatera kan ge en skjuts framåt vad gäller skrivlust. Nils Bengtsson har byggt en spidosaurus.

Vad gäller hemtjänsten så ligger det på samma nivå som föregående år och det är ingen särskild skillnad mellan kvinnor och män. Däremot bör lyftas den positiva utveckling som skett där andelen låg på 19 % år 2015 till att år 2019 ligga på 12 %.

Vad gäller målet *"Andelen barn och ungdomar som befinner sig i socialt utanförskap ska minska"* så bedöms målet nås på sikt. Det som kan konstateras och som är positivt är att antalet barn under 18 år som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd ligger i genomsnitt under målnivån för 2019 och på en lägre nivå jämfört med 2018. Det finns en tydlig målsättning att barnfamiljer ska prioriteras inom försörjningsstöd.

När det gäller målet *"Andelen ungdomar som använder droger ska minska"* så bedöms att målet kommer att uppfyllas på sikt. Inom IFO arbetar man med olika former av hemmaplanlösningar. För att man ska lyckas minska placeringar vill man starta ett eget IHF team (intensivt hemmabaserat familjeterapiteam). Man har köpt in tre sådana insatser till tre familjer och det har gett fina resultat.

Ett Sundsvall som växer

1. *Människors möjlighet till självständighet och oberoende med egen försörjning ska öka.*

Målet är inte uppfyllt, men bedömningen är att det kommer att uppfyllas senast 2021.

2. *Antalet praktikplatser inom socialtjänsten ska öka.*

Målet är uppfyllt.

Nämnden bedömer att målet *"Människors möjlighet till självständighet och oberoende med egen försörjning ska öka"* kommer att uppnås på sikt 2021. Antalet hushåll som uppstår försörjningsstöd ligger i nivå med 2018 men klarar ej målnivån för 2019. Genomsnittet ligger på 1 160 hushåll jämfört med målet 1 100 hushåll. När det gäller utbetalt ekonomiskt bistånd så uppgick det till 113 miljoner kronor. En förklaring till att utbetalt ekonomiskt bistånd är högre trots att förvaltningen i genomsnitt har ungefär samma antal hushåll med försörjningsstöd samt ungefär samma antal barn i hushåll med ekonomiskt bistånd är att ersättningar som hushållen får från andra myndigheter har minskat.

När det gäller målet om att *"Antalet praktikplatser ska öka"* så kan förvaltningen se en årlig ökning av antalet praktikplatser under åren 2017-2019. Under 2019 har totalt 806 platser erbjudits och 585 har använts. Föregående år erbjöds 608 platser och användes 553 användes så både erbjudna och använda platser har ökat. Majoriteten av platserna finns inom äldreomsorgen. Nämnden bedömer att målet är uppfyllt.

En kommunorganisation i framkant

1. *Socialtjänsten ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att ha låg sjukfrånvaro.*

Målet är uppfyllt.

2. *Digitalisering möjliggör nya arbetssätt som underlättar medarbetarnas arbete.*

Målet är uppfyllt.

Målet att *"Socialtjänsten är ett föredöme som arbetsgivare genom att ha låg sjukfrånvaro"* kommer att nås. Förvaltningen har sänkt sjukfrånvaron från 9,4 % i januari till 6,21 % i december och detta ligger under målnivån för 2019 på 8 %. Det är främst korttidssjukfrånvaron som minskat.

Alla chefer har fått personliga besök av en HR-konsult med syfte att få stöd i sina sjukfrånvaroärenden. Detta kommer att fortlöpa under 2020 med besök hos de chefer som har en sjukfrånvaro i sin personalgrupp omfattande 5,5 % eller mer.

Målet att *"Digitalisering möjliggör nya arbetssätt som underlättar medarbetarnas arbete"* kommer att uppnås. Förvaltningen har startat upp flertalet digitaliseringsprojekt där välfärdsteknik av olika slag testas av medarbetare och brukare. Uppföljningar av test av trygghetskamera och läkemedelsautomat har redovisats till nämnden och beslut finns om att implementera detta i hela verksamheten. Testen har upplevts som positivt av personalen och brukare.

Ekonomisk analys

Verksamheternas nettokostnad mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget- avvikelse
Äldreomsorg	-1 172,7	-1 234,8	-1 155,2	-62,1
Omsorg om funktionshindrade	-538,8	-583,8	-559,4	-45,1
Individ- och familjeomsorg	-327,7	-434,8	-388,8	-107,1
Flyktingmottagande	0,0	-5,2	-11,6	-5,2
Administration och övrigt	-96,1	-88,7	-85,6	7,5
Politisk verksamhet	-2,8	-2,8	-2,6	0,1
Socialnämnd	-2 138,2	-2 350,0	-2 203,1	-211,9

Resultat 2019

Socialnämnden redovisar för år 2019 ett negativt resultat om 211,9 miljoner kronor, vilket är en resultatförsämring med 57,8 miljoner kronor jämfört med föregående år. Några faktorer som har påverkat resultatet negativt är:

- Fortsatt högt inflöde främst gällande individ- och familjeomsorgen inklusive socialpsykiatri och därmed ökade placeringskostnader samt kostnader för ekonomiskt bistånd.
- Sänkt statsbidrag till ökad bemanning inom äldreomsorgen med netto 15 miljoner kronor.
- Fortsatt fler brukare som är svårt sjuka och/eller det har en svår sjukdomsproblematik vilket innebär att det krävs mer personalresurser.
- Fortsatta svårigheter att hantera behovet av antalet personal i schemalagningen kontra antalet heltidstjänster för vård- och omsorgspersonal inom befintliga bemaningstal och budget.
- Merkostnader samt begränsade resurser i omställningsarbetet med åtgärder i och med pågående projekt som implementering av nytt verksamhetssystem och ny organisation.

Det största underskottet mot budget finns inom individ- och familjeomsorgen främst till följd av kostnadsökningar för externa placeringar och ekonomiskt bistånd.

Socialnämnden redovisar även positiva effekter till följd av åtgärdsplanen för 2019. Dessa uppgår till 25,9 miljoner kronor och fördelar sig på verksamheterna/aktiviteterna:

- LSS-boenden i egen regi
6,0 miljoner kronor
- Personlig assistans i egen regi
2,5 miljoner kronor
- Hemtjänst i egen regi.
10,0 miljoner kronor
- Utskrivningsklara och externa platser inom äldreomsorgen
1,0 miljoner kronor
- Flyktingverksamhet
6,4 miljoner kronor

Kommunstyrelsen beslutade i maj att uppmana samtliga nämnder att senast i juni fatta beslut om att skjuta fram eller avstå planerade åtgärder och verksamheter vad gäller såväl drift som investering för att bidra till ett starkt ekonomiskt resultat för kommunen som helhet under 2019. Socialnämnden hade redan i februari beslutat om sådana åtgärder. Den ekonomiska effekten av detta uppgår till 10,4 miljoner kronor.

Utmaningar och möjligheter framåt

Ny organisation

Det i särklass största arbetet som pågår inom nämndens verksamhet är den beslutade omorganisationen. Socialnämnden blir vård och omsorgsnämnden. En ny nämnd, individ och arbetsmarknadsnämnden bildas från 2020, med bland annat ansvar för individ- och familjeomsorgen. Mycket kvarstår vad gäller omorganisationen och det arbetet kommer att fortsätta under 2020.

Nya arbetsmodeller

Inom Vård och omsorg har fokus under året varit att fortsätta arbeta med genomförandepaner och utbildning av dokumentationscoacher. Inom verksamheten pågår flertalet tester av välfärdsteknik och en uppföljning har gjorts av trygghetskameror och läkemedelsautomater med gott resultat. Nämnden har beslutat att införa detta i hela verksamheten.

Vård och omsorg har under året arbetat aktivt med att minska ensamhet, öka stimulans, glädje och delaktighet i dagliga livet för sina brukare. Kontakt har etablerats med Studieförbundet NBV och ett projekt har startat, ”Kultur för äldre”. Under hösten fram till och med januari 2020 håller NBV anpassade studiecirklar för brukare med demens på äldreboenden. Två cirkelledare har gruppaktiviteter med inriktning på demens. Syftet är att brukarna får en positiv aktivitet och gemenskap med kultur som grund. Projektet siktar på en fortsättning år 2020.

Hälso- och sjukvård

Inom hälso- och sjukvård har man arbetat utifrån fyra fokusområden: Samverkan med regionen för en Nära vård, Vårdprevention, Demensvårdsutvecklingen och ARUBA (Attrahera, rekrytera, utveckla, behålla, avveckla).

Samverkan med regionen för att tillsammans bidra till en nära vård. Den enskilde ska inte påverkas av administrativa eller organisatoriska gränser. En god dialog pågår med samarbetspartners för gemensamma målsättningar inom primärvård och specialistvård.

Att undvika slutenvård bedömer nämnden vara en av dem främsta framgångsfaktorerna för såväl den sjuke som för medborgare och kommunens ekonomi. Proaktiva samordnade

planeringar för att förebygga behov av slutenvård, stärka individers möjligheter till egenvård och förskjuta behov av särskilt boende. Det proaktiva arbetet, om det faller väl ut, förväntas bidra till färre betalansvarsdagar på sjukhuset, mindre behov av korttidsvård, möjligheter att bo kvar i ordinärt boende längre – och därmed skjuta upp behovet av särskilt boende 1 år framåt. Arbetet med flöden vid inflyttning och utflyttning från särskilt boende samt att säkerställa att korttidsvård endast avser personer som är i behov av det är av stor betydelse för måluppfyllelse. En utredning med förslag till åtgärder finns utarbetad. Utredningen innefattar också en lösning för 10 anhörigstödplatser.

Under året har också utretts samverkan med primärvård och hur väl överenskommelsen om läkarmedverkan är fungerande. Analys och resultat av det arbetet finns i särskild rapport och beskrivs närmare i en patientsäkerhetsberättelse.

Individ- och familjeomsorg

Inom IFO har man på grund av det fortsatt höga inflödet som pågått i flera år även detta år pressat sina resurser och tvingas till prioriteringar. Exempel är att serviceinsatser (där föräldrar själv kan få hjälp utan biståndsbeslut) fått stå tillbaka till förmån för biståndsbeslutade insatser. Glädjande nog har man lyckats rekrytera behandlingspersonal vilket innebär att man för närvarande i princip har personal på alla tjänster. En utbildningssatsning har också påbörjats för att både höja kompetensen men även för att få en gemensam grund för personal inom IFO. Som ett led i detta arbete utvecklades under året en programförklaring inom barn, unga och familj. Programförklaring syftar till att skapa både en gemensam värdegrund och gemensamma teoretiska utgångspunkter för det sociala arbetet. Arbetet med programförklaringar inleddes även inom verksamheterna inom vuxen och det kommer att fortsätta under 2020.

Ett stort fokus under 2019 har varit att förändra och utveckla det sociala arbetet som ingår i omorganisationen med nya nämnder. Ett flertal uppdrag har påbörjats under 2019, bland annat ett arbete med att indela ett flertal verksamheter inom individ- och familjeomsorgen i geografiska team. Ett annat stort arbete är att utveckla alternativ till placeringar, detta gäller både för barn och unga och för vuxna. Under året tillsattes även en placeringskoordinator med uppdraget att bistå socialsekreterare

och enhetschefer i kontakten med externa HVB hem. I uppdraget ingick att minska kostnaderna för placeringarna. Arbetet har varit mycket framgångsrikt och vid ett flertal placeringar har kostnaderna kunnat minskas med flera tusen kronor per dygn. Även uppsägningstider har placeringskoordinatören kunnat påverka vilket också lett till lägre kostnader. Placeringskoordinatören har även uppdraget att ta fram mer exakta uppgifter på vilka förändringar i socialtjänstens kostnader som arbetet lett till.

Stöd och omsorg

Antalet genomförandeplaner där brukarna varit delaktiga, har ökat avsevärt. I den undersökning som gjorts framkommer att det är fler personer jämfört med 2018 inom både gruppboende och daglig verksamhet som har en aktuell genomförandeplan, har varit delaktig vid framtagandet, samt har individuella mål satta i genomförandeplanen. Största ökningen har skett inom daglig verksamhet. Den tillförordnade tjänst som dokumentationsutvecklare som verksamheten haft under året har permanentats då den visar på många olika sätt både kvantitativt och kvalitativt ha betydelse för medarbetarna ute. Satsningen på rätten att kommunicera genom att verksamheten utvecklar sina kommunikativa miljöer har fortsatt under året.

Under 2018 påbörjades ett utvecklingsarbete där fokus var: "Hur kan vi på ett lättanvänt och tydligt sätt skapa bra kunskapsöverföring kring brukaren, vilket blir en trygghet för den enskilde och dess nätverk?" Tanken var att på ett systematiskt sätt via en levnadsberättelse höja brukarens livskvalitet. Arbetet har fortsatt och visat på goda resultat både hos brukare och personal. Levnadsberättelsen blir sedan ett underlag till genomförandeplanen.

I uppföljningen som gjorts framkom följande citat från anhörig och personal:

"Hen tyckte det här var jätteroligt och ville berätta mer, hen kom på saker när vi åt middag tillsammans som hen hade glömt att berätta. Jag blev glad!" Anhörig på gruppboend.

"Hela processen ger jättemycket som jag kan använda i det dagliga arbetet. Vi har nya saker att prata om" Personal.

Ett projekt som under året slutförts inom verksamheten är Terapihunden och dess uppdrag var att öka brukarens motivation, välbefinnande och hälsa. Slutrapporten var över förväntan med kvalitativa förbättringar för enskilda brukare. Tjänsten har inför 2020 permanentats i deltidsuppdrag inom tjänst som aktivitetshandledare.

Distriktssköterskan Jessica Hollsten snackar medicinrobot med Ingrid Hagberg på Solgårdens äldreboende i Indal.

Sundsvalls friluftsfestival är en årlig folkfest för stora och små med fokus på vinteraktiviteter utomhus.

Festivalen är ett bra exempel på ett av flera samverkansprojekt mellan kommunen och natur- och friluftsföreningarna i Sundsvall.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden gör ett positivt resultat för året och bedömer att man uppfyller sitt grunduppdrag. Kultur- och fritidsverksamhet finns tillgängliga för medborgarna i alla större kommundelar. Förvaltningen är en attraktiv arbetsplats med låg sjukfrånvaro.

Nämndens grunduppdrag, nulägesbeskrivning

Kultur och fritidsnämndens grunduppdrag är att erbjuda ett stort och varierat utbud av kultur- och fritidsmöjligheter. Syftet är att skapa livskvalitet för medborgarna och göra Sundsvall till en attraktiv kommun att bo i och besöka. Detta genom egen verksamhet inom områdena idrott, friluftsliv, fritid, kultur, museum och bibliotek samt genom bidrag till föreningar och studieförbund. Nämnden har i sitt grunduppdrag även kommunens operativa trygghetsarbete, arbetet med ungdomsdemokrati, konsument-, energi-, budget- och skuldrådgivning samt handläggning av lotteritillstånd.

Kultur och fritidsnämnden arbetar inom ett antal prioriterade områden och följer upp årets verksamhet utifrån dessa.

- **Utjämnning av sociala skillnader i levnadsvillkor.** Nämnden arbetar förebyggande mot flera målgrupper. Särskilt fokus har lagts på områdena Bredsand och Indal-Liden. I det bredare perspektivet har samtliga verksamheter inom förvaltningen identifierat aktiviteter som kan bidra till att utjämna sociala levnadsvillkor. Föreningsbyrån har under året fokuserat på att bli en mer utåtriktad enhet, som gör fler föreningsbesök och söker närmare samarbeten med såväl andra verksamheter i kommunen som externa parter, exempelvis Västernorrlands idrottsförbund. På fritidsgårdar har man utfört riktade aktiviteter och samarbeten med andra aktörer såsom polis, socialtjänst och skola.

”Sportoteket” implementeras i förvaltningens ordinarie verksamhet från och med 2020 och byter namn till ”Fritidsbanken”. I samband med det ges även möjligheten för fri utlåning av sport- och fritidsutrustningar för alla medborgare oavsett ålder. Det europeiska nätverket Innovation in Politics Awards, som har som syfte att ”identifiera och uppmärks-

samma det mest banbrytande politiska arbetet i Europa”, oavsett partitillhörighet, utsåg Sundsvallsprojektet till finalist i sin årliga prisutdelning 2019.

Inom biblioteksverksamheten har man utfört ett antal satsningar inom området digitalisering i form av exempelvis digitala workshops på Kulturmagasinet och Mobidig1 som är en mindre buss som innehåller en digital verkstad för att öka tillgängligheten utanför Kulturmagasinet.

- **Bidra till skolans måluppfyllelse,** exempel på genomförda aktiviteter är: samlingsutställning av elevverk på Sundsvalls museum, skolbio, ungdomsfullmäktige, samarbete för integration etc.
- **Förstärkning av Sundsvalls varumärke och utveckling av besöksnäring.** Ett stort antal aktiviteter har genomförts, för att nämna några: projektet Cirkuslyftet, konst i stadsutveckling vari man arbetar med utformning av gamla Navet, arbete på Norra Berget och Svartviks industriminnen. Utveckling av ledmarkeringar, översiktstavlor och hänvisningsskyltar för att öka kännedom om friluftsmöjligheter. Påbörjad satsning på terrängcykling i samarbete med Näringslivsbolaget. Fortsatt ökning av besökare på Himlabadet. Det är värt att nämna att Himlabadet för andra året i rad utsågs till vinnare av bästa äventyrsbad under 2019 enligt en kundundersökning som barnsemester.se anordnar.
- **Prioriterade områden Indal-Liden och Bredsand.** Kultur och fritidsnämnden ska enligt beslut i kommunstyrelsen vara samordnande för kommunens arbete med utjämnande av sociala skillnader. Arbetet med detta är i full gång. Inledningsvis har stort fokus lagts på att identifiera viktiga aktörer i området för det fortsatta arbetet samt att genomföra dialogträffar med boende i området. En särskild områdesplan för det fortsatta arbetet beslutades av nämnden i oktober.

1 Genom statligt projektstöd har den mobila verksamheten Mobidig startat under året.

- **Ökning av aktiviteter utanför centrala Sundsvall.** Förvaltningens alla verksamheter arbetar aktivt för att öka utbud och möjligheten till ett aktivt kultur- och fritidsliv i hela kommunen. Som exempel har Mobibblan genomfört en sommarturné till landsbygd och Mobidig har under hösten arbetat uppsökande mot olika målgrupper i alla åldrar.
- **Stöd till föreningar med prioritet barn, ungdomar och personer i utsatta miljöer.** Samarbete med organisationer såsom Västernorrlands idrottsförbund och Rädda barnen för att diskutera barn- och ungdomsperspektivet inom idrott.
- **Utveckling av lokaler och anläggningar.** Två nya spontanaktivitetsplatser är anlagda och invigda under året, varav en i Granloholm och en i Bredsand. Utvecklingsplaner för Nacksta bibliotek och fritidsgård fortgår. Vidare har idén om ett ”Ungdomens hus” utretts och ett förslag är framtaget.
- **Ökade möjligheter för äldre att ta del av utbud.** Exempelvis hälsofrämjande insatser för äldre, inventering av behov på äldreboenden av bokdepositioner samt biovisningar specifikt riktade åt äldre.

- **Arbete för god miljö och minskad klimatpåverkan.** Genom energirådgivningen görs kontinuerligt insatser för att minska klimatpåverkan.

När målet att vara en attraktiv arbetsplats

Nämnden arbetar med en målsättning för att förvaltningen ska vara en attraktiv arbetsplats som är effektiv och rättssäker. Uppföljning av förvaltningen, produktionsapparaten eller verksamhetens ”inre liv”, ger en indikation på hur väl rustade medarbetarna är för att skapa värde för medborgarna utifrån uttalade och outtalade behov i enlighet med beslutad mål- och resursplan. Kultur- och fritidsförvaltningen har sammantaget bra utfallsnivåer över tid.

Sjukfrånvaron inom nämnden ligger på en bättre nivå än kommunen totalt sett, 4,5 procent jämfört med 6,5 procent beräknat på rullande 12 månader per november 2019. Även sett några år bakåt i tiden så skiljer sig förvaltningen positivt mot kommunen som helhet men avståndet minskar. Kvinnor är mer sjukskrivna än män där förhållandet är ungefär det dubbla mot män. Från och med 2020 kommer uppföljningen av sjukfrånvaron i verksamhetsplanen att särskilt belysa män och kvinnor eftersom skillnaderna är stora.

Ung och gammal möts på Lindgården när spelare i BBK Sundsvall ordnar rörliga aktiviteter på lördagarna. Kerstin Sundberg – boende på Lindgården – rullar bollen och har deltagit regelbundet.

Foto Mats Andersson

Ekonomisk analys - Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott

Kultur- och fritidsnämnden redovisar för året ett överskott på 7,8 miljoner kronor. Det är främst intäkter av utförda tjänster som utvecklats bättre än budgeterat. Förvaltningen genomför årligen driftsprojekt som finansieras med externa bidragsmedel. Eftersom projektansökningarna lämnas in efter årsbudgetens antagande uppstår avvikelser för såväl intäkter som kostnader.

Fritidsverksamheten visar ett positivt resultat jämfört med budget. Det nyligen upprustade sporthallsbadet har medfört ökat antal besökare och därmed högre intäkter.

Förvaltningen har uppfyllt kommunstyrelsebeslut om tillfällig restriktivitet avseende tjänstetillsättning efter vakanser samt deltagande på kurser/konferenser. Nämndens beslut i maj i att tidsmässigt skjuta på planerade utredningar för verksamhets- och lokalutveckling medför överskott på gemensamma administrationen. Detta har medfört en total besparing på 2,5 miljoner kronor.

Verksamheternas nettokostnad per nämnd, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Kulturverksamhet	-133,1	-133,5	-134,7	-0,3
Fritidsverksamhet	-206,6	-203,4	-197,6	3,1
Näringslivsverksamhet	0,5	0,6	0,6	0,1
Administration och övrigt	-25,0	-20,1	-23,7	4,9
Politisk verksamhet	-1,5	-1,5	-1,4	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	-365,6	-357,8	-356,7	7,8

Utmaningar och möjligheter framåt

Att möta förändrade behov och önskemål hos medborgarna

De utmaningar som verksamheten står inför är både interna och externa. Den övergripande utmaningen är förstås att minska kommunens samlade kostnader och fortfarande bibehålla kvalitet i verksamheten. De interna utmaningarna handlar om förvaltningens kapacitet, lokaler och stöd och samordning med kommunens övriga verksamheter. De externa utmaningarna bottnar till stor del i hur man möter samhällsutvecklingen, nya förändrade beteenden och förväntningar hos medborgarna.

Det gäller såklart effekterna av globalisering och digitalisering, men även polarisering av inkomster, hälsa och åsikter som påverkar verksamheten. De områden som lyftes fram inför 2019 är fortsatt de viktigaste områdena framåt och analysen kvarstår med vissa uppdateringar: Unga rör på sig i allt för liten utsträckning, Digitaliseringen – ständigt uppkopplad nya förväntningar, Sundsvalls attraktivitet – en förutsättning för att växa, Social hållbarhet – att finnas där man behövs, föreningslivets utmaningar, lokaler och anläggningar.

Samverkan och digitalisering

För att utföra grunduppdraget så krävs ständig utveckling av förbättrade arbetsätt i en föränderlig omvärld i syfte att öka nyttan för medborgarna. Det kan till exempel innebära fokus på att minska ledtider, vara lyhörd mot medborgarna för nya behov samt utveckla verksamheter mot outtalade behov. Nätverkande inom kommunen och nätverkande med andra kommuner som en del i omvärldsbevakningen är en framgångsfaktor. Ett verktyg för framgångsrikt utvecklingsarbete som stödjer ökad kvalitet, ökad tillgänglighet och kortare ledtider kan vara digitalisering som skapar förutsättningar att leverera service och tjänster på ett nytt sätt.

Nämnden för vuxenutbildning arbetsmarknad och integration

Nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration samverkar med övriga kommunkoncernen för att säkra kommunens framtida kompetensförsörjning. Många utbildas inom yrkesvux, till exempel inom vårdområdet och barn- och fritid. Antalet elever på yrkesutbildningar har ökat jämfört med föregående år. Arbetet inom nämndens alla verksamheter syftar till att stimulera till utbildning, arbete och social inkludering, vilket påverkar nyanlända att vilja stanna i kommunen.

Nämndens grunduppdrag och måluppfyllelse

Nämnden har sammanfattat uppdragen från staten och kommunen i en verksamhetsidé som speglar grunduppdraget:

- På förvaltningen för arbetsmarknad vuxenutbildning och integration skapar vi förutsättningar för lärande och arbete.

Under ett år deltar över 4000 Sundsvallsbor i förvaltningens insatser.

Deltagare i kommunens arbetsmarknadsåtgärder står mycket långt från arbetsmarknaden. Cirka 25 procent av deltagarna i arbetsmarknadsåtgärder har under året gått till arbete efter avslutad insats. I många fall är förvaltningens insats endast en del i individens planering mot jobb. Det kan också vara att utreda arbetsförmågan eller vara mer av en förberedande insats som inte direkt leder till jobb. Om inte insatsen leder till jobb fortsätter individen sin planering hos anvisande myndigheter såsom Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och socialtjänsten. Den stora utmaningen är att hitta arbetsplatser där deltagarna får utveckla yrkes- och språkfärdigheter. Särskilt stor utmaning är det att hitta kommunala arbetsplatser.

När det gäller yrkesutbildningar har förvaltningen ett mycket stort utbud och det är få avbrott och en hög andel godkända betyg. En hög andel går också vidare till jobb efter avslutad utbildning. När det gäller allmänna kurser på komvux så har förvaltningen ett stort utbud med en stor flexibilitet när det gäller studieform. Det är dock en hög andel avbrott och en hög andel ej godkända betyg. Andelen godkända av betygsatta är dock högre. Inom grundläggande komvux har det varit en positiv utveckling över tid och där har andelen godkända ökat. Under 2019 har resultaten varit något sämre. Nämndens bedömning är att kommunen inte avviker från andra kommuner i någon större utsträckning när det gäller resultaten på komvux.

Vad gäller nämndens tredje huvuduppgift att svara för kommunens del av flyktingmottagningen uppfyller man uppdraget. Huvuduppdraget handlar om att se till att anvisade flyktingar får bostad, erbjuda sfi samt samhällsorientering. Utöver detta ska vi erbjuda kompletterande etableringsinsatser såsom råd och stöd, språkvän etcetera. Vad det ska vara är inte reglerat i lag, utan det är upp till kommunerna att sätta ambitionsnivån.

Värdskap och öppenhet är framgångsfaktorer för det nya samarbetet mellan FAVI och Drakfastigheter för yrkeslärande inom lokalvård – där utbildning i yrkessvenska kombineras med att bygga upp kunskaper i själva yrket.

Foto Therése NY

Så bidrar nämnden för vuxen- utbildning arbetsmarknad och integration till målen för de prioriterade områdena

En likvärdig skola

Vi vill också se ett stärkt samarbete om yrkesprogrammen mellan gymnasieskolan och vuxenutbildningen.

Målet är inte uppfyllt. Vi är inne på färre program på gymnasieskolan än tidigare.

En trygg vård och omsorg

Alla kvinnor och män i Sundsvall som har behov erbjuds en äldreomsorg av hög kvalitet.

Målet är uppfyllt. Nämnden fortsätter att utveckla utbildningen i samarbete med vård och omsorgscollege samt verka för att bredda rekryteringen.

Ett Sundsvall som växer

Vuxenutbildningen skall vara anpassad så att eleverna klarar sin utbildning.

Målet är inte uppfyllt. Resultaten inom vuxen- utbildningen är stabila över tid, men för de allmänna kurserna är det på en låg nivå. Särskilt gäller det andelen avbrott.

Målet måste ses som ett långsiktigt mål. Inom ramen för omorganisationen pågår ett arbete för att öka elevernas resultat. Det handlar bland annat om hur det systematiska kvalitetsarbetet ska se ut.

Utvecklingen av yrkesutbildningar ska fortsätta.

Målet är uppfyllt. Antalet elever på yrkesut- bildningar har ökat jämfört med föregående år. Vuxenutbildningen kommer fortsätta erbjuda yrkesutbildningar samt yrkesutbildningar kombinerade med grundläggande svenska för invandrare och svenska som andraspråk.

Nämnden kommer att fortsätta söka och utveckla yrkeshögskoleutbildningar.

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska leda till att deltagarna närmar sig arbetsmarknaden.

Målet är uppfyllt. Hittills har vi bara mätt om deltagarna avslutar till arbete eller inte och där ser vi en förbättring i år. De mått som finns tyder på att en stor andel av övriga deltagare tar steg mot att närma sig arbetsmarknaden.

Vi måste dock utveckla registreringen av deltagarna för att kunna ta ut aktuella mått. I bedömningen av måluppfyllelsen tar vi också fasta på att deltagarna ska närma sig arbetsmarknaden, inte att de faktiskt får ett jobb.

Planerade insatser är: Utveckla tydligare arbetsmarknadsanknytning och yrkesinriktning för åtgärdsanställda och personer i arbets- träning, utveckla våra insatser så att de är språkutvecklande, erbjuda sommarjobb.

Vårt arbete syftar till att nyanlända väljer att stanna i kommunen

Målet är uppfyllt. Vårt arbete inom förvaltning- ens alla verksamheter syftar till att stimulera till utbildning, arbete och social inkludering, vilket påverkar nyanlända att vilja stanna i kommunen.

En kommunorganisation i framkant

Sundsvalls kommun bedriver ett systematiskt arbete inom arbetsmiljö, hälsa och jämställdhet samt mångfald som leder till minskad sjuk- frånvaro.

Målet är uppfyllt. Nämnden bedömer att man har en god tillämpning av lagar och avtal och ett utvecklat gott samarbete med fackliga organisationer. Nämnden bedriver ett systema- tiskt arbetsmiljöarbete på både övergripande nivå och på verksamhetsnivå. Nämnden arbetar utifrån förvaltningens kompetensutvecklings- plan där bland annat värdskap och målgruppsre- laterad kunskap finns med.

Vi är en god arbetsgivare som prioriterar utbildning och kompetensutveckling för våra anställda.

Målet kommer att uppnås. Planerade insatser har genomförts, men efter beslut i nämnden om restriktivitet utifrån kommunens ekonomiska situation så har kompetensutvecklingsinsatserna prioriterats ned under resten av året.

Sundsvalls kommun arbetar aktivt för att tillmötesgå kompetensförsörjningsbehovet.

Målet är uppfyllt. Nämnd och förvaltning samverkar med övriga kommunkoncernen för att säkra kommunens framtida kompetens- försörjning. Många utbildas inom yrkesvux, till exempel inom vårdområdet och barn- och fritid.

Ekonomisk analys

Verksamheternas nettokostnad mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Vuxenutbildning	-65,4	-70,2	-64,8	-4,8
Flyktigmottagande	-1,4	-1,2	-1,6	0,3
Arbetsmarknadsåtgärder	-50,2	-39,2	-45,7	11,0
Övrig kommungemensam vht	-9,1	-9,0	-10,6	0,1
Administration och övrigt	-27,9	-28,6	-25,6	-0,7
Politisk verksamhet	-1,3	-1,4	-1,4	-0,2
Nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration	-155,4	-149,7	-149,7	5,7

Resultat 2019

Nämnden redovisar ett överskott på 5,7 miljoner kronor för 2019. Avvikelseerna finns på verksamhetens intäkter, personalkostnader och verksamhetens övriga kostnader. Verksamhetens intäkter visar en minskning på 29,3 miljoner kronor mellan åren 2018 och 2019 och 17,4 miljoner kronor mindre i utfall 2019 mot budget 2019. Detta beror i huvudsak på att det är färre deltagare (åtgärdsanställda) inne i verksamheterna. 110 deltagare var budgeterat 2019 och utfallet blev cirka 60 helårsplatser. Avvikelsen på verksamhetens övriga kostnader mot budgeten visar en differens på 7 miljoner kronor som beror på mindre köp av gymnasiala yrkesvuxutbildningar och den allmänna restriktiviteten som kommunfullmäktige beslutade i maj för samtliga nämnder.

Arbetsmarknadsåtgärder

Den verksamhet som visar störst avvikelse mot budget (11 miljoner kronor) är arbetsmarknadsåtgärder. Betydligt färre anställningar har gjorts än vad som budgeterats. En viktig anledning till minskningen av åtgärdsanställningar är att förvaltningen har så få anställningsstöd att tillgå då Arbetsförmedlingen dragit ner på dessa programinsatser. Detta i kombination med att förvaltningen också möter en målgrupp med komplexa behov som behöver mycket stöd innan en anställning blir aktuell. En stor del av målgruppen på Arbetsmarknadstorget har varit personer som omfattas av extratjänster. När dessa anställningar inte kunde förlängas så har också ett stort antal ärenden avslutats under våren och sommaren 2019. När även möjligheten att göra anställningar med anställningsstödet introduktionsjobb avslutades under våren 2019 så reducerades möjligheterna

ytterligare. Även antalet deltagare hos arbetskonsulenterna har under en tid varit lågt vilket påverkat utflödet till anställningar. Vissa arenor är inte tillräckligt anpassade efter målgruppens behov. I vissa fall ställer krav på produktion till problem och gör att aktualiseringar till arenorna inte blir aktuellt för vissa deltagare som inte når upp till viss arbetsförmåga. Arbetsplatserna hos kommunen är inte tillräckligt anpassade efter målgruppens behov. För få handledare ute på vissa arbetsplatser, arenor/yrkesplattformar/insatser gör att man inte aktualiserar deltagare i behov av särskilt stöd dit.

Övrig kommungemensam verksamhet

Övrig kommungemensam verksamhet är utfallet 2019 1,6 miljoner kronor lägre än fjolårets utfall. Skillnaden beror på att verksamheten nationella minoriteter överfördes till kommunstyrelsen under 2019.

Administration och övrigt

Administration och övrigt har en avvikelse mot budget på 0,7 miljoner kronor och 3 miljoner kronor högre kostnader i jämförelse mot 2018. Upphandlingen av två nya verksamhetssystem har medfört både störningar i verksamheten och högre kostnader. För det elevadministrativa systemet vid vuxenutbildningen fick implementeringen av det upphandlade systemet avbrytas.

Flyktigmottagandet

Flyktigmottagandet finansieras via den schablonersättning kommunen erhåller för varje nyanländ flykting som bosätter sig i kommunen. Schablonen ska ersätta kommunen för kostnader

under de två första åren efter kommunplacering. 2019 har kommunen tagit emot 169 nyanlända, vilket är 129 färre än 2018. Inflödet av kommunmottagna nyanlända är mindre än de som varit bosatta mer än två år och som därmed inte genererar en ersättning till kommunen. Detta innebär mindre pengar till kommunen. Många av de nyanlända fortsätter dock att ha ett behov av insatser, såsom sfi, efter de två första åren. Förvaltningen får en sänkning på cirka 5 miljoner kronor 2020 i jämförelse mot 2019.

Vuxenutbildningar

Sundsvall har under 2019 tilldelats 27 miljoner kronor i statsbidrag för gymnasial yrkesvux, yrkesvux+Sfi, lärling, yrkesförare samt för utbildning inom hälso- och sjukvården. Tilldelningen av statsbidrag år 2019 är 3,5 miljoner kronor mer än 2018. Statsbidraget till gymnasial yrkesvux och yrkesvux+Sfi uppgår till 13,5 miljoner kronor av de 27 miljoner kronor förvaltningen fick i statsbidrag. För dessa två statsbidrag kräver staten att kommunen medfinansierar yrkesutbildningarna i samma nivå som statsbidraget. För de övriga 13,5 miljoner kronor behövs ingen medfinansiering. Det innebär att kommunen bidrar med 13,5 miljoner kronor i skattemedel för att sammanlagt få 27 miljoner kronor i statsbidrag. Detta gav förvaltningen möjlighet att bedriva yrkesutbildningar för drygt 40 miljoner kronor under 2019.

Nämnden nådde inte riktigt upp till målsättningen vad gäller yrkesutbildning utan kommer att återbetala sammanlagt 7 miljoner kronor av statsbidraget för yrkesförare och yrkesvux+Sfi. Yrkesutbildningarna bedrivs både i egen regi och i upphandlad regi. Den egna regin omsluter cirka 15 miljoner kronor och den köpta utbildningen lika mycket. Den externt köpta utbildningen uppgår till 10,5 miljoner kronor och köp av utbildning från ungdomsskolan till 4 miljoner kronor.

Beslut om särskild restriktivitet

Kommunstyrelsen beslutade i maj att uppmåna samtliga nämnder att senast i juni fatta beslut om att skjuta fram eller avstå planerade åtgärder och verksamheter vad gäller såväl drift som investering för att bidra till ett stärkt ekonomiskt resultat för kommunens om helhet under 2019. Nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration redovisar att resultatet förbättrats med 2,7 miljoner kronor till följd av dessa åtgärder. De största åtgärderna är ej tillsatta vakanser 1,7 miljoner kronor,

allmän återhållsamhet 0,5 miljoner kronor och konferenser, kurser, utbildningar 0,5 miljoner kronor.

Utmaningar och möjligheter framåt

Det närmaste året kommer verksamheten att påverkas av den omorganisation som genomförts, i och med att nämnden tillförts verksamheter inom individ- och familjeomsorgen. Den nya organisationen kommer att ge förutsättningar för en mer effektiv verksamhet, men det finns också farhågor att nya ekonomiska förutsättningar kommer påverka verksamheten negativt. På sikt kommer sannolikt konjunkturläget påverka efterfrågan på verksamheter som vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder. Nämndens stora utmaning är att de målgrupper nämnden arbetar med när det gäller arbetsmarknadsåtgärder står väldigt långt från arbetsmarknaden och kräver mycket stöd för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Många är också i behov av utbildning. Det är dock mycket lättare att komma in på en utbildning än att avsluta den med godkända betyg. Arbetsförmedlingen gör också bedömningen att trots alla insatser så kommer inte alla att kunna komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Här är frågan hur denna grupp ska sysselsättas och försörjas. Vad gäller arbetsmarknadsåtgärder har förvaltningen en längre tid lyft fram att det måste bli en angelägenhet för hela kommunen, till exempel vad gäller olika former av praktik. Nämnden klarar inte detta själv.

Arbetsmarknadsutredningen analyserar bland annat ansvaret för arbetsmarknadsåtgärder och finansieringen av dessa. Idag är det staten som har huvudansvaret. Statliga beslut kan komma att påverka kommunens roll och finansieringsmöjligheter. Idag är osäkerheten stor hur statens arbetsmarknadspolitik ska utformas. Något vi dock vet är att staten de senaste åren prioriterat utbildning som åtgärd mot arbetslöshet.

Nämnden har en stor del av verksamheten som är beroende av statsbidrag. Osäkerheterna kring statsbidragen gör det svårt att planera verksamheten. Den viktigaste kortsiktiga åtgärden för att ha en ekonomi i balans är att anpassa verksamheten till förväntade minskade flykting-schablonintäkter. Det gäller främst flyktingmottagningen, sfi och samhällsorienteringen. Långsiktigt handlar det om att anpassa verksamheten till de ramar som den nya individ- och arbetsmarknadsnämnden kommer att få.

Stefan Olsson, Hampus Berggren och Jesper Ljung Holm är tre av sammanlagt tolv planarkitekter på Stadsbyggnadskontoret.

- Jag kommer förhoppningsvis att kunna kolla på "mina" områden när de är bebyggda och känna mig stolt, säger Jesper, som är nyinflyttad från Hälsingland.

Stadsbyggnadsnämnden

Sundsvall befinner sig i den största utvecklingsfasen sedan 1960-talet, vilket under de senaste åren påverkat all verksamhet i stadsbyggnadsnämndens förvaltning. Sundsvall växer, och under de närmaste åren kommer det byggas för mångmiljardbelopp. Befolkningen i Sundsvall har de senaste åren ökat efter att ha stått stilla under många år och i december 2019 uppmättes befolkningen till 99 449 invånare. Vi skapar därför förutsättningar för att fler bostäder ska kunna byggas, såväl flerbostadshus som småhus-tomter. Vi gör det möjligt för nya verksamheter och företag att etablera sig i kommunen och vi förbättrar vår infrastruktur för en växande befolkning. Det i sin tur innebär att vi ger våra medborgare en modern, hållbar och attraktiv kommun med rätt förutsättningar för att fortsätta växa.

Nämndens grunduppdrag och måluppfyllelse

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för skötsel, planering och utveckling av den fysiska platsen Sundsvall.

Vad gäller avvikelser utifrån nämndens åtaganden i Mål och resursplan 2019-2020, samt grunduppdraget, har projekt "Hållplats stenstan" försenats och planerad byggstart är framskjuten till 2020 på grund av att ny upphandling och ansökan om stadsmiljöavtal ska genomföras. Genom ett ökat folkliv, tydligare trafikrum för trafikantgrupper, bättre belysning och bättre tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning kommer tryggheten förstärkas i området. "Hållplats Stenstan" är en viktig del för att ge förutsättningar för ökat hållbart resande.

Stora mängder snö i början av året samt halkbekämpning under senare delen av året gör att resultatet för vinterväghållningen blev -8,4 miljoner kronor. Detta påverkade också både grunduppdrag och förutsättningar för ett ökat hållbart resande. Stadsbyggnadsnämndens förvaltning genomför nu en översyn över rutiner för vinterväghållning och snöröjning för att se om det finns möjlighet till effektivisering och kostnadsbesparing.

Så bidrar stadsbyggnadsnämnden till målen för de prioriterade områdena

De sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna ska minska.

Stadsbyggnadsnämnden har tilldelats uppdraget att samordna och följa upp arbetet i Ljustadalen och Sundsbruk.

En arbetsgrupp har bildats på stadsbyggnadskontoret och en projektledare är tilldelad uppdraget. Insamling av underlag har påbörjats i Sundsbruk under sommaren och i Ljustadalen under hösten.

Arbetsgruppen har påbörjat en sammanställning av planerade insatser i området och har under hösten träffat lokala aktörer för att orientera sig i området och avgöra vilka samråd som är nödvändiga framöver. Bland annat representanter från Ljusta Aktivitetscentrum, trygghetsgruppen samt rektorer från Ljustadalens och Gångvikens skolor. I början av december genomfördes samråd i samband med skolråd för Ljustadalens och Gångvikens skolor med fokus på trafiksäkerhet. En processgrupp bestående av representanter från berörda förvaltningar träffas kontinuerligt och ger varandra stöd i arbetet, koordinering och kunskapshöjande insatser. Målet uppnås inte under 2019, men bedömningen är att det uppnås på sikt 2020-2022.

Ett Sundsvall som växer

Nyetableringar av företag ska öka både i stad och på landsbygd.

För att företagen ska bli fler och växa både i staden och på landsbygden pågår detaljplanearbete vid Fäbodsandsvägen Kubikenborg, Stockvik och Verkstaden 3 i Skönsberg.

För byggande av flerbostadshus finns detaljplaner antagna med byggrätt för cirka 2 500 lägenheter, bland annat vid Norra kajen, Haga-vägen, Njurundabommen, Kv Förrådet och Bosvedjan.

Arbete pågår med detaljplaner för bland annat Alliero, Katrinehill och Västland-Härsta.

Det finns byggrätt för småhus på och i; Alnö, Matfors, Kovland, Essvik.

Intresset för nya tomter är stort och asfalteringen av den nya lokalgatan i Kovland är klar och försäljningen av 19 tomter har startat. Dessutom startar nu arbetet i Ankarsvik Beteshagen där försäljning av 14 nya småhustomter för exploatörer, startar under 2020. För det gamla detaljplanerade villatomtsområdet i Essvik pågår projektering.

Detaljplanearbete pågår för Katrinehill, Sibirien, Västra Granloholm, Alnö – Nysäter, Alnö – Näset, Kv Trädgårdsmästaren väst på stan samt Nacksta 5:6.

Målet uppnås inte under 2019, men bedömningen är att det uppnås på sikt 2020-2022.

Ett hållbart Sundsvall

Sundsvalls kommun ska nå de nationella målen om begränsad klimatpåverkan genom att arbeta för ökad andel hållbart resande.

Målet är uppnått att utsläpp av koldioxid i enlighet med nationella målen 40 % lägre än 1990.

En kommunorganisation i framkant

Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro bland kvinnor och män ska som högst vara lika med riksgenomsnittet för den kommunala sektorn (6,8% 2018).

Målet uppnåddes 2019, stadsbyggnadsnämnden har i nuläget en sjukfrånvaro på 4,5%, varav kvinnor har 4,6% och män 4,3%.

Arbetet med att öka tillgängligheten och bidra till snabbare kontaktvägar har varit beroende av vissa nyckelrekryteringar, dels rekrytering av förvaltningschef, dels rekrytering av bygglovschef. Arbetet pågår inom verksamheten bygglov med att se över rutiner för inkommande frågor via mail och telefon samt införande av ett digitalt verktyg för registrering, (Q2). En informationsfolder är framtagen gällande bygglovsprocessen och delades ut på hem- och villamässan samt som ett riktat utskick till företagare.

Nämnden bedömer att målet uppnåddes 2019.

SUNDSVALL VÄXER.
Johan Lindstammer, kommunikatör från Stadsbyggnadskontoret på möte med nyfikna PRO-are.

Foto: Therése Ny

Ekonomisk analys

Verksamheternas nettokostnad per nämnd, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Bostadsanpassning	-11,2	-9,8	-10,7	1,4
Infrastruktur	-200,8	-202,0	-239,8	-1,2
Administration och övrigt	-13,5	-11,8	-11,6	1,7
Politisk verksamhet	-1,8	-1,6	-1,7	0,2
Stadsbyggnadsnämnd	-227,3	-225,2	-263,7	2,01

Resultat 2019

Stadsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 2,0 miljoner kronor för 2019, jämfört med -40,2 miljoner kronor 2018. Den stora skillnaden beror i huvudsak på den höga kostnaden för vinterväghållningen föregående år.

Bostadsanpassning är en verksamhet som varit underbudgeterad och som tidigare haft underskott i snitt på -1,2 miljoner kronor/år. För 2018 blev det ett överskott på 0,5 miljoner kronor vilket berodde på att nämnden inte hade några högre kostnadskrävande ärenden under året. Även för 2019 redovisas ett överskott på 1,4 miljoner kronor. Kostnaderna är svåra att påverka då åtgärderna är behovsstyrda och lagreglerade.

Infrastruktur innehåller medel för bygglov, planer, mark, skogen, vinterväghållning, parkering, belysning, underhållsåtgärder, samhällsbetalda resor och verksamhets-specifika IT-system. Årets resultat blev ett underskott på -1,2 miljoner kronor. Detta har under 2019 prognostiserats till ett underskott på -1,0 miljoner kronor med anledning av de åtgärder som beslutats för att stärka kommunens ekonomiska resultat. Intäkterna är till viss del konjunkturberoende och därmed finns en viss osäkerhet.

Övertagande av väg 562 har sedan tidigare senarelagts vad gäller drift och underhållsbehov och stadsbyggnadsnämnden återkommer med dessa behov inför arbete med kommande Mål- och resursplaner.

Administration och övrigt innehåller medel för ledning och stabsresurser och förvaltningsövergripande verktyg och processer. Årets resultat blev ett överskott på 1,7 miljoner kronor som bland annat beror på lägre personalkostnad och även återhållsamhet gällande utbildningar, representation mm.

I **Politisk verksamhet** ingår bland annat arvoden, förlorad arbetsförtjänst, utbildningar som är kopplat till stadsbyggnadsnämnden. Årets resultat visar ett överskott på 0,2 miljoner kronor. Kommunstyrelsen beslutade i maj att uppmana samtliga nämnder att senast i juni fatta beslut om att skjuta fram eller avstå planerade åtgärder och verksamheter vad gäller såväl drift som investering för att bidra till ett stärkt ekonomiskt resultat för kommunens om helhet under 2019. Stadsbyggnadsnämnden redovisar att nämndens resultat förbättrats med 13,6 miljoner kronor till följd av dessa åtgärder. De största åtgärderna är minskat underhåll av gator, gång och cykelvägar, samt att en rad exploateringsprojekt har avslutats som givit överskott.

Utmaningar och möjligheter framåt

Underhåll av vägar, broar, belysnings- och trafikanordningar. Av de 60 mil väg och 20 mil gång- och cykelväg som kommunen ansvarar för är cirka 85 % i acceptabel standard. För att upprätthålla säkra fysiska miljöer avseende den infrastruktur medborgarna rör sig på behövs tillkommande underhållsmedel på 9 miljoner kronor per år. Utöver vägar ska underhållsmedlen också räcka till underhåll av broar, gång och cykelunderfarter, belysningsanläggningar och trafikanordningar.

Överlämning från Trafikverket; väg 562, broparker med mera. Trafikverket har påbörjat överlämnande av vägar till kommunen med efter att den nya E4-sträckningen blivit klar. Väg 562 (före detta E4) byggs om av Trafikverket och ska överlämnas till kommunen, men detta blir aktuellt tidigast 2020. Trafikverket arbetar dessutom med

en genomgång i alla kommuner över vilka vägar som bör vara statliga och vilka som bör vara kommunala och detta är ännu inte klart. Stadsbyggnadsnämnden bedömer att det ökade drift- och underhållsbehovet kommer att uppgå till cirka 10 miljoner kronor per år.

Intäktsbortfall skogen. Under senare år har användningen av skogen i närheten av tätorterna, för fritids- och rekreationsändamål ökat; skidspår, vandringsstråk med mera. Detta har lett till ökade krav på hänsynstaganden för skogsbruket men även kraven på hänsynstagande i närheten av bostadsområden har ökat. Detta leder i sin tur till ökade kostnader och minskade intäkter för skogsbruket och därmed till väsentligt mindre nettointäkt per hektar för dessa områden. Denna utveckling har pågått en längre tid, men ökningstakten av hänsynstaganden har tilltagit. Avsättning av skogsmark till naturreservat har också bidragit till att den areal som kan ge ett ekonomiskt nettobidrag minskat. Det leder till att behovet av skattemedel ökar.

För andra året i rad anordnades 2019 Good Tech Hack i Sundsvall. Årets tema var "inkluderande digitalisering". Sundsvalls kommun var ett av de 22 lagen och vann priset för bästa koncept. Bra gjort Emelie Isolehto Beijer, Malin Heimer Nilsson, Susanna Fahlström, Hanna Lidbom och Linda Hedblom.

Foto: Therése Ny

Miljönämnden

Miljönämnden bedömer att man har klarat två av fyra uppsatta mål inom nämndens grunduppdrag. Främsta orsakerna till att inte samtliga mål uppnås är resursbrist och svårigheter att rekrytera rätt kompetens. Nämnden har ett ekonomiskt överskott för året, främst till följd av lägre personalkostnader än budgeterat. Det kvarstår utmaningar för nämnden att arbeta med att uppnå miljömålen för frisk luft och en giftfri miljö samt att utöka tillsynsverksamheten.

Nämndens grunduppdrag och målföljning

Miljönämnden arbetar för att Sundsvall ska bli en kommun med bra miljö och god folkhälsa. Nämnden ska dessutom arbeta för en samhällsplanering som förebygger skador på miljön och skyddar medborgarens hälsa. En viktig uppgift är att ha ansvar för

tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen och tobakslagen.

Måluppfyllelsen mäts genom att nämnden följer upp ett antal målindikatorer. För 2019 bedöms miljönämnden klara två av sina fyra mål vilka är illustrerade nedan. Vid utvärdering av olika målindikatorer så bedöms mål nummer två och tre att ha uppnåtts.

Det huvudsakliga skälet till att miljönämnden inte klarar samtliga mål är att miljökontoret bedöms sakna ett antal medarbetare med specifika kompetenser. Rekryteringar pågår men man bedömer att dessa inte är tillräckliga och det är generellt svårt att hitta rätt kompetens.

Ökat arbete med tillsyn och hälsorelaterade bostadsärenden

Tillsyn och remissarbete kopplat till ny infrastruktur har även under 2019 tagit mycket resurser i anspråk. Vindkraftsparkerna samt andra exploateringsärenden som kräver insatser kopplade till förorenade områden har tagit väsentligt mer tid i anspråk än planerat. Miljökontoret har påbörjat en översyn av masshantering inom tillsyn, ett område där man identifierat stor förbättringspotential ur ett hållbarhetsperspektiv och vilket kan underlätta framtida handläggning. Miljökontoret har endast i liten utsträckning hunnit med att arbeta med egeninitierat MIFO-arbete (förorenade områden) till följd av personalbrist. Däremot har miljökontoret prioriterat arbete med ansvarsutredningar så att stadsbyggnadskontoret kunnat lämna in bidragsansökningar för undersökningar och åtgärder av förorenade områden.

Hälsorelaterade bostadsärenden har ökat och tagit mer tid än planerat. Det är svårt att avgöra om bostäderna har blivit sämre eller om människor anmäler till miljönämnden i högre grad. Miljökontoret har arbetat med tillsyn för att säkerställa att människor inte ska riskera att bli sjuka när de badar på de olika anläggningar som finns i kommunen. Inom området finns mer att göra, resurserna sätter begränsningar. Hälsoskyddstillsyn är genomförd på alla planerade äldreboenden. Den nya tobakslagen har medfört en del arbete med information och samordning inom kommunen.

Svårigheter att rekrytera har lett till att miljökontoret har tvingats prioritera

bort egeninitierad tillsyn av enskilda kontoret har även medelskontroll av och anläggningar utan även

velitium aut magnis dent esciassent
eaquo eatia doluptatem aliquatios
ut qui blandae sequiae pereper
chitat omnis mincill uptatis Tae
nimporrym reperi optas dolenim ut
et ent quiae odipsam, cusda.

Miljömålen för frisk luft klaras inte i centrala Sundsvalls kommun

I april installerades ny partikelmätare för att mäta luftkvalitet på Bergsgatan. De preliminära mätresultaten tyder på att kommunen sannolikt inte skulle ha klarat miljökvalitetsnormen för partiklar 2019 om det hade funnits en mätserie för hela året. Miljömålen för luftkvalitet överskrids i likhet med tidigare år.

Arbetet med kemikalieplanen som ska bidra till giftfri miljö har inte påbörjats i önskvärd takt. Miljökontoret har inte tillräckliga personalresurser (svårighet att rekrytera) för att bedriva egeninitierad tillsyn på förorenade områden i den takt som borde ske. På nationell och regional nivå konstateras av den senaste miljömålsuppföljningen att varken Sverige eller länet kommer att nå målen.

Miljökontorets har bibehållet högt Nöjd kund-index och låg sjukfrånvaro

- Miljökontorets sjukfrånvaro har fortsatt att sjunka och är nu så låg som 3,5 procent, 3,8 procent för kvinnor och 2,6 procent för män vilket är lägre än riksnittet för den kommunala sektorn.
- Miljönämnden har ett index för Hållbart-Medarbetar-Engagemang på 72 vid den kommungemensamma som gjordes våren 2019 vilket är lägre än det kommungemensamma indexet på 77. Miljökontoret genomför även en egen enkätundersökning av arbetsmiljön som tyvärr har sämre resultat än tidigare. Sämre bemanning jämfört med plan utgör ett skäl. Åtgärder och undersökning för förbättrad arbetsmiljö pågår löpande enligt systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Miljökontorets nöjd-kund-index för företagare är fortsatt väldigt högt vilket är positivt kopplat till det nya näringslivspolitiska programmet som kommunfullmäktige har beslutat om.

Ekonomisk analys – Miljönämnden redovisar ett överskott

Miljökontoret redovisar ett överskott om 3,4 miljoner kronor. Främsta orsaken till det positiva resultatet är att personalkostnaden avviker positivt med 2,7 miljoner kronor. Orsakerna till detta är flera, otillsatta tjänster till följd av rekryteringssvårigheter, tjänstledigheter, tillsättning av tjänster fördröjdes, vab och sjukskrivningar. Miljökontoret erhöll 1,1 miljoner kronor

från tidigare års överskott för två tjänster med anknötning till Sundsvall växer. Övriga kostnader avviker något, mest på grund av att projektet Husklok/Digital coach inte blev av.

Intäkter för tillsyn, miljötillsyn och livsmedelskontroll visar en positiv avvikelse om totalt 1,4 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökad timdebitering där bland annat infrastrukturprojekt och vindkraftsprojekt bidrog med större belopp, och livsmedelskontrollens ökning bestod av mindre kundförluster och ökat antal livsmedelsobjekt.

Verksamheternas nettokostnad per nämnd, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Miljö och hälsoskydd	-18,3	-14,7	-15,4	3,6
Politisk verksamhet	-1,2	-1,5	-1,2	-0,2
Miljönämnd	-19,5	-16,1	-16,6	3,4

Utmaningar och möjligheter framåt

- **Grunduppdraget.** Miljökontoret har under 2019 gjort en behovsutredning och bedömer att det krävs mer resurser än i nuläget för att klara uppdraget. Det innebär att taxan behöver höjas eller att skattemedel måste tillskjutas i högre grad. Idag fullgör inte nämnden sitt uppdrag fullt ut vilket exempelvis visas genom länsstyrelsens kritik av miljökontorets otillräckliga tobakstillsyn. Under denna mandatperiod kommer länsstyrelsen att kontrollera hur miljönämnden klarar uppdraget med tillsyn enligt miljöbalken.
- **Sundsvall växer.** I takt med Sundsvalls tillväxt med nya bostäder, vägar och järnvägar ökar miljökontorets arbetsbelastning i motsvarande grad. Utbyggnad av vindkraft i kommunen kräver resurser från miljökontoret framöver, liksom de omfattande infrastrukturprojekten som övergår i byggfas.
- **Fairtrade City Sundsvall.** En annan utmaning är arbetet med Fairtrade City Sundsvall som samordnas av miljökontoret inom budgeterade kostnader.
- **Natur- och friluftsplänen,** översiktsplanen, grönytestrategin, mm innebär också att ansvar och arbete läggs på miljönämnden utan att resurser tillsätts.
- **Näthandeln** innebär att det dyker upp många olika livsmedel som kan innebära risker för hälsa och miljö. Spårbarhet, import från tredje land och så kallade nya livsmedel är områden där kontrollarbetet blir allt mer komplicerat.
- **Behov av uppdaterat verksamhets-system.** Miljökontoret har ett 20 år gammalt verksamhetssystem som ska upphandlas och bytas ut under 2020.

Uptatesciis et offic te reperum quatibusam, quatio. At aspelis rerferc ipsusae eum im aut fugianis exceped ionectio optatur, quat vella-temod estrum que nonseque doluptatem non eture di remquatio ditaqui officataie veles et mod quiditi qui dest, alit aligendi

Överförmyndarnämnden Mitt

Överförmyndarnämnden Mitt redovisar ett positivt resultat för 2019. Nämnden har som målsättning att utifrån tillsynsuppdraget vara tydliga i kommunikationen samt erbjuda effektiva kommunikationsvägar.

Nämndens grunduppdrag och måluppfyllelse

Överförmyndarnämnden Mitt är en gemensam nämnd för Sundsvall, Timrå, Ånge och Nordanstigs kommuner. Nämnden utövar tillsyn och kontroll över godmanskap, förvaltare och vissa förmyndarskapsärenden. Syftet med tillsynen är att värna om personer som inte själva kan tillvarata sina intressen. Nämnden har också en skyldighet att lämna statistik till länsstyrelsen, utreda tingsrättens ansökningar om ställföreträdarskap vid föreläggande, erbjuda utbildningar till ställföreträdare samt utreda behov av ställföreträdare och föreslå en lämplig person för uppdraget.

Nämndens fokus är att bidra till fullmäktiges mål i den utsträckning som tillämplig lagstiftning tillåter och kräver. I första hand avser detta att utöva tillsyn över ställföreträdare, för att förhindra en rättsförlust för de personer som har stöd av en ställföreträdare, samt stötta ställföreträdare i deras uppdrag att bevaka sina huvudmäns rättigheter genom information och utbildning.

Så bidrar Överförmyndarnämnden Mitt till målen för de prioriterade områdena

En likvärdig skola

Nämnden utser och utövar tillsyn över gode män för ensamkommande barn. Skickliga gode män kan vara avgörande för att bevaka och tillvarata barnens rättigheter och möjligheter inom utbildningssystemet. Nämndens specifika mål är att stötta gode männen, genom att erbjuda dem adekvat utbildning för att de ska kunna tillgodose sina huvudmäns behov.

Nämnden bedömer att målet för en likvärdig skola har uppnåtts 2019. Nämnden har inom sitt område verkat för att stötta gode män för ensamkommande barn genom att erbjuda utbildning.

Att känna vinden i ansiktet, komma ut i naturen, åka och handla. Under färden med undersköterskan Johanna Bryngelsson från Lindgården har Ulla-Britt Bergström kommit på ett passande namn till cykeln: Vrålåket.

Foto Therése Ny

En trygg vård och omsorg

Nämndens tillsyn och rekrytering av ställföreträdare kan vara avgörande för tryggheten för de personer som inte själva kan ta ansvar för sina rättigheter och skyldigheter. Nämnden avser att höja ambitionsnivån. Genom en effektiv rekrytering av ställföreträdare (gode män och förvaltare, särskild förordnade förmyndare och medförmyndare) kan nämnden korta väntetiden och på så sätt medverka till att skapa stabila skyddsnät. En kompetent ställföreträdare kan vara avgörande för att säkerställa att kommun-invånarna får den vård och omsorg de behöver och på så sätt medverka till tryggheten för den enskilde. Genom effektiv tillsyn kontrollerar nämnden hur ställföreträdare utför sitt uppdrag.

Nämnden har inte uppnått målet för *En trygg vård och omsorg* då nämndens rekryteringstid för ställföreträdare är i snitt längre än en månad. Det har inte varit möjligt att införa en digitaliserad grundutbildning för ställföreträdare under 2019 men en upphandling har påbörjats och e-utbildningen kan erbjudas under 2020. Nämnden har erbjudit alla ställföreträdare utbildningstillfällen i att upprätta en årsräkning och alla nya ställföreträdare har erbjudits ett utbildningstillfälle i hur de kan sköta sitt uppdrag. Under 2019 har nämnden även tagit fram en utbildningsfilm som är tillgänglig på kommunens hemsida.

Nämnden har granskat de årsräkningar som var inlämnade i tid och kompletta inom 7 månader. Av de sluträkningar som inkom under 2019 granskades 50 % inom 30 dagar. Snitttiden för granskning av sluträkningar 2019 var drygt 40 dagar.

Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas senast 2021.

Ett Sundsvall som växer

En kompetent ställföreträdare kan stötta och företräda den enskilde, och på så sätt öka den enskildes inflytande på samhället och öka delaktigheten. En ställföreträdare kan genom sitt stöd motivera och möjliggöra för den enskilde en meningsfull sysselsättning, exempelvis ett arbete.

Genom en effektiv rekryterings- och matchningsprocess av ställföreträdare kan nämnden bidra till fullmäktiges mål.

Nämndens mål för *Ett Sundsvall som växer* har inte uppnåtts för 2019. Rekryteringstiden för gode män och förvaltare är i snitt längre än en månad. Nämnden har under 2019 arbetat

med en kartläggning av nämndens arbete med rekrytering för att nämnden ska nå en mer effektiv rekrytering inför 2020-2022. På grund av den kartläggning som skett samt det planerade arbetet och överförmyndarkontoret förväntade bemanning år 2020 bedöms målet uppfyllas senast 2021.

En kommunorganisation i framkant

Nämnden har som mål att vara en aktiv och attraktiv arbetsgivare, att sjukfrånvaron ska vara låg och att organisationen ska vara jämställd. Det systematiska arbetsmiljöarbetet för att förebygga ohälsa ska vävas in i förvaltningens dagliga arbete. För att förvaltningen ska utgöra en välmående arbetsplats är det betydelsefullt att alla medarbetare beaktar att de är varandras arbetsmiljö och tillsammans strävar efter att skapa ett bra arbetsklimat. Genom att stärka och vidareutveckla det som fungerar bra i organisationen kan trivsel, utveckling och prestation stimuleras.

Strukturerade, kompetensbaserade och öppna rekryteringsprocesser är viktiga förutsättningar för jämställdhet och mångfald i en organisation. Rekryteringar till nämndens förvaltning ska ha sin utgångspunkt i behovsanalys och kravprofil, där nämnda perspektiv ska vara integrerade som en självklar del i rekryteringsprocessen.

Genom att erbjuda e-tjänster i redovisning och utbildning kan nämnden bidra till fullmäktiges mål.

Målen för en kommunorganisation i framkant har inte uppnåtts under 2019 på grund av att nämnden inte har kunnat erbjuda en digital utbildning för ställföreträdare. Målet bedöms uppfyllas senast 2021.

Överförmyndarnämndens förvaltning, Överförmyndarkontoret har totalt 16 anställda, varav 15 har en tillsvidare anställning och 1 har en visstidsanställning. Av de anställda är 2 män och 14 kvinnor. Medelåldern är 41 år.

Sjukfrånvaron har minskat under 2019. För perioden januari – december är sjukfrånvaron på 3,6 %. Riksnittet är 6,6 % och snittet för Sundsvalls kommun är 6,4 %.

Sedan mars 2019 finns en biträdande överförmyndarchef/jurist anställd på förvaltningen. Övriga tjänster har varit bemannade under 2019. I förvaltningens rekryteringsprocess finns en tydlig kravprofil. Förvaltningen använder sig av kommunens servicecenter i rekryteringsprocesser för att säkerställa att de är öppna, strukturerade och kompetensbaserade.

Ekonomisk analys

Verksamheternas nettokostnad, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Överförmyndarnämnden Mitt	-12,2	-11,8	-11,1	0,4

Resultat 2019

Resultatet för nämnden är 0,4 miljoner kronor.

Personalkostnaderna för nämnden har minskat de senaste åren. Det beror till stor del av mindre kostnader för ensamkommande barn samt att nämnden 2016-2017 arbetat ikapp med granskningen av räkningar. Även 2019 minskar personalkostnaderna. Till viss del kan det förklaras av vakans på överförmyndarkontoret och till viss del minskade kostnader för arvode till ställföreträdare.

Verksamhetens övriga kostnader är mindre 2019 än 2018. Under 2018 införskaffades bland annat IT-systemet e-wärna vilket påverkade kostnaderna 2018.

Nettokostnaderna för nämnden har i stort inte förändrats under de senaste åren. 2019 är kostnaderna något högre än 2018.

Nettokostnaderna för kontoret har ökat 2019 i förhållande till 2018. Kostnadsökningen ryms inom tilldelad ekonomisk ram. Personalkostnader är den stora kostnaden för kontoret.

Förvaltare och gode män har lägre kostnader 2018 än 2019. Kostnaderna för arvodet regleras i lag samt i nämndens arvodesprinciper. De ställföreträdare som har fullgjort sitt uppdrag har rätt att begära arvode. I cirka 50 % av de ärenden där ställföreträdaren begär arvode betalar huvudmannen själv sitt arvode. Nämndens kostnader för arvode är i de fall som kommunen betalar arvodet.

Utmaningar och möjligheter framåt

Under 2020 behöver nämnden fortsätta arbetet med utvecklingsfrågor och digitalisering. Digitalisering är en möjlighet för nämnden att göra ambitionshöjningar rörande handläggning av ärenden, men också rörande rekrytering och skapa goda förutsättningar för ställföreträdare att få den information de behöver i sitt uppdrag lättare.

En utmaning som nämnden har, liksom många andra överförmyndare i Sverige, är att säkerställa rekrytering av nya ställföreträdare. Behovet är stort att säkerställa att den som har behov av ställföreträdare får sitt behov tillgodosett genom bland annat att en ställföreträdare utses inom rimlig tid. Den fortsatta samhällsutvecklingen mot ökad öppenvård istället för slutenvård, innebär också att antalet ärenden där huvudmannens komplexa problembild gör det svårare att hitta ställföreträdare blir fler än tidigare. Den ökade medellivslängden innebär naturligt att ställföreträdarskapen pågår under längre tid. Under 2019 har nämnden arbetat med en förstudie för att på sikt kunna effektivisera rekryteringen av ställföreträdare. Under 2020 är det viktigt att nämnden arbetar vidare utifrån de lärdomar som framkom i förstudien.

Nämnden har arbetat med verksamheten och fått förstärkning, vilket innebär att det finns möjlighet att framgent arbeta mer proaktivt med utvecklingsfrågor, omvärldsbevakning, anpassning av rutiner till den allra senast rättsutvecklingen, teknisk utveckling av verksamheten, förfining av redan fungerande arbetssätt, frågor inom värdskap, kommunikation och information till omvärlden. Detta arbete är viktigt för att nämnden ska kunna säkerställa kompetensen och rättssäkerheten inom verksamheten.

Lantmäterinämnden

Under 2019 har lantmäterinämnden fullgjort grunduppdraget och arbetat effektivt, dock kvarstår en del för att önskad effektivitetsnivå ska vara uppnådd. Under året har förrättningsverksamheten haft fortsatt fokus på att korta ner handläggningstiderna för att bättre möta samhällets och sundsvallsbornas behov. Under 2018 stärktes bemanningen och detta tillsammans med övriga åtgärder som nämnden har jobbat med har fått genomslag på handläggningstiderna.

Nämnden har också på ett effektivt sätt jobbat med äldre ärenden. Flera lantmätare har under året enbart jobbat med dessa typer av ärenden och tack vare denna insats har vi avslutat våra äldsta ärenden. Att många äldre ärenden avslutas medför samtidigt att den genomsnittliga handläggningstiden blir lång. Jämfört med föregående år går utvecklingen i en positiv riktning då ärendebalansen sjunker och få äldre ärenden återfinns som aktiva hos myndigheten. Detta kommer innebära att effektivitetsmålet för kortare handläggningstider kommer att uppnås inom det närmsta året.

Nämndens grunduppdrag och måluppfyllelse

Lantmäterinämnden är huvudman för den kommunala lantmäterimyndigheten. Den ansvarar också för myndighetsuppgifter enligt plan- och bygglagen (PBL) med flera.

Lantmäterinämnden fullgör kommunens uppgifter inom områdena fastighetsbildning och fastighetsreglering samt verksamheter som hör till dessa områden nämnden utövar därigenom huvudmannaskapet för den kommunala lantmäterimyndigheten. Enligt fastighetsbildningslagen utgörs lantmäterimyndigheten av den enskilda lantmätaren som handlägger respektive förrättning.

Så bidrar lantmäterinämnden till målen för de prioriterade områdena

De sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna ska minska.

Lantmäterinämnden bidrar till målet i huvudprioriteringen genom att bistå övriga nämnder i deras arbete med att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna. Lantmäterinämnden bistår övriga nämnder vid behov. Arbete kommer pågå under 2020.

Ett Sundsvall som växer

Den kommunala lantmäterimyndigheten prioriterar avstyckningar som är avsedda för nybyggnation.

Målet kommer att uppnås under 2019. *Avstyckningar avsedda för nybyggnation har handlagts av myndigheten med en genomsnittlig handläggningstid om 13 veckor. Den kommunala lantmäterimyndighetens förrättningshandläggning är effektiv.*

Målet uppnås inte under 2019 men handläggningstiderna kommer att minska under 2020

En kommunorganisation i framkant

Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro bland kvinnor och män är som högst lika med riksgenomsnittet för den kommunala sektorn (6,8 % 2018).

Målet kommer att uppnås 2019, LMN har i nuläget en sjukfrånvaro på 1,6 %, varav kvinnor har 2,2 % och män 1,0 %.

Samtliga förvaltningar och helägda kommunala bolag har en upprättad plan för hur kommunen ska säkra kompetensförsörjningen.

Målet kommer att uppnås 2019. LMN har upprättat en intern rekryterings- och utvecklingsplan under 2018 som reviderats under 2019.

Ekonomisk analys

Verksamheternas nettokostnad, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budgetavvikelse
Lantmäterinämnden	-3,7	0,5	-0,9	4,3

Resultat 2019

Lantmäterinämnden redovisar ett överskott på 4,3 mkr för 2019. Detta beror på högre intäkter än budgeterat samt lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster.

Kommunstyrelsen beslutade i maj att uppmåna samtliga nämnder att senast i juni fatta beslut om att skjuta fram eller avstå planerade åtgärder/verksamheter vad gäller såväl drift som investering för att bidra till ett stärkt ekonomiskt resultat för kommunen som helhet under 2019. Nämnden har avvaktat med rekrytering av vakanta tjänster vilket bidragit till resultatet med 0,7 miljoner kronor.

Några utmaningar och fokusområden de närmaste åren

- Med en delvis intäktsfinansierad budget finns det alltid en viss grad av osäkerhet.
- Besparingar finns gällande effektivare inköp, effektivisering m.m. som i nuläget ligger centralt, men som ska fördelas till nämnderna från kommunstyrelsen, osäkerhet råder om storlek på dessa och hur det kommer påverka driftsbudgeten.
- Att inom befintliga ramar avsätta resurser för fortsatt arbete med kvalitetsförbättringar av fastighetsregistret med tillhörande karta. Detta arbete ingår i den kommunala lantmäterimyndighetens åtagande och är en förutsättning för att fortsatt arbete med digitaliseringen inom samhällsbyggnadsprocessen ska ge önskade effektiviseringar på sikt.
- Stora infrastrukturprojekt samtidigt som planer för bostäder och andra samhällsbyggnadsprojekt ska genomföras, medför extra arbete med olika typer av lantmäteriförrättningar.
- Statskontorets utredning, ”Delat ansvar för fastighetsbildning”, pekar på att informationen om den samlade fastighetsbildningen i Sverige inte är tillräcklig för att den ska kunna följas upp och styras på ett bra sätt. Som en följd av detta kan nya krav komma att ställas på lantmäterinämnden när det gäller organisation, budget, redovisning av statistik och nyckeltal.

Valnämnd

Valmyndigheten ansvarar för att genomföra allmänna val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige, samt till Europaparlamentet. Nämnden svarar också för att genomföra nationella eller kommunala folkomröstningar. Valnämndens uppgift är att genomföra valprocessen effektivt och korrekt så att varje kommuninvånare får förtroende för valprocessen och att valhemligheten garanteras i alla situationer.

Nämndens grunduppdrag och måluppföljning

Valnämnden genomförde 26 maj valet till Europaparlamentet. Valnämnden har tilldelats skattemedel med 3,3 miljoner kronor 2019,

varav 1,7 miljoner kronor är medel överförda från tidigare år. Valnämndens överskott i budget 2019 uppgår till 1,9 miljoner kronor.

Ekonomisk analys – ett positivt resultat

Verksamheternas nettokostnad, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budgetavvikelse
Valnämnden	-3,3	-1,4	-2,1	1,9

Valnämnden hade en budget på 3,3 miljoner kronor 2019, varav 1,7 miljoner kronor är medel överförda från tidigare år. Valnämndens överskott i budget 2019 uppgår till 1,9 miljoner kronor.

Personalkostnaderna, det vill säga arvoden till förtroendevalda har blivit lägre än budget, då det inte blev aktuellt med arbetsgrupper i Europaparlamentsvalet samt behovet av nämndssammanträden blev färre än tidigare beräkningar. Verksamhetens övriga kostnader, i huvudsak köp av tjänster, är också lägre än budget och en förklaring är att det endast var åtta månader mellan valen, de allmänna valen i september 2018 och valet till Europaparlamentet. Med en valkansliorganisation samt avtals-

partners som var väl insatta i valprocesserna och där arbetet med de ständiga förbättringarna för ett bra arbetsflöde givit resultat.

När budgeten fastställdes fanns ännu ingen lösning för hur valkansliet skulle hantera de nya lagkraven där bland annat insynsskydd för väljare blev ett krav. Flera kommuner ansåg att lagändringen medförde att antalet röstmottagare skulle ökas men detta bedömdes inte som nödvändigt i valet till Europaparlamentet då valkansliet fann andra lösningar som ansågs vara mer kostnadseffektiva. Det goda samarbetet med Drakfastigheter i arbetet med framtagande och bokning av vallokaler är även det en bidragande orsak till betydligt minskade kostnader.

Kommunrevisionen

Revisionens uppgift är att för kommunfullmäktiges räkning granska kommunens verksamhet och ekonomi. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom kommunstyrelsen och nämnderna är tillräcklig. Revisorerna granskar också, genom lekmannarevisorerna, verksamheten i de kommunägda företagen. Revisionen består av sju förtroendevalda revisorer.

Ekonomisk analys – ett mindre överskott

Verksamheternas nettokostnad, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018	Budget-avvikelse
Kommunrevision	-3,1	-3,0	-2,3	0,1

Årets resultat ger ett mindre överskott på 0,06 miljoner kronor. Kostnader för revisionsgranskningar som genomförts under 2019 men som inte fakturerats vid bokslutet, har kostnadsförts på 2019.

Revisionens granskningar 2019

Revisionen har granskat kommunstyrelsens och nämndernas ansvarsutövande, vilket årligen genomförs inom ramen för den grundläggande granskningen.

Fördjupade granskningar har bland annat gjorts inom områden som kris- och katastrofberedskap, användning av lärarresurser, attester resor, representation och arvoden, hantering av drivmedels- och kontokort, kommunens

ansvar som förvaltningsområde för nationella minoriteter, rutiner för placeringar i familjehem och HVB-hem, konsthantering, upphandling och avtalsefterlevnad, strategiskt underhåll av gator, vägar och fastigheter samt strategi och åtgärder för ekonomi i balans.

Vidare har revisorerna gjort en uppföljning av de tidigare gjorda granskningarna av kompetensförsörjning (2017) samt lokaluthyrning och lokalanvändning (2017).

Tillsammans med granskning av delårsrapport och årsredovisning är de grundläggande och fördjupade granskningarna underlag för den revisionsberättelse i vilken revisorerna uttalar sig om ansvarsfrihet för ledamöter i kommunens styrelse och nämnder.

BOLAGSUPPFÖLJNING	126
UPPFÖLJNING KOMMUNALFÖRBUND.....	134
UPPFÖLJNING ÖVRIGA BOLAG	135

BOLAGSUPPFÖLJNING

STADSBACKEN AB

För Stadsbackenkonscernen har en separat och mer utförligt årsredovisning framställts. Det som redovisas här är utdrag ur denna årsredovisning.

Koncernen

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall
108,6	135,7	131,2	132,1	27,1

Resultatet för koncernen uppgick till 135,7 miljoner kronor, vilket var 27,1 miljoner kronor högre än budgeterat. Främsta förklaringarna till avvikelsen var en resultatförbättring i Midlanda Flygplats (20,0 mnkr) samt Korsta Oljelager (6,6 mnkr). Midlanda erhöll ersättning från Trafikverket med 18,2 miljoner kronor avseende kompensation för flygskattens införande, vilket inte var budgeterat. Korsta Oljelager redovisade högre uthyrningsintäkter än budgeterat.

Moderbolaget Stadsbacken AB

Stadsbacken AB äger och förvaltar aktier i de flesta bolag som kommunen använder till sina verksamheter.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
24,5	56,0	33,2	41,0	31,5	2,3

Resultatet är 56,0 miljoner kronor vilket är 31,5 miljoner kronor bättre än budget. Främsta förklaringarna till resultatförbättringen mot budget var högre utdelning från Mitthem (19,8 mnkr), lägre kostnader för nedskrivning av dotterföretag (8,9 mnkr) tack vare bättre resultat i Midlanda som resulterade i en lägre nedskrivning (13,6 mnkr) och övervägde kostnaden för en nedskrivning av Näringslivsbolaget (4,7 mnkr) som inte var budgeterad. De finansiella kostnaderna var också lägre än budgeterat (2,0 mnkr). Lägre finansiella kostnader berodde på lägre borgensavgift då de två senast omsatta lånen togs upp som ett internt lån från Sundsvalls kommun (då någon borgen inte debiteras), lägre ränta än budgeterat vid omsättning av lån samt något senarelagt kapitaltillskott (och upplåning) för Logistikparken.

Sundsvall Logistikpark AB

Sundsvall Logistikpark leder och samordnar kommunkoncernen för att utveckla ett transportcentrum för hamn-järnväg-landsväg i området Tunadal-Korsta-Ortviken.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
-2,8	-2,7	-2,7	-4,0	0,1	3,1

Sundsvall Logistikpark redovisar ett resultat på -2,7 miljoner kronor vilket var i nivå med budget. Några större avvikande ekonomiska händelser inträffade inte under året.

Mitthem AB

Mitthem är ett bostadsbolag som äger och hyr ut bostäder med hyrerätt. De flesta av fastigheterna finns i Sundsvalls tätort.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
36,5	36,3	36,1	23,3	-0,2	-

Resultatet uppgår till 36,3 miljoner kronor för Mitthem. Exklusive nedskrivningar och återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar (-5,1 mnkr netto) var resultatet 41,4 miljoner kronor, vilket var 4,9 miljoner kronor över budget. Främsta förklaringen till resultatförbättringen exkl. nedskrivningar var högre hyresintäkter (4,9 mnkr).

Sundsvall Vatten AB

Sundsvall Vatten äger de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i Sundsvalls kommun. Drift och underhåll av anläggningarna utförs av MittSverigeVatten & Avfall på uppdrag av Sundsvall Vatten.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
-9,3	-14,9	-10,9	2,8	-5,6	-

Under 2019 har bolaget haft lägre intäkter jämfört med budget och det har gett ett negativt resultat på 14,9 miljoner kronor, vilket var 5,6 miljoner kronor lägre än budgeterat. Främsta orsaken är minskade volymintäkter från industrier. Budgeterad del av underskottet är en medveten undertaxering för att tidigare års överskott ska återföras till VA-kunderna. Överskott kan enbart användas i VA-verksamheten och kommer VA-kunderna till nytta genom bland annat särskilda satsningar för att säkra vattenförsörjningen långsiktigt.

Taxeintäkterna påverkas av lägre vattenförbrukning från huvudsakligen industrier och utfallet var 5,4 mnkr lägre än budget. Främsta orsaken var att inlämnad preliminär mätarställning från en större industrikund varit för hög. Det identifierades och korrigerades under senare delen av 2019, men innebär att även beslutad intäktsbudget för 2020 påverkas. Konsekvensanalys och åtgärdsplan för att hantera de minskade intäkterna har inletts, parallellt med att möjligheten till fjärravläsning utreds. On-line mätning, som det också kallas, skulle innebära att bolaget alltid har tillgång till aktuell förbrukningsdata och kan ställa säkrare prognoser. Värt att notera är att trots att nya kunder tillkommer varje år, så ökar inte intäkterna eftersom vattenförbrukningen per kund i samhället minskar.

Reko Sundsvall AB

Reko Sundsvall arbetar med kommunens avfallshantering och renhållning. Bolaget har uppdraget genom avtal att biträda kommunen vid fullgörande av uppgifter avseende avfallshantering och renhållning, enligt miljöbalkens bestämmelser samt gällande renhållningsordning och avfallsplan.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
-6,8	-1,7	0,0	0,0	5,1	-

Under året har bolaget haft lägre driftskostnader jämfört med budget och det har gett ett negativt resultat på 1,7 miljoner kronor (inklusive återföring av tidigare års överskott med 4,0 mnkr), vilket var 5,1 mnkr bättre än budgeterat. I budgeten ingick dock inte återföringen med 4,0 mnkr. Underskottet är en medveten undertaxering för att tidigare års överskott ska återföras till avfallskunderna.

Sundsvall Energi AB

Sundsvall Energi medverkar till att energiverksamheten i Sundsvall byggs ut och utvecklas för att uppnå goda energilösningar inom kommunen samt för att uppnå en miljövänlig och långsiktigt hållbar utveckling.

Koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
93,4	99,8	105,6	88,1	6,4	-

Resultatet för Sundsvalls Energi AB, koncernen, uppgick till 99,8 miljoner kronor vilket är 6,4 miljoner kronor högre än budget. Resultatförbättringar för Korsta Oljelager (6,6 mnkr), Sundsvall Elnät (5,5 mnkr) och ServaNet (2,3 mnkr) överträffade resultat tappet i moderbolaget (-5,2 mnkr).

Moderbolagets resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
46,2	41,0	48,7	52,2	-5,2	-

För moderbolaget redovisas ett resultat med 41,0 miljoner kronor, vilket innebar att bolaget levererade ett resultat som var 5,2 miljoner kronor lägre än budget. I resultatet ingick utdelning från Korsta Oljelager med 3,0 miljoner kronor, vilket inte ingick i budgeten. Justerat för utdelningen var resultatet 8,2 miljoner kronor sämre än budget. Året präglades av ett fåtal men dock kostsamma driftstörningar som påverkat det ekonomiska utfallet negativt. De sista månaderna på året har driften fungerat väsentligt bättre än budgeterat. Beslut under året att prioritera minskning av avfallsbränslelagret på Blåberget påverkade resultatet negativt.

Korsta Oljelager AB

Korsta Oljelager äger och driver oljeanläggningen i Korsta och lagrar oljeprodukter.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
1,0	7,6	6,2	-1,4	6,6	-

Bolaget redovisar ett resultat på 7,6 miljoner kronor, vilket var 6,6 miljoner kronor bättre än budget. Under året har det funnits externa hyresgäster i båda oljebergrummen vilket innebär att ägarna inte behövt betala några hyror. Nettoomsättningen 15 miljoner kronor steg under året och blev 4 miljoner kronor över budget.

Sundsvall Elnät AB

Sundsvall Elnät arbetar med att utveckla infrastrukturen i Sundsvall vad gäller nätanläggningar.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
31,5	37,1	35,2	35,8	5,5	-

Bolagets resultat är klart bättre än budgeterat. Större delen av resultatförbättringen mot budget härrör från ökade hyresintäkter från ServaNet för fibernätet.

ServaNet AB

Bolaget arbetar med bredband och utbyggnad av denna i de kommuner som äger bolaget. Sundsvall Elnät är största ägare med 65,9 procent av aktierna.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
2,8	5,1	5,5	2,5	2,3	-

Bolaget redovisar ett resultat på 5,1 miljoner kronor, vilket är 2,3 miljoner kronor bättre än budget. Det var främst de återkommande intäkterna som överträffade budgeten. Till viss del beroende på att fler anslutningar än väntat blev färdiga i slutet av 2018, vilket gav intäkter hela 2019 samt det faktum att de återkommande intäkterna påverkas av en förhöjd avgift från tjänsteleverantörer under de 24 första månaderna efter en nyanslutning. En prishöjning av nätavtalet och den mycket framgångsrika satsningen mot mindre flerfamiljshus har också burit frukt under 2019.

SKIFU AB

SKIFU arbetar för att främja utveckling och nyetablering i Sundsvall genom att förvärva, äga och förvalta fastigheter som är strategiskt viktiga för kommunen, och att avyttra sådana fastigheter med bästa möjliga resultat.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
22,1	24,6	21,2	27,1	2,5	-0,1

SKIFU redovisar ett utfall på 24,6 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor bättre än budget. Främsta förklaringen var lägre finansiella kostnader (3,0 mnkr). Både intäkter och kostnader var cirka 11 miljoner högre än budget vardera. Intäkter över budget beror till största del på att två fastigheter avyttrats senare än budgeterat, Laboratoriet 4 och Sjukhuset 2, hyresintäkter från förvärvad fastighet, Rosenborg 3 samt vidarefakturerade kostnader till hyresgäster. Kostnader över budget beror främst på ersättning till hyresgäster vid projekt, höjd fastighetsskatt, ökade IT-kostnader samt tillkommande investeringar.

Sundsvalls Hamn AB

Sundsvalls Hamn ansvarar för hamndrift och infrastruktur i Tunadalshamnen och är samordningsansvarig för skydd, säkerhet, miljö och arbetsmiljö i området.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
0,0	-0,5	-0,9	0,0	-0,5	-

I förhållande till budget hade bolaget högre intäkter med 2,6 miljoner kronor beroende på ökade intäkter för fartygshamnsavgifter, hyresintäkter samt bogserbåtsintäkter. Samtidigt var även kostnaderna högre än budget, med 3,3 miljoner kronor. Ökade kostnader har skett för bogserbåtsverksamheten via ökade underhålls- och reparationskostnader samt ökade avskrivningskostnader med anledning av inköp av en begagnad bogserbåt. Övriga kostnadsökningar var högre konsultkostnader.

Sundsvall Oljehamn AB

Sundsvall Oljehamn ansvarar för säkerhets- och miljöarbetet inom sitt verksamhetsområde samt samordnar i övrigt det övergripande säkerhets- och miljöarbete i oljehamnen på Vindskärsudde.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
4,6	5,3	5,9	5,2	0,7	-5,3

Resultatförbättringen berodde främst på lägre kostnader för underhåll av hamnanläggningen samt lägre konsultkostnader.

Näringslivsbolaget i Sundsvall AB

Näringslivsbolaget är ansvarigt för kommunens näringslivsservice och syftet är att på lång sikt stärka företagsklimatet genom att öka företagets konkurrenskraft och förnyelsen i näringslivet. Bolaget ansvarar även för turistbyråverksamheten och genomför Stadsbackens sponsring av elitidrott samt evenemang.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
-0,2	-4,7	-0,1	-0,1	-4,5	-

Bolagets totala kostnader uppgick till 8,8 miljoner kronor för att hantera turbulensen som följde av hanteringen av de så kallade visseblåsningar som inkom till Sundsvalls kommun. Därutöver tillkom ett betydande produktionsbortfall. Främsta förklaringen till att resultatet inte försämrades lika mycket som kostnaden om 8,8 miljoner kronor var att kostnaderna i övrigt minskade.

Stenstan Visitor Center/Turistbyrå, bolaget hade planerat och budgeterat för en rejäl ombyggnad och ett utvecklingsarbete. Det kunde inte genomföras under hösten 2019 som planerat på grund av turbulensen. Affärsutveckling för besöksnäringen kommer att genomföras under våren 2020 i stället för som budgeterat hösten 2019.

Flera personer har varit långtidssjukskrivna, och inte ersatts, vilket medförde inte bara ett stort produktionsbortfall utan också en betydande lägre kostnad.

För att täcka upp minusresultatet har Stadsbacken AB beslutat om ett villkorat aktieägartillskott om 8,5 miljoner kronor.

Midlanda Fastigheter AB

Midlanda Fastigheter förvaltar byggnader och mark som hyrs ut till det helägda dotterföretaget, Midlanda Flygplats AB. Bolaget ägs till 84 procent av Stadsbacken och resterande 16 procent av Timrå kommun.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
-16,2	0,4	-10,1	-0,7	16,6	-

Bolagets resultat för 2019 uppgick till 0,4 miljoner kronor, vilket var 16,6 miljoner kronor bättre jämfört med budget. Den positiva differensen berodde på att budgeterad nedskrivning av dotterbolag inte behövde genomföras. Detta då dotterbolaget erhöll ett kompensationsbidrag från Trafikverket om 18,2 miljoner kronor för tappade passagerarvolymerna kopplade till flygskatten.

Midlanda Flygplats AB

Midlanda Flygplats bedriver den operationella driften av flygplatsen.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall	Koncern- bidrag 2019
-16,2	3,8	-11,3	-1,8	20,0	-

Flygplatsens resultat uppgick till 3,8 miljoner kronor, vilket var 20,0 miljoner kronor bättre än budget. Främsta anledningen var att flygplatsen under 2019 erhöll ett kompensationsbidrag om 18,2 miljoner kronor för tappade passagerarvolymerna kopplade till flygskatten. Kompensationsbidraget som betalades ut av Trafikverket avsåg både år 2018 och 2019.

Under 2019 tappade flygplatsen 15 % av passagerarna jämfört med 2018, det största tappet ligger på inrikes passagerare med -17 %. Delvis beror de minskade passagerarvolymerna för inrikes på att flygplatsen inte hade någon trafik till Luleå, men framförallt var orsaken ett tapp på övriga inrikes destinationer. SAS drog ned på antalet rörelser jämfört med 2018 och BRA flyg trafikerade med mindre maskiner.

Medelpads Räddningstjänstförbund

2019 har varit ett mer normalt år för Medelpads räddningstjänst förbund (MRF) jämfört med 2018. Antalet utryckningar för året låg på en hög nivå sett ur ett flerårigt perspektiv men det förekom färre skogsbränder och andra större olyckor.

Medelpads Räddningstjänstförbund (MRF) är ett kommunalförbund som omfattar Sundsvall, Timrå och Ånge kommuner. Samverkan i förbundet ska göra det möjligt att under gemensam ledning samordna medlemskommunernas enskilda resurser inom området skydd mot olyckor.

MRF har en viktig roll i att utveckla samarbetet i länet mellan blåljusmyndigheter, kommuner, länsstyrelsen och regionen när det gäller trygghet och säkerhet samt krisberedskap och civilt försvar. Förbundet noterar att det allmänna säkerhetsläget har försämrats i Sverige och i omvärlden under de senaste åren. Det finns för närvarande inga tecken på snar förbättring. Kravet på en förstärkt krisberedskap och att börja bygga upp det civila försvaret igen är tydligt. Detta gör att kommunerna behöver satsa både på ett bra fysiskt skydd och informationssäkerhet, inkluderande IT-säkerhet.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall
0,0	0,6	1,2	1,2	0,6

Resultatet för 2019 uppgår till 0,6 miljoner kronor vilket är något bättre än budget.

Förbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning om ett resultat på minst två procent av medlemsbidraget, för 2019 cirka 2,3 miljoner kronor, sett ur ett treårsperspektiv, har inte uppnåtts vid årets slut. MRF har en långsiktig ekonomisk plan som sträcker sig fram till och med år 2023 och som är beslutad av direktionen. Enligt planen uppnås MRFs finansiella mål om ett resultat på två procent av medlemsbidraget från och med 2021.

Sjukfrånvaron inom förbundet har ökat något under året men ligger alltså på en låg nivå.

Medelpads Räddningstjänstförbund rapporterar att de under ett flertal år genomfört besparingar och effektiviseringar. Samtidigt ökar kraven på verksamheten. Man anser att den ekonomiska situationen är bekymmersam och skapar osäkerhet inför framtiden. Förutsättningarna för att kunna öka intäkterna ytterligare anses väldigt begränsade. MRF kommer under de närmaste månaderna att ta fram ett omfattande ekonomiskt underlag, med bland annat jämförelsematerial i förhållande till andra räddningstjänster och förmågebedömningar, för att med dessa som några av delarna ge ägarkommunerna alternativa förslag till vad som behöver göras för att verksamheten ska fungera på ett bra sätt även i framtiden.

Arbetet med projekt Pandora har fortsatt under perioden. Det handlar om att utveckla en samverkansmodell samt ett lokalsamarbete tillsammans med ägarkommuner och andra myndigheter. Det handlar också om behovet av nya lokaler för bland annat MRF i Sundsvall, Timrå och Liden. Förbundet anser nya lokaler vara en nödvändighet för organisationens vidareutveckling.

Scenkonst Västernorrland AB

Bolaget har under 2019 genomfört ett stort antal evenemang som överstiger bolagets målsättning. Sjukfrånvaron har stigit något jämfört med föregående år men den är fortfarande lägre än bolagets mål för året. Ekonomiska resultatet för året är något sämre än budget främst till följd av Scenkonstbiennalen.

Ändamålet med Scenkonst Västernorrland är att med allmännyttigt syfte och inom ramen för den kommunala kompetensen bedriva och organisera professionell verksamhet inom musik-, teater-, dans- och filmkonstområdet, genom att producera, förmedla, främja och utveckla verksamheten och annan därmed förenlig och närstående scenisk och kulturell verksamhet.

Region Västernorrland äger 60 procent och Sundsvalls kommun 40 procent av bolaget.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall
3,0	-29,9	1,4	-7,0	-32,9

Det något lägre resultatet jämfört med budget som bolaget visar beror främst på att bolaget genomförde Scenkonstbiennalen i maj. Den visar ett negativt resultat om 0,224 miljoner kronor, den totala budgeten för projektet var cirka 7 miljoner kronor. Övriga produktioner i bolaget har följt sin respektive budget.

Bolaget har under året arbetat med en rad olika uppsättningar inom verksamheterna dans, film, musik och teater. För att nämna några har Norrlands eget danskompani Norrdans haft två tydliga teman, samisk identitet och kommunikation. Norrdans har turnerat med flera olika föreställningar inom de fyra nordligaste länen. Film Västernorrland har totalt genomfört 328 aktiviteter för 6 899 publik/deltagare under året. Nordiska Kammarorkestern har under 2019 spelat 4 gratis-konserter i Kulturmagasinet, Sundsvall. Musikavdelningen har under 2019 genomfört sammanlagt 452 aktiviteter, varav 184 offentliga föreställningar, 106 skolföreställningar och 161 pedagogiska aktiviteter och workshops (varav 130 riktade till barn och utbildningsnämnden). Vidare så har musikavdelningen intensifierat sin närvaro i sociala medier. Teater Västernorrland har bland annat spelat familjeproduktionen Pelle Svanslös, repeterat och spelat musikalen Min vän fascisten samt under december påbörjat repetitionerna av familjeföreställningen Pinocchio som har premiär i februari 2020.

Scenkonstbiennalen som genomfördes under maj 2019 i Sundsvall och Härnösand arrangerades av Scensverige med Scenkonst Västernorrland som värd. Årets biennial, som presenterade 22 produktioner under 60 föreställningstillfällen och 138 seminariepunkter, lockade cirka 1 500 besökare till Sundsvall och Härnösand från 16 olika länder.

Scenkonst Västernorrland nådde under 2019 med sin samlade verksamhet en publik på 97 510 personer vilket ligger strax under bolagets mål, med 1 950 olika evenemang, vilket i aktivitetsantal är fler än bolagets målsättning. 67 % av aktiviteterna riktades till barn och unga.

Svenska Kommunförsäkrings AB

Svenska Kommun Försäkrings AB koordinerar och leder risk- och skadeförebyggandeansvaret för ett antal delägande kommuner där Sundsvalls kommun äger 26,9 procent av aktierna.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
46,8	7,1	5,0

SKFAB redovisar för 2019 ett totalt resultat före bokslutsdispositioner och skatt på 46,8 miljoner kronor.

Bolaget kommer att utbetala en återbäring som beräknas till 30% av resultatet före bokslutsdispositioner och skatt för de ägarkommuner som har ett överskott mellan inbetalda premier och utbetalda skador. För år 2020 uppgår den totala premieåterbäringen för alla delägare till 20 miljoner kronor, att jämföra med föregående års premieåterbäring om 3 miljoner kronor. Sundsvalls kommuns andel är beräknad till 4,7 miljoner kronor.

Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB

Bolaget ägs av Sundsvall (50 procent) och Gävle (50 procent) kommuner. Bolaget har bildats för att aktieägarna i samverkan långsiktigt och till så förmånliga villkor som möjligt ska kunna hantera och utjämna framtida ökad kostnadsbelastning avseende pensioner för kommunanställda samt ökade kostnader i kommunal äldreomsorg.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
-200,6	-34,7	19,2

Av bolagets resultat före bokslutsdispositioner och skatt på -200,6 miljoner kronor för 2019, utgörs 192 miljoner av försäkringsersättningar.

Bolaget ingår inte i den sammanställda redovisningen. Kommunens andel i bolaget redovisas som en kortsiktig placering.

Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att avveckla kommunens engagemang i bolaget. Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB har sålt bolaget Kommungaranti Reinsurence S.A. till en extern part under 2019. Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB äger nu endast räntefonder och likvida medel och ingen försäkringsverksamhet bedrivs längre i bolaget. Under 2020 kommer bolaget att avvecklas. Exakt hur denna avveckling kommer att ske är ännu inte beslutad.

Norra Kajen Exploatering AB

Ändamålet med bolagets verksamhet är att genom en planerad och strukturerad omdaning av Norra Kajen-området utveckla detsamma till Norrlands mest intressanta bebyggelseområde och därigenom bidra till att utveckla Sundsvall till en mer attraktiv stad. Området skall utvecklas i linje med kommunens målsättning för stadens utveckling vilken fastslagits i Stadsvision Sundsvall.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mnkr

MRP 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Avvikelse MRP/utfall
3,0	-70,7	1,4	-7,0	-73,7

En stor nedskrivning (67,4 miljoner kronor) har gjorts på nedlagt arbete i exploateringsfastigheterna. Orsaken till nedskrivningen är befarade framtida förluster i exploateringsverksamheten. Resultatet 2019 visar ett stort underskott på 70,7 miljoner kronor.

Under 2019 har inflyttning skett i tre nya fastigheter på Norra Kajen. Samtidigt har byggnation på ytterligare en fastighet inletts. Bolaget har utvecklats från att försörja sig på sina hyresintäkter till att vara beroende av att sälja mark för byggnation, vilket är enligt planen.

Arbetet med gamla Beijer-området har fortsatt under 2019 med tillträde av tomträten, Beijer-fastigheten. Under 2019 har rivnings- och andra förberedande arbeten inletts. Köpeavtal har tecknats med Magnolia AB för samtliga sex fastigheter som planlagts i området.

Försäljningsarbetet med kvarvarande osålda byggrätter inom Norra Kajen-området har fortsatt under året och bolaget har flera intressenter att fortsätta att arbeta med under 2020.

Ett visionsarbete har också startat för de delar av Norra Kajen-området som ännu inte är detaljplanerade. Arbetet fortsätter under 2020.

Under 2019 har ytterligare delar av Heffners allé färdigställts. Ett parkområde och ytterligare ett avsnitt av kajstråket har också färdigställts.

Förklaringar av förkortningar som används i årsredovisningen 2019

BUN	Barn- och utbildningsnämnd
FAVI	Förvaltningen för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration
FINU	Kommunstyrelsens finans- och näringslivsutskott
KFN	Kultur- och fritidsnämnd
KF	Kommunfullmäktige
KTM	Kollektivtrafikmyndigheten
KS	Kommunstyrelse
LMN	Lantmäterinämnd
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
Mdkr	Miljarder kronor
Mnkr	Miljoner kronor
MN	Miljönämnd
MRP	Mål och resursplan, kommunens budget
NAVI	Nämnd för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration
RKR	Rådet för kommunal redovisning
SBN	Stadsbyggnadsnämnd
SFB	Socialförsäkringsbalken. Innehåller bestämmelser om social trygghet genom sociala försäkringar samt andra ersättnings- och bidragssystem
SKFAB	Svenska Kommunförsäkrings AB
SKIFU	Sundsvalls kommuns industrifastighetsutveckling AB
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner, arbetsgivar- och intresseorganisation
SN	Socialnämnd
SoL	Socialtjänstlagen

Ekonomiska begrepp

ANLÄGGNINGSTILLGÅNG

Tillgång avsedd att användas under lång tid; immateriella (goodwill mm), materiella (mark, byggnader, maskiner med mera) eller finansiella (aktier, andelar med mera).

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Resultat efter finansnetto exklusive jämförelsestörande poster i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

AVSKRIVNING

Planmässig värdeminskning av en anläggningstillgång beräknat utifrån förväntad nyttjandeperiod.

BALANSKRAV

Kommunallagens krav om god ekonomisk hushållning, ekonomi i balans. Intäkterna (realisationsvinst ej medräknat) ska vara större än kostnaderna.

BALANSRÄKNING (BR)

Sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen.

BALANSLIKVIDITET

Omsättningstillgångar i förhållande till kortfristiga skulder.

CERTIFIKAT

Ett instrument för kortsiktig upplåning på penningmarknaden.

DRIFTREDOVISNING

Redovisning av kostnader och intäkter som har ett direkt samband med produktionen av kommunal service.

EGET KAPITAL

Skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder.

GOODWILL

Betalning för framtida ekonomiska fördelar som inte går att enskilt identifiera och heller inte redovisa separat.

INVESTERINGSREDOVISNING

Redovisning av kommunens investeringar i anläggningstillgångar och utgifter för dessa under räkenskapsperioden.

JÄMFÖRELSESTÖRANDE POST

Ekonomisk händelse som är av engångskaraktär och av betydande storlek vilken påverkar jämförelser.

KASSAFLÖDESANALYS

Sammanställning av kommunens kassaflöden indelat i löpande verksamhet, investeringar samt finansiering.

KASSALIKVIDITET

Omsättningstillgångar exklusive förrådstillgångar i förhållande till kortfristiga skulder.

KOMMUNALT UPPDRAGSFÖRETAG

Annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen har överlämnat vården av en kommunal angelägenhet, men där överlämnandet skett på ett sätt så att ett betydande inflytande inte har erhållits.

KOMPONENTAVSKRIVNING

Olika avskrivningstider för investeringar som aktiverats enligt regler för investeringar och komponentavskrivning och komponentindelning enligt rådet för kommunal redovisnings rekommendation.

KORTFRISTIG FORDRAN/SKULD

Fordringar/skulder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

LEASING/LEASINGAVTAL

Med leasing/leasingavtal avses ett avtal enligt vilken en leasegivare enligt avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar. Leasingavtal kallas ibland hyresavtal, särskilt när det gäller leasing (hyra) av fastighet.

LIKVIDITET

Kortfristig betalningsförmåga, förmåga att betala skulder i rätt tid.

LÅNGFRISTIG FORDRAN/SKULD

Fordran/skuld som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

MINIMILEASEAVGIFT

De betalningar, exklusive avgifter så som serviceavgifter och skatter, som ska erläggas av leasetagaren till leasegivaren under leasingperioden med tillägg av eventuellt belopp som garanteras av leasetagaren.

MÅL OCH RESURSPLAN

Kommunens budget med plan för verksamhetens mål och resurser. Mål och resursplanen beslutas av kommunfullmäktige som är kommunens högsta beslutande organ.

NEDSKRIVNING

Om en tillgångs verkliga värde på balansdagen är lägre än anskaffningsvärdet för tillgången minus gjorda avskrivningar, görs nedskrivning. Värdeminskningen måste vara bestående för att nedskrivning ska göras.

NETTOINVESTERING

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag.

NETTOKOSTNAD

Driftkostnad efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNG

Tillgång i form av kassa, bank, kortfristiga placeringar och kortfristiga fordringar.

PERIODISERING

Fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

RESULTATRÄKNING (RR)

Sammanställning över årets redovisade intäkter och kostnader.

RÄNTEBINDNING

Den del av en fordran eller en skuld vars ränta kommer att förändras under perioden.

RÄNTENETTO

Skillnaden mellan intäkts- och kostnadsräntor.

RÄNTESWAP

Avtal om byte av räntebindning från fast till rörlig ränta eller tvärtom. Om ränteswapen är stängningsbar innebär det att det är en ränteswap med en tillhörande option som tillåter att avsluta avtalat kontrakt i förtid, det vill säga före swapens fulla kontraktstid.

SJÄLVFINANSIERINGSGRAD

Verksamhetsnetto enligt kassaflödesanalysen i förhållande till årets investeringar enligt investeringsredovisningen.

SOLIDITET

Andelen eget kapital i förhållande till totalt kapital, graden av egenfinansierade tillgångar.

UTDEBITERING

Avser hur stor andel per intjänade hundra kronor som betalas i kommunalskatt.

Revisionsberättelse för år 2019

Sundsvalls kommun, Kommunrevisionen

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vi hänvisar i våra bedömningar till bifogad revisionsredogörelse och rapporter för granskning under 2019.

Socialnämnden har arbetat aktivt under hela året och fattat en rad beslut för att vända den ekonomiska utvecklingen men då nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder under flera tidigare år har årets åtgärder inte varit tillräckligt för ekonomi i balans. Nämnden redovisar ett underskott på – 212 mkr.

Socialnämnden har brustit i ekonomistyrningen; prognosarbetet har bristande säkerhet och genomslaget för de ekonomiska styrsignalerna i förvaltningen är inte tillräckligt.

Barn- och utbildningsnämnden har brustit i sin styrning, då genomförandet av beslutade åtgärdsplaner inte varit tillräckligt. För 2019 når nämnden inte en ekonomi i balans, utan redovisar ett underskott mot budget på -122 mkr.

Kommunen klarar inte balanskravet för 2019. Ett negativt balanskravsresultat på -107 mkr redovisas för kommunen 2019 och har i huvudsak påverkats av stora budgetöverskridanden av socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden. Sundsvalls kommun redovisade för 2018 ett negativt resultat på -111 mkr. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom en treårsperiod, vilket ställer krav på kommunstyrelsen att snarast vidta åtgärder och bereda frågan för hur reglering ska ske inför kommunfullmäktige för beslut.

Vår sammanfattande bedömning är även att styrningen mot kommunfullmäktiges övergripande mål för god ekonomisk hushållning inte är ändamålsenlig. Detta mot bakgrund av det negativa balanskravsresultatet för kommunen samt att fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning uppnås i låg grad.

Vi riktar allvarlig kritik mot barn- och utbildningsnämnden, då nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder i tid för att nå en budget i balans 2019. För 2019 redovisar nämnden ett underskott mot budget på -122 mkr.

Vi riktar allvarlig kritik mot socialnämnden med anledning av brister i styrning, ledning och intern kontroll av ekonomi, vilket har medverkat till ett budgetunderskott på -212 mkr.

Vi riktar kritik mot kommunstyrelsen, då kommunstyrelsen inte har berett socialnämndens andra åtgärdsplan inför fullmäktige.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Sundsvalls kommun, i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning på en kommunövergripande nivå, då två av sju finansiella mål nås. Vi delar kommunstyrelsens bedömning att utfallet för fullmäktiges finansiella mål inte är förenliga med målen om god ekonomisk hushållning 2019.

Vi kan inte uttala oss om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning, då några målvärden inte har satts upp för 2019.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Rodney Engström har inte deltagit i granskning av Överförmyndarnämnden samt Miljönämnden på grund av jäv. Göte Stenlund har inte deltagit i granskning av Överförmyndarnämnden på grund av jäv. Olle Åkerlund har inte deltagit i granskning av Valnämnden på grund av jäv.

Sundsvalls kommun 2020-03-20

Rodney Engström
Ordförande

Olle Åkerlund
Vice ordförande

Elisabet Bergström

Lena Brunzell

Göte Stenlund

Thomas Järf

Erica Stenberg

Till revisionsberättelsen hör bilagan Revisionsredogörelse

